

Versió en català desembre 25

Pla d'Actuacions Integrat

Estratègia pel futur de la mobilitat a la
comarca d'Osona

ÍNDEX

1. RESUM EXECUTIU.....	4
1.1. EL PLA D'ACTUACIONS A OSONA.....	5
1.1.1. Context local.....	5
1.1.2. Visió i objectius.....	5
1.2. FUTUR DEL PAI A OSONA.....	6
1.2.1. Estratègia d'implementació.....	6
1.2.2. Monitorització, Avaluació i Adaptació.....	6
2. OSONA AL PROGRAMA URBACT.....	7
2.1. BEYOND THE URBAN I EINES PER AL SEU DESENVOLUPAMENT.....	8
2.2. BEYOND THE URBAN A OSONA.....	10
2.2.1. Osona dins el Programa URBACT IV.....	10
2.2.2. Una estratègia de mobilitat sostenible per a Osona.....	12
2.3. VINCLES ESTRATÈGICS A NIVELL INTER. ESTATAL, NACIONAL I LOCAL.....	13
2.3.1. Àmbit europeu i internacional.....	13
2.3.2. Àmbit estatal, català i comarcal.....	14
3. ENFOCAMENT INTEGRAT.....	16
3.1. INTEGRACIÓ DEL PLA.....	17
3.1.1. Els 4 eixos d'integració a Osona.....	17
3.1.2. Integració dels àmbits transversals.....	19
3.2. PARTICIPACIÓ, L'ESSÈNCIA D'URBACT.....	20
3.2.1. Participació a Osona: el Grup Local.....	20
3.2.2. Grup Motor d'Osona.....	22
3.3. PROVES PILOT PER A LA DEFINICIÓ D'ACTUACIONS.....	23
4. PUNT DE PARTIDA.....	26
4.1. OSONA: DADES DE CONTEXT.....	27
4.1.1. Osona, terra de contrastos.....	27
4.1.2. Antecedents en quant a mobilitat sostenible.....	28
4.1.3. Les dades de partida.....	29
4.2. OSONA: ANÀLISI DE PARTIDA.....	31
4.2.1. La mobilitat d'Osona a 2023, per àmbits.....	31
4.2.2. Falta d'intermodalitat a Osona.....	33
4.3. DEFINICIÓ DEL PROBLEMA.....	34
4.3.1. Conseqüències negatives preexistents.....	34
4.3.2. Arbre del problema.....	34
4.3.3. Agents i Problema Central.....	35
5. LÒGICA GENERAL.....	36
5.1. VISIÓ, OBJECTIUS I ÀMBITS D'INTERVENCIÓ.....	37
5.1.1. Com l'hem construït.....	37
5.1.2. Una visió per Osona.....	38

5.1.3. Objectius estratègics.....	40
5.1.4. Dada objectiu.....	40
5.1.5. Àmbits d'Intervenció.....	41
6. PLANIFICACIÓ D'ACTUACIONS.....	43
6.1. PRESENTACIÓ GENERAL DE LES ACTUACIONS.....	44
6.1.1. Origen de les actuacions i taula resum.....	44
6.2. TAULES D'ACTUACIONS DETALLADES.....	46
6.2.1. Equilibri i implementabilitat del Pla.....	67
6.2.2. Priorització de les actuacions.....	68
7. MARC D'IMPLEMENTACIÓ.....	71
7.1. MARC D'IMPLEMENTACIÓ.....	72
7.1.1. Responsabilitats.....	72
7.1.2. Governança.....	72
7.1.3. Continuitat del treball i participació.....	73
7.2. QÜESTIONS ECONÒMIQUES I DE FINANÇAMENT.....	74
7.2.1. Cost.....	74
7.2.2. Finançament.....	74
7.3. PLANIFICACIÓ TEMPORAL.....	75
7.4. MONITORITZACIÓ, AVALUACIÓ I GESTIÓ DE RISCOS.....	77
7.4.1. Indicadors generals del PAI.....	77
7.4.2. Gestió de riscos:.....	78
8. CONCLUSIÓ.....	79
8.1. CONCLUSIONS DEL PLA D'ACTUACIONS INTEGRAT.....	80
8.2. PROPER PASSOS IMMEDIATS.....	80
8.3. APRENENTATGES DE LA PARTICIPACIÓ A LA XARXA.....	81
Informació de contacte:.....	82

1.

Resum executiu

Vista general del Pla d'Actuacions
integrat

1.1. EL PLA D'ACTUACIONS A OSONA

1.1.1. Context local

Osona presenta un gran contrast entre zones rurals i urbanes. Les primeres concentren creixement i activitat econòmica i, però conviuen amb borses de pobresa i tensions socials; les segones mantenen ritmes de vida més tranquils però pateixen despoblament, envelliment i dèficit de serveis. En mobilitat, tot i un índex d'autocontenció molt elevat (92% dels desplaçaments es fan dins la comarca), predomina l'ús del vehicle privat (51,1%) i el transport públic té una quota residual (4,8%).

L'eix nord-sud es vertebrava per la C-17 i la línia ferroviària R3 (Barcelona-La Tor de Querol-Enveig). La R3 és estructurant però presenta reptes d'oferta i fiabilitat. La xarxa d'autobús és heterogènia i requereix simplificació, cadència i millor coordinació entre línies i amb el tren. A la xarxa interurbana hi ha mancances de seguretat per a vianants i ciclistes, i la infraestructura per a mobilitat activa és fragmentada entre municipis.

El sistema d'informació és incomplet i poc integrat; a les zones de baixa densitat calen solucions flexibles (TAD, taxi mancomunat) per garantir l'accés als serveis. Al mateix temps, persisteix un dèficit de cultura de mobilitat sostenible i de suport al canvi d'hàbits.

Des de 2020 s'observa un interès creixent per la mobilitat sostenible, amb iniciatives bottom-up i plans puntuals que van motivar l'"Anàlisi de la Mobilitat a Osona" (Observatori Socioeconòmic, 2021). Malgrat això, faltava una visió comarcal integrada i no hi havia un equip tècnic compartit; només el municipi de Vic disposava d'una tècnica de mobilitat. La mobilitat, en conseqüència, tenia poca presència a l'agenda política del territori.

1.1.2. Visió i objectius

A Osona falten alternatives reals al vehicle privat. Això condiciona els itineraris formatius i laborals, accentua la desconexió i la pèrdua d'oportunitats a les zones rurals, amplia les diferències socioeconòmiques, empitjora la qualitat de l'aire i ja provoca saturació viària en hores punta i àrees d'alta activitat.

Cal, per tant, articular una alternativa clara, fiable, fàcil d'utilitzar i intermodal que funcioni com un sistema: que englobi transport públic, mobilitat activa i compartida, amb transicions fluïdes entre modes. Parel·lament cal impulsar un canvi cultural en la ciutadania i un marc de governança i gestió de dades que asseguri coherència, coordinació i millora contínua.

El PAI fixa tres objectius principals:

- 1. Oferir alternatives reals de mobilitat sostenible**
- 2. Impulsar el canvi cultural**
- 3. Assolir un rol d'interlocució i governança comarcal**

Aquesta objectius es tradueixen en **39 actuacions que s'agrupen en 4 àmbits d'intervenció:** Governança i canvi cultural, Hubs i intermodalitat, Sistema de bus interurbà i Mobilitat activa i compartida.

1.2. FUTUR DEL PAI A OSONA

1.2.1. Estratègia d'implementació

L'estratègia d'implementació del PAI combina immediatesa i estructura, responsabilitat compartida i lideratge clar, i finançament basal amb captació activa per garantir una transformació sostinguda de la mobilitat a Osona. Les idees clau són:

L'**Oficina de Mobilitat d'Osona** n'és l'eix vertebrador: coordina municipis, fa d'interlocutora amb la Generalitat (bus 2028 i R3), capitalitza el treball del procés URBACT i impulsa l'execució del Pla. Comença amb finançament municipal esglaonat i creix captant fons (Diputació, Generalitat, Europa), amb un equip tècnic escalable i un sistema de dades i quadre de comandament per prioritzar i rendir comptes.

La implementació del PAI és viable gràcies a un **equilibri entre actuacions soft-hard (59%–41%)**, una **diversitat competencial** (28% municipal, 36% comarcal, 36% externa) i una **gradació temporal** (36% curt termini, 51% mig, 13% llarg). Aquest disseny permet resultats ràpids que generen confiança mentre es preparen actuacions estructurals i es treballa amb administracions competents en àmbits clau.

La **priorització consensuada** per més de 40 membres del Grup Local assegura legitimitat i alineament territorial, facilitant l'assignació de recursos i l'adopció de les actuacions.

L'execució es reparteix entre **11 equips responsables**, reforçant coordinació i reduint riscos. Cada actuació activarà una comissió amb representants de la **Taula de la Mobilitat**, que es constituirà com a espai estable de seguiment, debat i rendició de comptes. La Taula, amb el suport d'un **Grup Motor**, juntament amb el lideratge polític i tècnic, assumeixen un **rol interlocutor** i de lideratge, evitant buits i discontinuïtats.

L'esforç econòmic propi del territori és de **65,6 M€ en 10 anys**, amb una distribució que afavoreix l'esglaonament de la inversió (10% curt, 25% mig, 65% llarg). L'Oficina de Mobilitat liderarà l'estratègia de captació de finançament, combinant recursos locals amb fons externs.

El Pla es governa mitjançant **dades i retiment de comptes**: un quadre de comandament i un calendari de seguiment permeten ajustar prioritats, corregir el rumb i aprofitar finestres d'oportunitat.

1.2.2. Monitorització, Avaluació i Adaptació

L'**Observatori Socioeconòmic d'Osona** liderarà la monitorització a dos nivells: general i per actuació.

A escala general, l'informe anual incorporarà els **10 indicadors bàsics del PAI**, amb especial atenció al **canvi modal** (objectiu: del 4,8% al 10% de quota de transport públic en 10 anys). Els resultats es presentaran anualment a la Taula de la Mobilitat.

Per a cada actuació, s'han definit **indicadors específics** que permetran avaluar-ne el desenvolupament i activar mesures correctores quan calgui, assegurant una adaptació contínua del Pla.

2. **Osona al programa URBACT**

Programa URBACT i la participació
d'Osona com a líder de la xarxa
Beyond the Urban

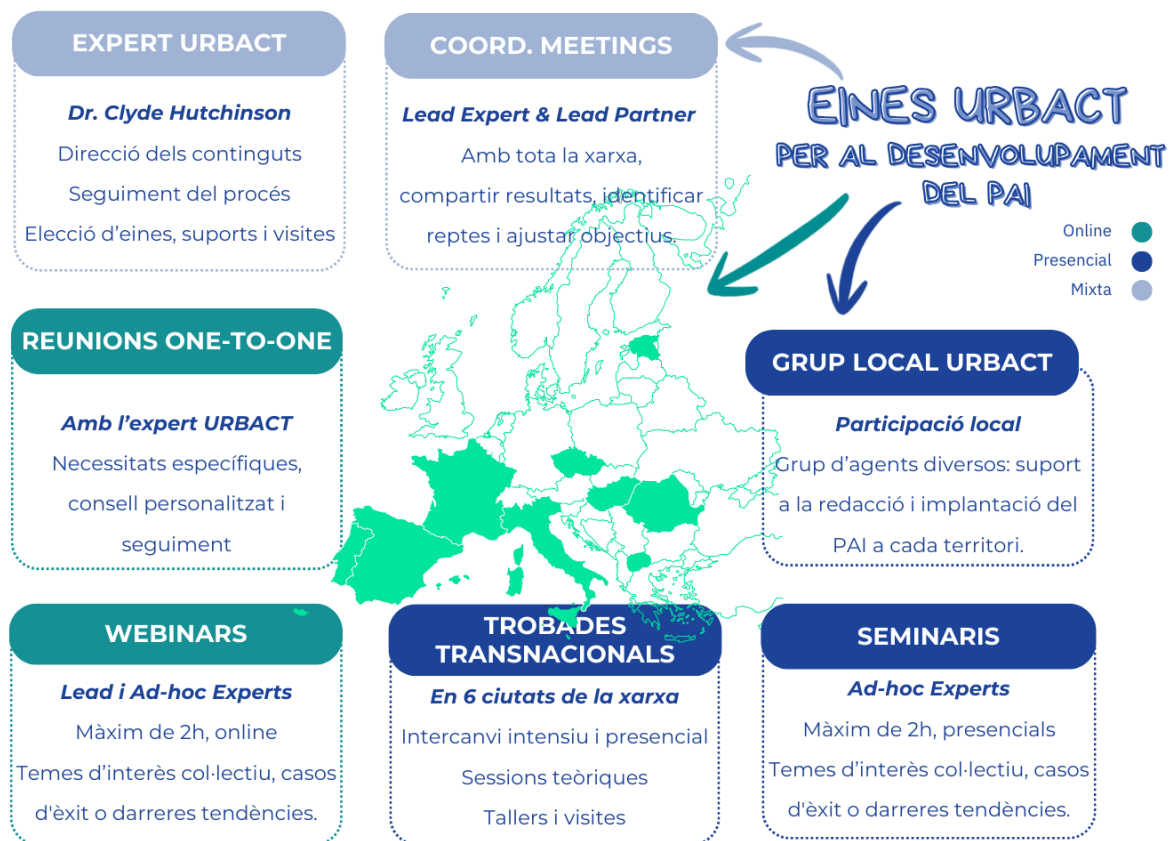
2.1. BEYOND THE URBAN I EINES PER AL SEU DESENVOLUPAMENT

Osona forma part de la xarxa Beyond the Urban, que **agrupa 10 municipis i regions europees que col·laboren amb l'objectiu de millorar la mobilitat urbano-rural mitjançant el testeig i implementació de solucions de mobilitat sostenibles, accessibles i integrades**, amb el focus en la intermodalitat, la governança multinivell, la inclusió, la igualtat de gènere i els eines digitals.

La xarxa Beyond the Urban està liderada per Creacció, Agència d'Emprenedoria, Innovació i Coneixement, amb seu a Vic - Osona.

La redacció del Pla d'Actuacions Integrat segueix el procediment i els **estàndards europeus de desenvolupament de plans estratègics** i es recolza en les següents eines:

Que s'han utilitzat al llarg del procés d'aquesta manera:

	2023		2024				2025					
PERÍODE	T1 Juny-Set.	T2 Oct.-Des.	T3 Gen.-Març	T4 Abril-Juny	T5 Juliol-Set.	T6 Oct.-Des.	T7 Gen.-Març	T8 Abril-Juny	T9 Juliol-Set.	Q10 Oct.-Des.		
FASE	FASE D'ACTIVACIÓ		PLANIFICACIÓ D'ACTUACIONS				PREPARACIÓ D'IMPLEMENTACIÓ		FINAL			
CICLE DE XARXA	Analitzar els problemes Involucrar els agents clau		Planificar Actuacions Visió / Definició d'objectius / Àmbits d'intervenció				Detallar recursos i actuacions		Recursos per a la implementaició i indicadors			
TROBADES TRANSNACIONALS			 TNM 1 (27-29/11) Vic "Ready for Action"		 TNM 2 (14-15/05) Tartu, EE		 TNM 3 (2-3/10) Bucarest-Ilfov, RO		 TNM 4 (11-12/03) Hradec Králové, CZ		 TNM 5 (25-26/06) Bram, FR	 TNM 6 (12-13/11) Treviso, IT
APRENTATGE ONLINE			 Data Baselines (13/03) Mar Santamaria		 Moving People (27/06) Brian Marrinan		 Everything... (19/02) Clyde Hutchinson		 Towards Rurbanism Jon Aguirre (13/05)		 Design Ethos Rita Szerencsés (16/7)	
COORDINACIÓ DE LA XARXA	 Kick-off (11/07)	 Coord. (28/11) Financial (23/10)	 Coord. (13/03)	 Coord. (15/05)	 Coord. (02/10)	 Coord. (16/01)	 Coord. (12/03)	 Coord. (13/05)	 Coord. (09/10)			
SUPORT	Full de ruta de la xarxa "Baseline Study" Pla de Comunicació		Proves pilot i actuacions a petita escala Suport específic d'experts Ad-Hoc				Peer i mini-peer reviews Taller "Design Ethos"					
PARTICIPACIÓ DEL GRUP LOCAL (ULG)			 1a ULG (30/01)	 2a ULG (15/04)	 3a ULG (17/06)	 4a ULG (17/09)	 5a ULG (19/11)	 6a ULG (13/01)	 7a ULG (29/04)	 Final Event (27/10)		
TROBADES CLAU			 Càrrecs electes (26/02)		 Grup Motor Ampliat (12/12)		 5 TROBADES TERRITORIALS (del 18 feb. al 3 d'abr.)					
ACTUACIONS A PETITA ESCALA					PILOT 1 Anàlisi i comunicació en canvi de servei línia 487-8			PILOT 2 Trajecte compartit en organitzacions amb PDE				

2.2. BEYOND THE URBAN A OSONA

2.2.1. Osona dins el Programa URBACT IV

A nivell local, el projecte està co-liderat pel Consell Comarcal d'Osona i Creacció.

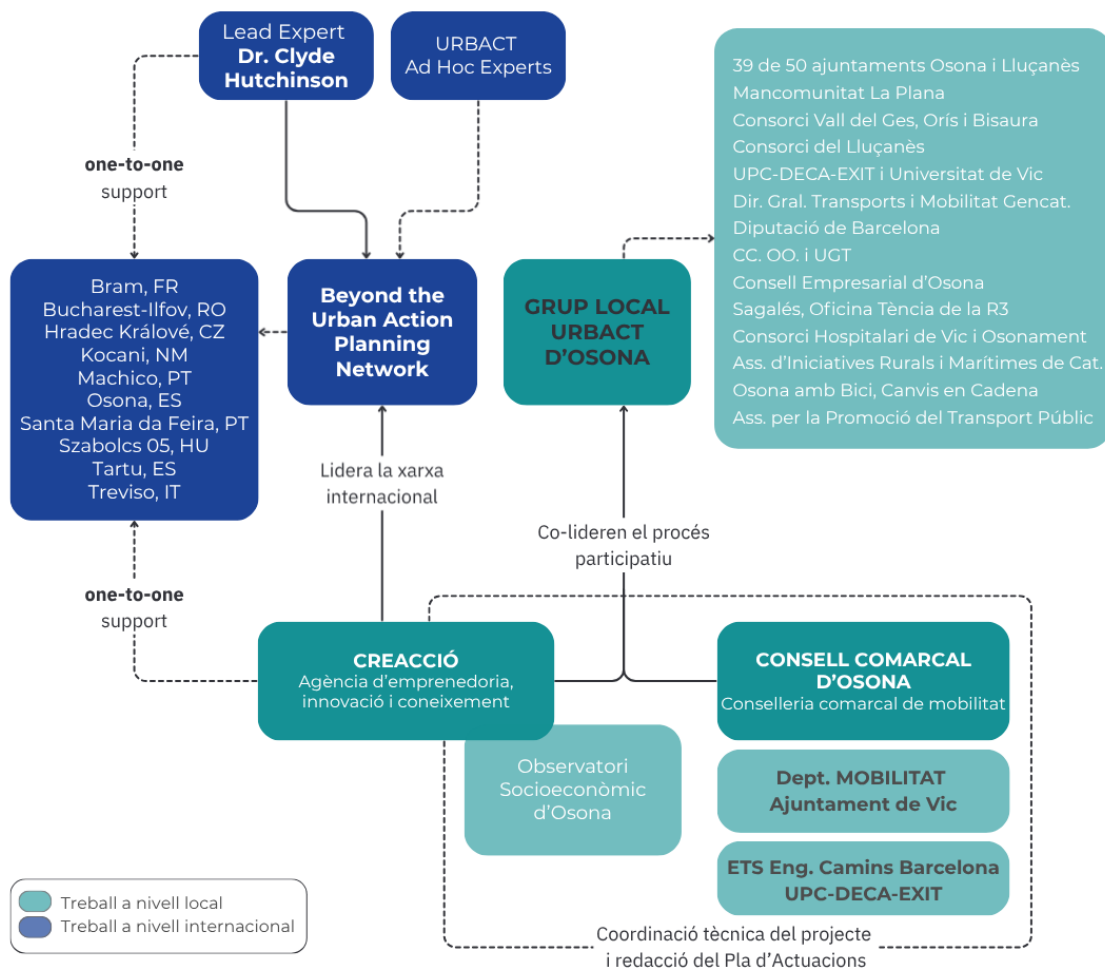
Aquesta unió entre l'agència de desenvolupament local d'Osona i el seu consell comarcal té com a objectiu el **treball integrat entre tècnics i polítics per aconseguir millores reals i efectives per a la societat osonenca.**

L'interès creixent per la mobilitat sostenible a Osona, juntament amb la manca d'una estructura administrativa específica que la gestioni, va portar la comarca a enrolar-se en la 4a edició del Programa URBACT.

Des del 2014, **Creacció – Agència d'Emprenedoria, Innovació i Coneixement**, impulsa projectes estratègics amb visió comarcal. Dins de l'organització de Creacció, l'Observatori Socioeconòmic d'Osona monitoritza dades i elabora anàlisis per facilitar la presa de decisions informades als agents del territori, pel que té també un paper clau en el projecte.

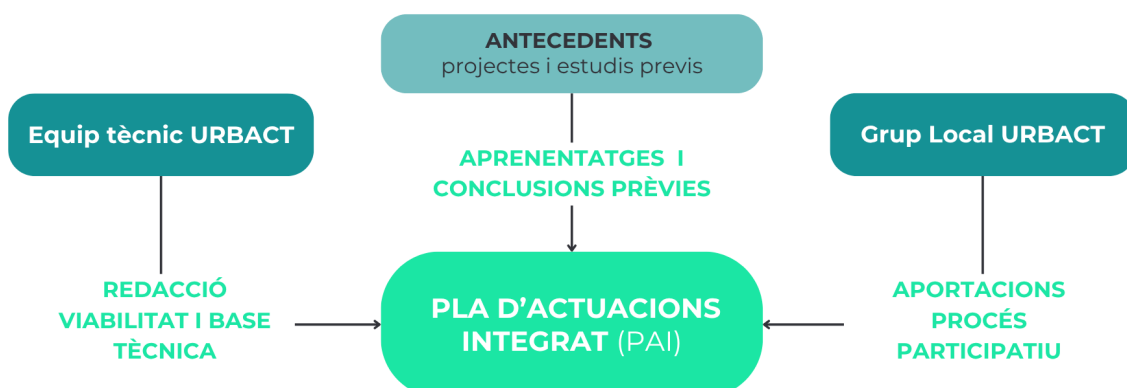
Mentre des de Creacció lidera la xarxa europea, el treball local participatiu cap a una visió estratègica de la mobilitat al territori és **co-liderat pel Consell Comarcal d'Osona**. Aquest va donar suport a la candidatura d'Osona en el Programa URBACT IV des de l'inici i, des del 2023, compta amb una conselleria específica de mobilitat. Aquests agents, junt amb el Departament de Mobilitat de l'Ajuntament de Vic i un equip de l'Escola de Camins de la UPC, conformen el Grup Motor de coordinació de projecte.

ORGANITZACIÓ DEL PROJECTE LOCAL I RELACIÓ AMB LA XARXA

URBACT ens ha donat l'oportunitat d'abordar el repte de la mobilitat a fons, en un marc i metodologia ben estructurada, per elaborar en el present Pla d'Actuacions Integrat per a la mobilitat sostenible a Osona.

Aquest procés ens ha permès recollir les iniciatives aïllades anteriors al Pla en una visió integrada per a la comarca que, a més, incorpora nou coneixement generat des del territori en àmbits que no s'havien abordat anteriorment.

2.2.2. Una estratègia de mobilitat sostenible per a Osona

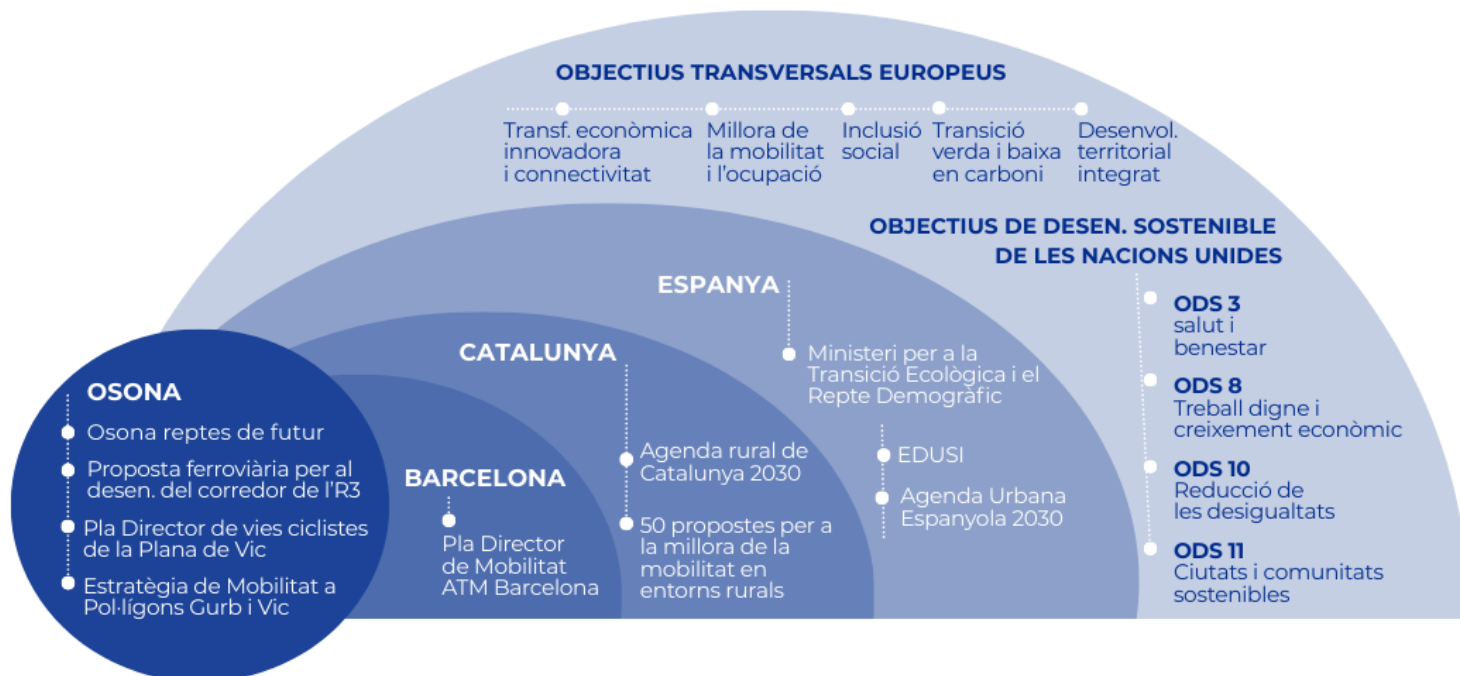
L'objectiu final del programa és la redacció d'un **Pla d'Actuacions Integrat (PAI)**. Aquest pla, junt amb la Governança que ha de permetre implementar-lo, conformen per a Osona l'Estratègia comarcal de mobilitat, que ha d'afrontar el repte de la mobilitat sostenible al territori més enllà de desembre de 2025, data en què finalitza el Programa URBACT IV.

Aquest Pla s'elabora des d'un enfocament integrat, col·laboratiu i participat, amb una mirada *bottom-up* que incorpora diferents agents que garanteixin un alt consens territorial.

El PAI no pretén només planificar accions concretes, sinó **establir una visió estratègica compartida, identificar els responsables de cada actuació i preparar les condicions per a una futura implementació efectiva**, integrant una perspectiva de continuïtat i sostenibilitat.

2.3. VINCLES ESTRATÈGICS A NIVELL INTERNACIONAL, ESTATAL, NACIONAL I LOCAL

2.3.1. Àmbit europeu i internacional

Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'ONU

L'estratègia s'alinea amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030, aprovada per les Nacions Unides el 2015:

ODS 3, Salut i benestar

(ap. 3.6), amb el propòsit de reduir el nombre de morts i lesions derivades dels accidents de trànsit.

ODS 8, Treball digne i creixement econòmic

(ap. 8.5), que busca assolir ocupació plena, productiva i igualitària per a tothom, incloent-hi joves i persones amb discapacitat.

ODS 10, Reducció de les desigualtats

(ap. 10.1), per fomentar el creixement d'ingressos de la població més vulnerable.

ODS 11, Ciutats i comunitats sostenibles

(ap. 11.2, 11.6 i 11.A), proporcionant accés a sistemes de transport segurs i sostenibles, millorant la seguretat viària i reduint l'impacte ambiental de les ciutats, enfortint els vincles entre les àrees urbanes i rurals.

Objectius transversals europeus

El nostre projecte s'alinea amb els cinc pilars clau dels objectius europeus.

Objectiu europeu	Alineació del PAI
Transformació econòmica i connectivitat	Mobilitat intel·ligent, eines digitals, impuls de la competitivitat i connexió rural–urbana.
Transició verda i baixa en carboni	Foment d'energia neta, mobilitat sostenible i contribució a la neutralitat climàtica.
Millora de la mobilitat i l'ocupació	Suport a la mobilitat laboral i reducció de barreres de transport entre zones rurals i urbanes.
Inclusió social	Transport assequible i accessible per a col·lectius vulnerables, especialment dones i habitants rurals.
Desenvolupament territorial integrat	Coordinació entre actors locals i regionals i governança col·laborativa com a eix del projecte.

2.3.2. Àmbit estatal, català i comarcal

Es resumeixen les alineacions estratègiques que el PAI té en els marcs estatal, nacional, provincial i comarcal:

Nivell	Marc / Estratègia	Alineació
Estatl	<i>Ministeri per a la Transició Ecològica i Repte Demogràfic</i>	Cohesió territorial i repte demogràfic; governança multinivell; mobilitat rural sostenible; mobilitat sostenible vinculada al turisme; qualitat de l'aire i mobilitat activa; transició energètica (recàrrega EV).
	<i>Agenda Urbana Espanyola 2030</i>	Planificació integrada (IAP); governança multinivell; recerca de finançament; intercanvi de coneixement via URBACT.
	<i>EDUSI</i>	Objectius estratègics de mobilitat sostenible i transició ecològica s'alineen amb les Estratègies de Desenvolupament Sostenible Integrat.

Nivell	Marc / Estratègia	Alineació
Català	<i>Agenda Rural de Catalunya 2030</i>	Reptes del territori rural; participació en grup de treball d'ARCA; alineació amb "50 propostes per a la mobilitat en entorns rurals".
Província Barcelona	<i>Pla Director de Mobilitat 2020–2025 (ATM)</i>	Xarxes de mobilitat accessibles i segures, Servei TP inclusiu i de qualitat, excel·lència en TP per carretera i suport al TAD com a eina per equilibrar el territori.
Comarcal	<i>Osona, reptes de futur</i>	Eix Mobilitat del Futur; reforç de transport públic, mobilitat activa i compartida; impacte en talent, col·lectius vulnerables, salut, qualitat de l'aire, digitalització i nova energia.
	<i>Estratègia mobilitat a PAE Gurb i Vic</i>	Facilitar accés a polígons en TP, modes de mobilitat activa, promoure el trajecte compartit.
	<i>Proposta ferroviària per al desenvolupament del corredor de l'R3</i>	Convertir estacions en hubs de mobilitat, promoure intermodalitat i ampliar el servei a l'eix nord-sud com a estructurador de la mobilitat.
	<i>Pla Director de vies ciclistes de la Plana de Vic</i>	Estendre la infraestructura ciclable a la Plana de Vic prenent de base aquest document, reprioritzat i actualitzat a 2025.

3.

Enfocament integrat

Conceptes generals, transversals, participació i proves pilot

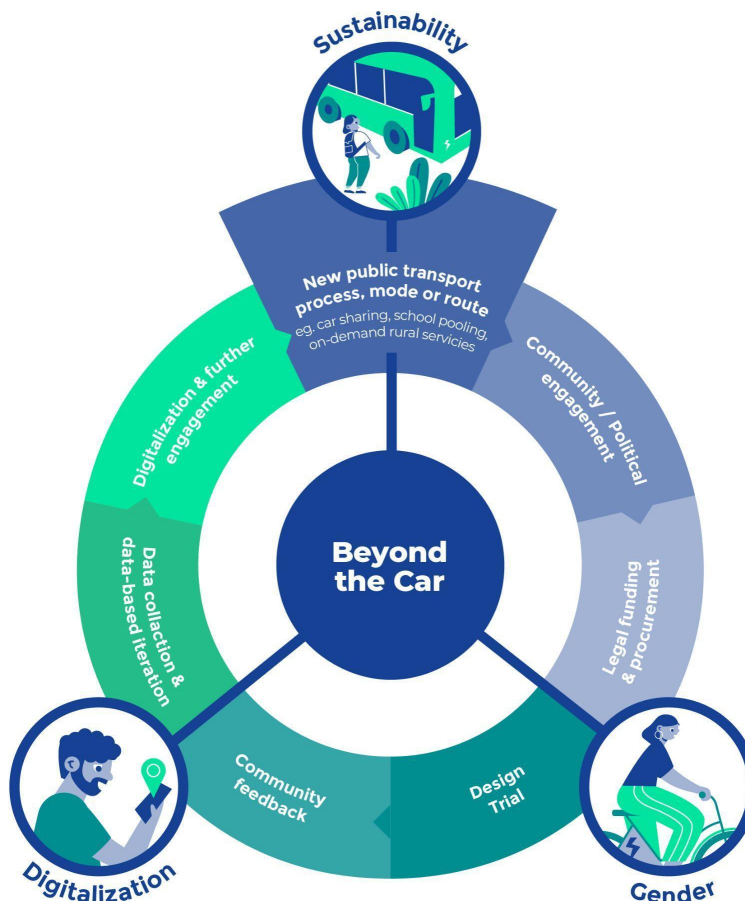

3.1. INTEGRACIÓ DEL PLA

El desenvolupament del PAI s'ha basat en l'enfocament integrat d'URBACT, que articula la cooperació entre administracions, actors i sectors per garantir solucions coherents i sostenibles.

L'enfocament integrat es planteja **en 4 eixos** —polítiques i sectors, vertical, horitzontal i territorial—, a més de l'**equilibri “soft” i “hard”** entre actuacions, per assegurar solucions sostenibles a llarg termini.

A més, el Programa URBACT té com a premissa la **integració de la sostenibilitat, la visió de gènere i la digitalització** de manera transversal en tots els seus projectes.

3.1.1. Els 4 eixos d'integració a Osona

L'enfocament integrat s'ha aplicat a Osona a través de quatre eixos que han permès coordinar polítiques, actors i territoris:

- **Polítiques i sectors:** integració de salut, qualitat de l'aire, mobilitat activa, mobilitat elèctrica i polítiques d'empresa per donar respostes transversals als reptes de mobilitat.
- **Eix vertical:** connexió directa amb Generalitat, Diputació, ATM i òrgans competents per assegurar alineament amb polítiques superiors i incidir en inversions estratègiques.
- **Eix horitzontal:** coordinació entre projectes i serveis locals (educació, camins, qualitat de l'aire, polígons, plans ciclables) per garantir coherència municipal i comarcal.
- **Eix territorial:** cooperació entre municipis d'Osona i del Lluçanès per evitar efectes frontera i construir una visió compartida del sistema de mobilitat.

Aquest treball integrat ha permès generar consensos, compartir coneixement i reforçar la capacitat del territori per avançar cap a una mobilitat més sostenible i coordinada.

COM S'ASSEGURA LA INTEGRACIÓ DEL PLA D'ACTUACIONS?

POLÍTIQUES / SECTORS

Solucions integrades per a reptes econòmics, socials i ambientals

Mobilitat elèctrica

Polítiques d'empresa

Qualitat de l'aire

Mobilitat i org. d'esdeveniments

Mobilitat activa i salut

VERTICAL

Polítiques, intervencions i finançament alineats a cadena de governança

Dept. Territori GenCat (ULG)

Diputació de Barcelona (ULG)

Societat civil, empresa i sindicats (ULG)

Grup de Treball en Mob. Rural (ARCA)

Ministeri per la Transició Ecològica i el

Repte Demogràfic

Deleg. Govern Catalunya Central

ATM i CGIM

TERRITORIAL

Cooperació intermunicipal dins d'àrees funcionals. Minimitzar efectes frontera i desplaçament de problemes.

Mancomunitat La Plana

Consorci Vall del Ges, Orís i Bisaura

Mancomunitat del Lluçanès

Consorci del Lluçanès

Participació de 44 dels 51 municipis

d'Osona i Lluçanès

HORITZONTAL

Impuls de partenariats a nivell local davant un repte comú

Consell Comarcal d'Osona

(mob. escolar, vies ciclables, turismes)

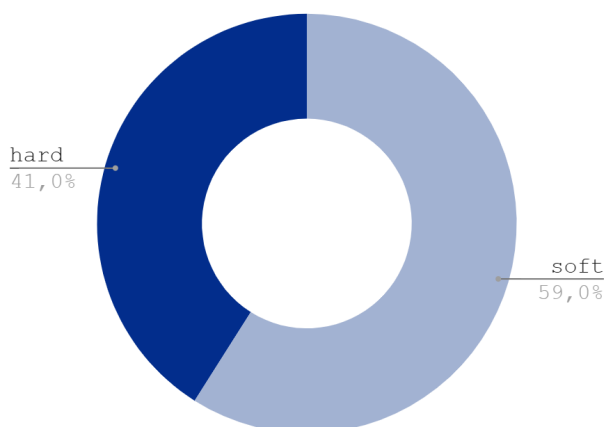
Mobilitat a Polígons Gurb i Vic

Oficina Tècnica de l'R3

Mobilitat Aj. de Vic

Equilibri soft-hard

Vam iniciar el projecte centrant-nos en crear aliances per **impulsar serveis i infraestructures**, conscients de no tenir competències directes. Aquest enfocament va obrir col·laboracions amb administracions amb capacitat executiva —Generalitat de Catalunya i Diputació de Barcelona— per incidir en inversions com la infraestructura ciclable o el transport públic.

Amb l'evolució del projecte, les trobades del Grup Local URBACT van evidenciar la **necessitat d'incorporar accions de sensibilització i canvi cultural**, perquè la infraestructura per si sola no n'assegura l'ús. El projecte ha evolucionat així cap a un **model més equilibrat** que combina accions comunitàries i culturals (soft) amb estratègies d'impacte estructural (hard) a través d'aliances clau.

3.1.2. Integració dels àmbits transversals: sostenibilitat, gènere i digitalització

Font: Carvis en Cadena

Sostenibilitat

El Pla aposta per reduir la dependència del vehicle privat impulsant la **mobilitat activa**, col·lectiva, compartida i electrificada. Promou la **intermodalitat**, amplia **punts de recàrrega** i reforça iniciatives locals. L'objectiu és una mobilitat més saludable, equitativa i respectuosa amb el medi ambient, especialment en entorns rurals.

Gènere

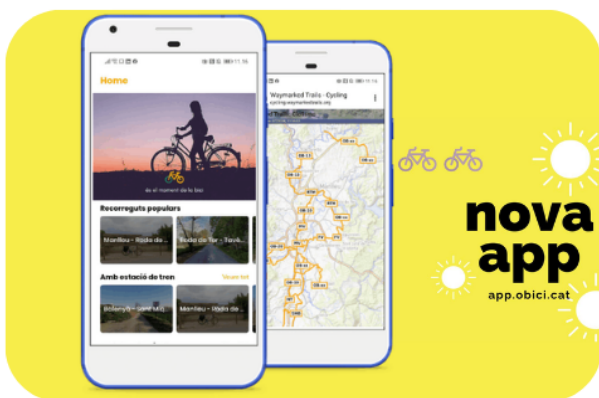
La **perspectiva de gènere s'integra transversalment** per garantir una mobilitat segura i accessible. Es reconeixen les dificultats específiques de les dones en entorns rurals i es fomenta la seva participació en el Grup Local. Alhora, les entitats com Osonament i col·lectius ciclistes han ajudat a aportar una **mirada inclusiva**. Rutes segures, bicibús i recollida de **dades desagregades** permeten adaptar polítiques a les seves necessitats.

Foto: Iris Popescu

Digitalització

La digitalització és clau en la mobilitat rural per oferir **informació en temps real**. La T-Mobilitat i l'APP **Sagalés OnDemand** ajuden a gestionar mobilitat en TP. Les APPs d'Osona Bici o del Busbici, fomenten nous hàbits de mobilitat. El pilot de **carpooling laboral** conclou que cal apostar per una APP. La recollida de **dades millora la presa de decisions** i reforça una mobilitat intel·ligent i eficient.

Font: Osona amb Bici

3.2. PARTICIPACIÓ, L'ESSÈNCIA D'URBACT

El Programa URBACT promou la participació activa dels actors locals en el procés de desenvolupament urbà (anàlisi, planificació i implementació), garantint que les polítiques siguin rellevants per a la comunitat, fomentant un sentiment de propietat i responsabilitat compartida.

3.2.1. Participació a Osona: el Grup Local

Com mostra el mapa d'agents, l'ULG d'Osona ha reunit una gran diversitat d'actors locals per aconseguir la mirada més àmplia possible. Aquests s'han implicat tant en la definició com en la implementació futura de les actuacions incloses en aquest Pla.

El Grup Local URBACT d'Osona s'ha reunit amb freqüència trimestral. A la primera sessió es van reunir 19 membres, i ha estat **obert a noves incorporacions al llarg de tot el procés** de desenvolupament del Pla. A les reunions s'ha convocat sempre a tots els membres. Hem reunit una **mitjana de 28 assistents per trobada**, uns o altres han assistit en funció dels seus interessos i expertesa.

Les aportacions recollides en les sessions es van organitzar en taules temàtiques que ens permeten transformar observacions puntuals o anecdòtiques en anàlisis més àmplies sota criteri tècnic, assegurant que totes les contribucions siguin valorades i integrades.

Les 5 Trobades Territorials van ser claus per apropar les zones rurals al projecte, ja que va ser l'equip tècnic URBACT i el Conseller Comarcal de Mobilitat que es van desplaçar a diferents punts del territori rural (en comptes de citar-los a la capital), per tal de conèixer la realitat de tots els municipis.

En finalitzar la redacció del Pla, **un total de 133 persones han assistit a alguna de les trobades** participatives, representant un total de 85 organismes (44 del quals ajuntaments), empreses o entitats.

39 dels 50 municipis han assistit a les Trobades Territorials on es debatia una proposta consensuada per al nou sistema de bus interurbà per Osona el 2028.

El Grup Local d'Osona ha contribuït a la definició del problema i de les actuacions del PAI, alhora que està compromès en la seva implementació.

En el cas d'Osona, s'han fet un total de 8 trobades del Grup Local URBACT.

Aquestes trobades s'han complementat amb d'altres reunions ja sigui territorials o sectorials, per assegurar la participació de la totalitat dels agents estratègics.

3.2.2. Grup Motor d'Osona

Per poder treballar amb agilitat s'ha format un Grup Motor que es reuneix cada dues setmanes per coordinar el seguiment dels projectes i la preparació de documentació i trobades del ULG. El Grup Motor Urbact d'Osona està format pels següents representants:

Nom i cognom	Organització	Figura
Arnau Basco	Consell Comarcal d'Osona	Conseller Comarcal de Mobilitat
Núria Macià	Creació - Agència de Desenvolupament, Innovació i Coneixement	Directora Executiva
Joana Rodríguez	Ajuntament de Vic	Àrea tècnica de Mobilitat
Sandra Álamo	Creació - Agència de Desenvolupament, Innovació i Coneixement	Dir. Observatori Socioeconòmic d'Osona
Mònica Carrera	Creació - Agència de Desenvolupament, Innovació i Coneixement	Coordinadora Projecte URBACT
Arnau Comajuan	Universitat Politècnica de Catalunya - Escola de Camins	Coneixement

3.3. PROVES PILOT PER A LA DEFINICIÓ D'ACTUACIONS

Amb la finalitat de determinar les actuacions a incloure en el Pla, els seus detalls i la manera d'obtenir un major impacte, s'han desenvolupat dos PROVES PILOT.

Hem generat coneixement, aprenentatges útils i hem assajat mecanismes per a una millor presa de decisions basada en dades i en la realitat del territori, experimentant en contextos reals.

El primer pilot, entre març de 2024 i març de 2025, analitza l'impacte d'un **increment de freqüències de la línia 487 de bus**. L'objectiu és avaluar com el canvi influeix en la preferència dels usuaris, i mesurar l'eficàcia d'una campanya de comunicació adaptada als seus perfils. A més, el pilot vol determinar la viabilitat de replicar estudis i campanyes similars a escala comarcal, identificar les dades essencials per a una sobirania informativa i valorar la capacitat d'anàlisi del territori per facilitar decisions més informades en l'àmbit del transport públic.

El segon pilot, previst entre febrer i juny de 2025, se centra en explorar la viabilitat d'un **sistema de trajecte compartit entre treballadors** d'empreses de la comarca que disposen de Pla de Desplaçament d'Empresa. Aquesta prova busca entendre com es pot fomentar la pràctica del carpooling en desplaçaments laborals, tant dins d'una mateixa organització com entre empreses properes, i quins suports digitals i incentius poden facilitar-ne l'adopció de manera efectiva.

1

Línia de bus 487/8 Vic-Folgueroles

La línia 487 ja comptava amb un augment de freqüència aprovat prèviament a l'inici del projecte.

Aquesta prova ha permès consolidar les bases per a una millor planificació i gestió dels serveis de mobilitat a la comarca, així com entendre el comportament tant de les persones usuàries com de les no usuàries, i les principals barreres per fomentar un canvi modal cap al transport públic.

2

Mobilitat laboral compartida

Tres de les 4 empreses d'Osona que disposen de Pla de Desplaçament d'Empresa s'han posat d'acord en desenvolupar aquesta prova.

Estan tenint dificultats en implementar els seus plans, alguns d'ells han fet esforços en la mobilitat en bicicleta, però no ha tingut l'efecte esperat. Pel que han decidit de unir esforços per entendre com fomentar la mobilitat laboral compartida.

ACCIÓ A PETITA ESCALA 1 : Línia de Bus 487/8 Vic-Folgueroles

Anàlisi d'impacte de l'augment de freqüències i la comunicació en la línia de bus 487-8

OBJECTIUS:

- Avaluar com influeix un increment de freqüència del bus en les preferències dels usuaris.
- Quantificar l'impacte per fonamentar futures ampliacions de servei.
- Analitzar l'efectivitat d'una campanya de comunicació segmentada.
- Mesurar la capacitat de l'administració per gestionar i analitzar dades de mobilitat.

PERÍODE:

Març 2024 - març 2025

ÀMBIT D'ACCIÓ:

Línia de bus 487-8: Vic, Calldetenes, Sant Julià de Vilatorrada, Folgueroles, Vilanova de Sau.

COST:

15.250'00€

AGENTS IMPLICATS:

Ajuntaments dels municipis, operador (Sagalés), Departament de Territori, Diputació de Barcelona, Tàndem Projects (Comunicació), Quiràlia (Enquestes), Observatori Socioeconòmic d'Osona i Elena Santamariña (anàlisi de dades i estadística).

METODOLOGIA:

- Increment de freqüència del servei planificada prèviament i efectiva a 1/07/2024.
- Disseny i execució d'enquestes abans i després de la campanya de comunicació. Realitzades en dos blocs de 3 dies separats per 6 setmanes. Complementada per enquesta online
- Campanya de comunicació basada en relats reals i canals locals.
- Jornada formativa i material per poder obrir Punt d'Informació del Transport Públic al municipis on es realitza la prova.
- Anàlisi de dades de validacions de bitllets (Sagalés), de control de pujades i baixades (6 dies d'enquesta), T-Mobilitat (ATM) i aforaments de carreteres (DiBa) .
- Anàlisi estadística de les respostes recollides a l'enquesta en bus i online.

RESULTATS PRINCIPALS:

- El 60% dels usuaris ja utilitzen la T-Mobilitat; hi ha marge per ampliar-ne l'ús.
- Més del 60% dels usuaris són dones, essent els homes majoritàriament estudiants joves.
- L'efecte del canvi ha estat molt desigual al llarg del dia i, en valor global, ha disminuït el núm. d'usuaris.
- Impacte limitat de la campanya per manca de coordinació i recursos als municipis petits.

APRENENTATGES CLAU:

- L'estratègia comunicativa ha de ser coord. en clau comarcal quan es fa a municipis petits.
- Millorar l'accés a dades ha de ser un objectiu estratègic que es tingui en compte en els plecs de 2028.
- Establir punts d'informació permanents i propers als municipis.
- Estudiar el funcionament d'una línia i perfil dels seus usuaris abans d'implementar un canvi.

ACCIÓ A PETITA ESCALA 2 : **Mobilitat compartida laboral**

Prova pilot de carpooling entre treballadors d'empreses amb Pla de Desplaçament a Osona

OBJECTIUS:

- Analitzar la viabilitat d'un sistema de carpooling entre empleats d'una mateixa empresa i entre empreses properes.
- Identificar els incentius i eines digitals més efectius per fomentar aquesta pràctica.
- Recollir dades sobre hàbits de mobilitat i percepcions dels participants.
- Determinar condicions per a una possible implementació a escala comarcal.

PERÍODE:

Set. 2024 - set. 2025

ÀMBIT D'ACCIÓ:

Persones treballadores de Vic que es desplacen de: *Ripollès, Bages, Moià, Manlleu, Santa Eulàlia de Riuprimer i Vic.*

COST:

1.000'00€

AGENTS IMPLICATS:

Organitzacions impulsores (amb Pla de Desplaçament d'Empresa): Consorci Hospitalari de Vic, Osonament i Universitat de Vic.
39 inscrits, 20 participants reals, 18 van omplir l'enquesta final.
Creació amb Osona Aliments Excel·lents i Dept. d'Empresa.

METODOLOGIA:

- Convocatòria interna amb campanya comunicativa adaptada a cada empresa.
- Formularis d'inscripció i filtratge per crear grups compatibles.
- Organització de grup de difusió de Whatsapp per posar en contacte els participants i verificar que els grup comparteixen de manera efectiva.
- Fase de prova de 21 dies de cotxe compartit, seguiment amb enviament de fotografies.
- Enquesta de retorn per analitzar l'experiència i recollir propostes.
- L'empresa ofereix la gratuïtat de l'aparcament durant el mes que es realitzi la prova.
- Tots els participants reben un lot d'Osona Aliments Excel·lents.
- Tots els inscrits (encara que no hagin participat) que responen el formulari de retorn participen en el sorteig de 4 entrades per un espectacle.

RESULTATS PRINCIPALS:

- Tots els participants que van compartir cotxe ja ho feien abans del pilot.
- Alta valoració de l'experiència (majoria puntuacions 4 o 5 sobre 5).
- El 94% considera les eines digitals clau per fomentar el carpooling.
- Els grups amb més membres es donen en trajectes més llargs.
- Majoria de participants són dones (85%), i té molt de pes el torns de nit.

APRENENTATGES CLAU:

- Calen espais informals o digitals per connectar persones: la confiança prèvia és clau.
- Millorar l'encaix inicial, potenciar espais de coneixença no digitals entre persones.
- Una aplicació digital pot facilitar la gestió logística, costos i incentius.
- La gamificació pot ser útil com a complement, no com a funció principal.
- Els usuaris valorarien valors per a combustible i manteniment.

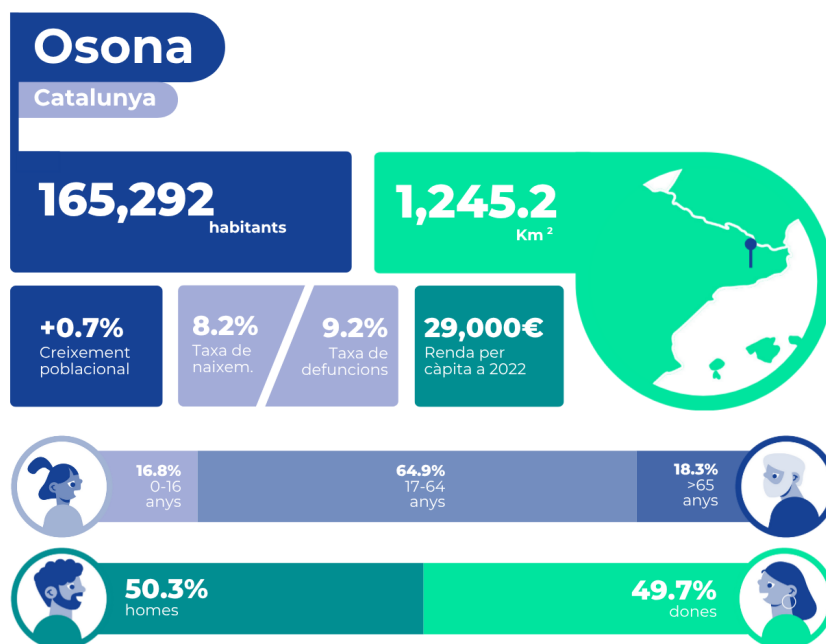
4.

Punt de partida

Context, antecedents i definició del problema

4

4.1. OSONA: DADES DE CONTEXT

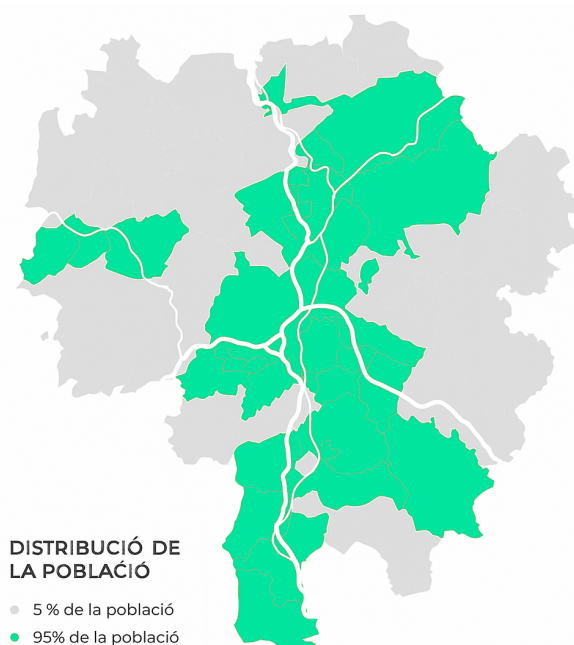

4.1.1. Osona, terra de contrastos

Osona és una terra de contrastos, on es combina una tradició industrial arrelada amb un paisatge ric i una cultura profunda.

La comarca, situada a mig camí entre Barcelona, la Costa Brava i els Pirineus, és un exemple de com es poden fusionar qualitat de vida i dinamisme empresarial.

No obstant això, el contrast més destacat es dona entre les zones rurals i urbanes. Les àrees urbanes, amb el seu creixement econòmic, l'augment del PIB i la concentració de població, es veuen també afectades per la pobresa i els conflictes socials. Per contra, les zones rurals mantenen un ritme de vida més tranquil, però pateixen els efectes de la despoblació, envelliment i la manca de serveis.

A l'eix nord-sud, trobem la carretera C-17 i la línia ferroviària R3 que connecta Barcelona amb França, per la Tor de Querol-Enveig.

La població total d'Osona, 165.299 habitants, està distribuïda de manera desigual. Al voltant de 130.500 persones (79%) viuen en aquest eix, on es concentra la major part de la població, activitats econòmiques i teixit urbà, a més de les ciutats més grans: Vic, la capital, amb 48.235 habitants, Manlleu, amb 21.182 habitants i Torelló, amb 14.922 habitants. En contrast, 29 dels 50 municipis de la comarca són petits pobles amb menys de 2.000 habitants.

El gran desequilibri entre zones urbanes i rurals crea un repte important per a la integració i el desenvolupament equilibrat de la nostra comarca, també en termes de mobilitat. Els primers Informes de Competitivitat que va publicar l'Observatori Socioeconòmic d'Osona ja conclouïen que **la mobilitat condiciona els itineraris formatius i laborals de les persones**, i la seva necessitat de repensar-la.

4.1.2. Antecedents en quant a mobilitat sostenible

Els darrers anys, Osona ha viscut un creixent interès per la mobilitat sostenible, amb iniciatives que han anat configurant els antecedents del PAI. S'han impulsat projectes clau com la **Taula de la Mobilitat d'Osona**¹ (2020), el **Pla Director de vies ciclistes** interurbanes de la Plana de Vic (2021), la **Proposta ferroviària del corredor de l'R3** (2022) o l'actualització del **Mapa de transport públic** (2022).

Aquests esforços, juntament amb l'**Anàlisi de la mobilitat a la comarca d'Osona** de 2021 i les estratègies municipals i sectorials, van evidenciar la necessitat d'una visió unificada. El Pla d'Actuacions Integrat neix per oferir aquest marc comú i completar els buits de planificació detectats.

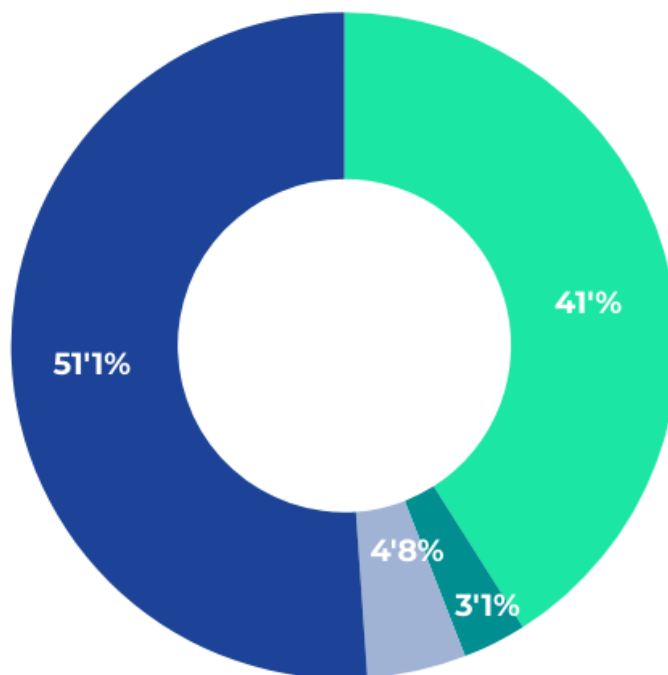
Des del territori es reconeix la necessitat de tenir una estratègia comuna per abordar la mobilitat a la comarca.

La redacció d'aquest Pla d'Actuacions Integrat ha de permetre crear aquest marc estratègic i de consens.

¹ Impulsada per 5 entitats ciutadanes, Osona amb Bici, PTP, Perquè no ens fotin el tren, Usuaris e-12 i Som mobilitat, i amb suport del Consell Comarcal d'Osona.

4.1.3. Les dades de partida

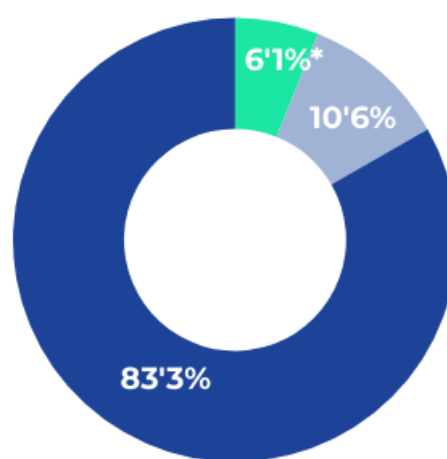
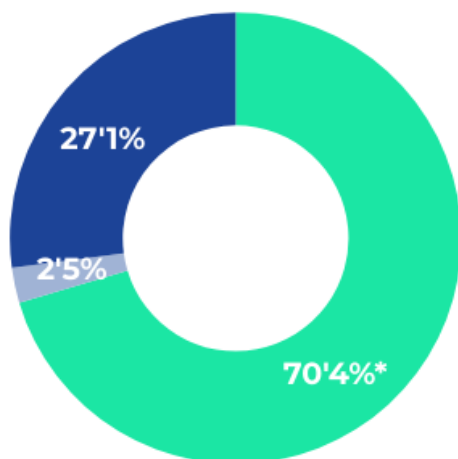
Les dades mostren una **clara dependència del vehicle privat**, que suposa el 51'1% dels desplaçaments i **arriba al 83'3% en mobilitat intermunicipal**. Per altra banda, **la mobilitat activa és del 6'1% entre municipis**, però arriba al 70'4% quan es tracta d'activitats de proximitat dins del propi municipi.

dins el municipi

entre municipis

* Mobilitat activa inclou bicicleta-patinet i a peu

DADES DE PARTIDA DE LA MOBILITAT A OSONA

92%
desplaçaments
dins d'Osona

A.

Ús del transport
públic 4'8%

B.

72% només
amb conductor

C.

Polígons
80% en cotxe
70% < 10 km

D.

Concessions
iniciis S.XX
finalitzen a
2028

E.

A.

El 92% dels desplaçaments que es realitzen a Osona es fan dins de la comarca, sent la principal destinació fora d'Osona la ciutat de Barcelona. El 38% dels desplaçaments dins d'Osona són entre municipis diferents. En desplaçaments dins el propi municipi, la mobilitat activa s'enfila al voltant del 41%.

B.

Només el 4'8% dels desplaçaments a Osona es fan en transport públic, que es percep com a poc competitiu en temps i cost, poc funcional pel seu sistema radial cap a Vic i amb habituals afectacions al servei. Aquesta ratio és la més baixa de les comarques no-metropolitanes de Catalunya.

C.

L'Anàlisi de la mobilitat a Osona realitzat per l'Observatori Socioeconòmic d'Osona el 2021 indica que la comarca segueix tenint una mobilitat pròpia dels anys 80, amb domini del vehicle privat i molt baixa ocupació, ja que **en el 72% dels viatges es desplaça només el conductor**.

D.

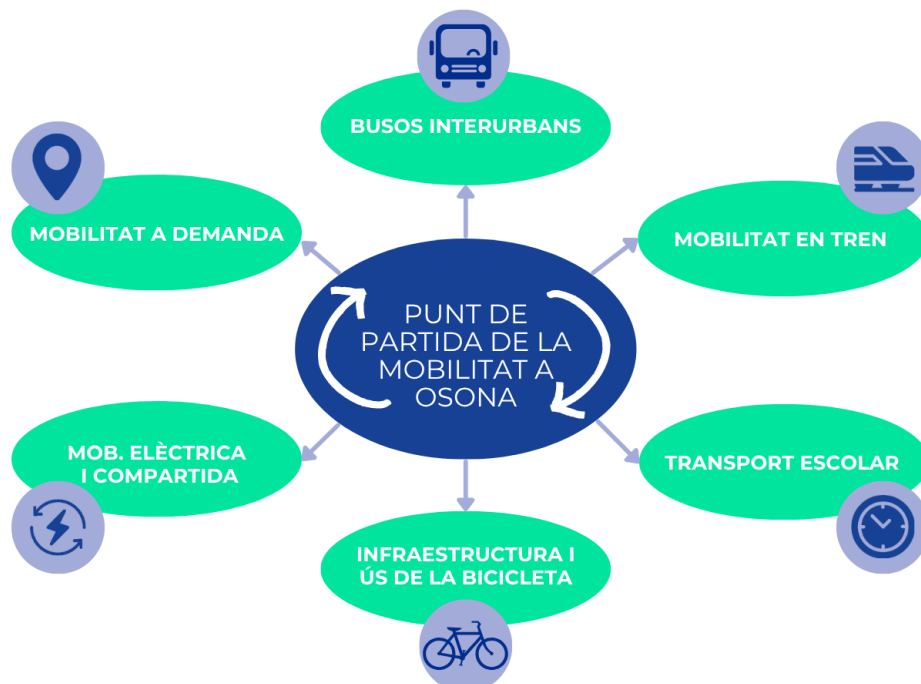
Pel que fa la mobilitat als polígons de Gurb i Vic, amb 640 empreses i més de 9.000 persones treballadores, **el 70% d'aquestes viuen a menys de 10 km de la feina** i la majoria provenen de Vic i Gurb. **El 80% es desplacen amb cotxe o moto**, un 18% ho fa a peu, amb bicicleta o patinet, i només **un 1% utilitza el transport públic**.

E.

El sistema d'autobusos interurbans d'Osona es va concessionar a empreses operadores privades a **mitjans de S.XX. Les concessions s'han anat prorrogant**, molts el 2003 i **vencen el 2028**, quan s'haurà de rellicitar la totalitat del servei.

4.2. OSONA: ANÀLISI DE PARTIDA

4.2.1. La mobilitat d'Osona a 2023, per àmbits

BUSOS INTERURBANS

Estructura majoritàriament **radial a Vic**, connectant municipis petits i zones rurals.

Sistema de concessions heretat del segle XX, origen de **disfuncions**, vigent fins al 2028.

Integració tarifària AMB però amb **4 zones** poc funcionals pel territori.

Poca intermodalitat, horaris no cadenciats i intervals sovint >60 min.

Ocupació molt baixa a les línies amb poca oferta.

Demanda a l'alça en línies reforçades: e12, Vic–Manlleu–Torelló i connexions intercomarcals.

Vic i Calldetenes disposen de **bus urbà**.

Sense **bus nocturn** i oferta molt limitada en diumenge.

MOBILITAT EN TREN

R3 de Rodalies de Catalunya, amb serveis que funcionen com a **tren regional** i de proximitat.

Continues incidències per falta de manteniment i inversions; el servei ha **empitjorat** les darreres dècades.

Titularitat de la infraestructura ferroviària: **Adif**

Titularitat del servei: **Generalitat de Catalunya** (operat per Renfe)

Sistema **tarifari integrat** ATM fins a Sant Quirze de Besora

El **2021** es crea l'**Oficina Tècnica de l'R3** com a interlocutora per a la millora de la línia.

TRANSPORT A DEMANDA

11 línies TaD (transport a demanda) existents a Osona.

2010: s'inicia la implantació dels primers serveis TaD a la comarca.

2019: s'implanta l'app **Sagalés On Demand** i creix l'ús del servei.

Les **parades a demanda** dins línies regulars tenen un ús habitual.

Les línies amb **mínim 3 expedicions/dia/sentit** funcionen millor.

Les línies amb **oferta reduïda** tenen molt pocs usuaris.

Les línies amb **demanda diària** podrien convertir-se a serveis **regulars**.

TRANSPORT ESCOLAR

El **CCO** organitza el **transport escolar** en etapa obligatòria.

Ofereix **places no ocupades** a alumnes de **postobligatòria**.

Al **Bisaura** i part del **Lluçanès** hi ha convenis de **"portes obertes"**.

Hi ha **dubtes normatius** sobre la continuïtat d'aquests convenis.

Puntualment, el CCO ofereix **taxi escolar** per a zones rurals aïllades.

El CCO atorga beques de **transport** a l'alumnat sense accés al servei.

MOB. ELÈCTRICA I COMPARTIDA

Agència Local de l'Energia d'Osona (ALEO) impulsant la mobilitat elèctrica.

Osona disposa de **44 punts de recàrrega públics** per a vehicles elèctrics.

Pla Estratègic de Nova Energia d'Osona, que inclou la mobilitat elèctrica.

Som Mobilitat: 12 vehicles de **carsharing** compartits entre ajuntaments, empreses i entitats.

28 comunitats energètiques d'autoconsum, algunes amb interès en carsharing.

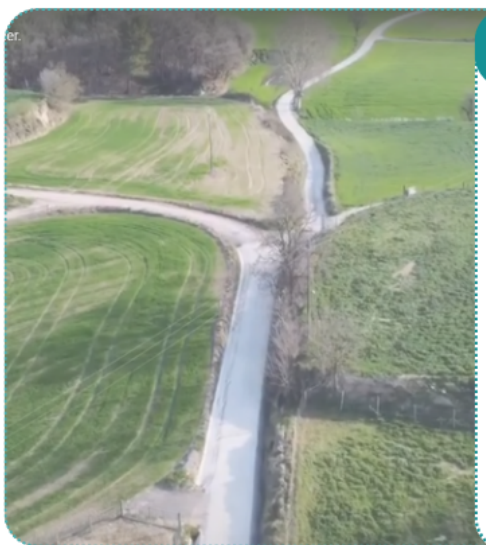
Detectats grups de **carpooling informal** organitzats via xarxes socials.

El **2011**, Vic es queda **sense servei de bicicletes públiques** per falta d'usuaris.

INFRAESTR. I ÚS DE LA BICICLETA

Osona amb Bici promou l'ús de la bicicleta a la comarca.

A l'app d'Osona amb Bici hi ha **26 rutes** i més de **200 km** de xarxa segura.

13 escoles d'Osona utilitzen l'app **Bicibús** de Canvis en Cadena.

El CCO redacta el **2021** el **Pla director de vies ciclistes interurbanes** de la Plana de Vic.

El Pla proposa **41 itineraris interurbans**, prioritzats en tres nivells.

El Pla **no és vinculant** i presenta mancances de **governança** entre administracions.

Falta **aparcament segur** a parades de bus i estacions de tren.

Hi ha **discontinuitats** a la xarxa ciclable i predomina una **visió municipal**.

4.2.2. Falta d'intermodalitat a Osona

A més de les diferents situacions en que es troba la mobilitat a Osona quan l'analitzem per àmbits, hi ha un problema transversal i generalitzat: la falta d'intermodalitat entre els diferents modes de transport presents al territori.

La configuració actual del transport públic prové d'un sistema de concessions de bus heretat i de competències separades entre carretera (Generalitat) i ferrocarril (Estat), fet que ha generat una oferta marcada per una visió monomodal.

Les línies de bus interurbanes no s'enllacen entre elles i moltes transcorren en paral·lel sense coordinar-se.

Es dirigeixen principalment a Vic, però també a Manlleu i Torelló, sense tenir en compte les estacions de tren properes a la ruta.

Les estacions i parades disposen de poca infraestructura per facilitar la intermodalitat amb bicicleta, VMP o vehicle elèctric, i sovint manquen opcions de carsharing o park&ride. A més, hi ha restriccions per portar bicicletes o VMP al transport públic. Tot plegat impedeix un sistema mixt i sostenible, tot i els esforços per ampliar la xarxa ciclable i fomentar la mobilitat activa.

4.3. DEFINICIÓ DEL PROBLEMA

La diagnosi prèvia i els estudis recents —especialment l'Anàlisi de la mobilitat d'Osona 2021— ja evidenciaven que les desigualtats territorials, la manca d'alternatives al vehicle privat i la baixa coordinació entre serveis condicionaven la vida quotidiana i les oportunitats del territori. Aquest punt de partida es va contrastar i actualitzar a la primera trobada del Grup Local URBACT.

4.3.1. Conseqüències negatives preexistents

Els estudis previs ja mostraven les principals conseqüències de la manca d'un sistema de mobilitat alternatiu, que es resumeixen en el gràfic següent:

CONSEQÜÈNCIES

Condiciona itineraris formatius i laborals dels osonencs

Desconnexió i pèrdua d'oportunitats en zones rurals

Realça les diferències socioeconòmiques

Contribueix al problema de qualitat de l'aire existent

Saturació de trànsit en hores puntes i llocs d'activitat

Alta dependència del vehicle privat

4.3.2. Arbre del problema

A la primera trobada del Grup Local URBACT (gener 2024) es va contrastar la diagnosi inicial i es va identificar col·lectivament el problema principal i les seves causes, tal com mostra l'arbre del problema.

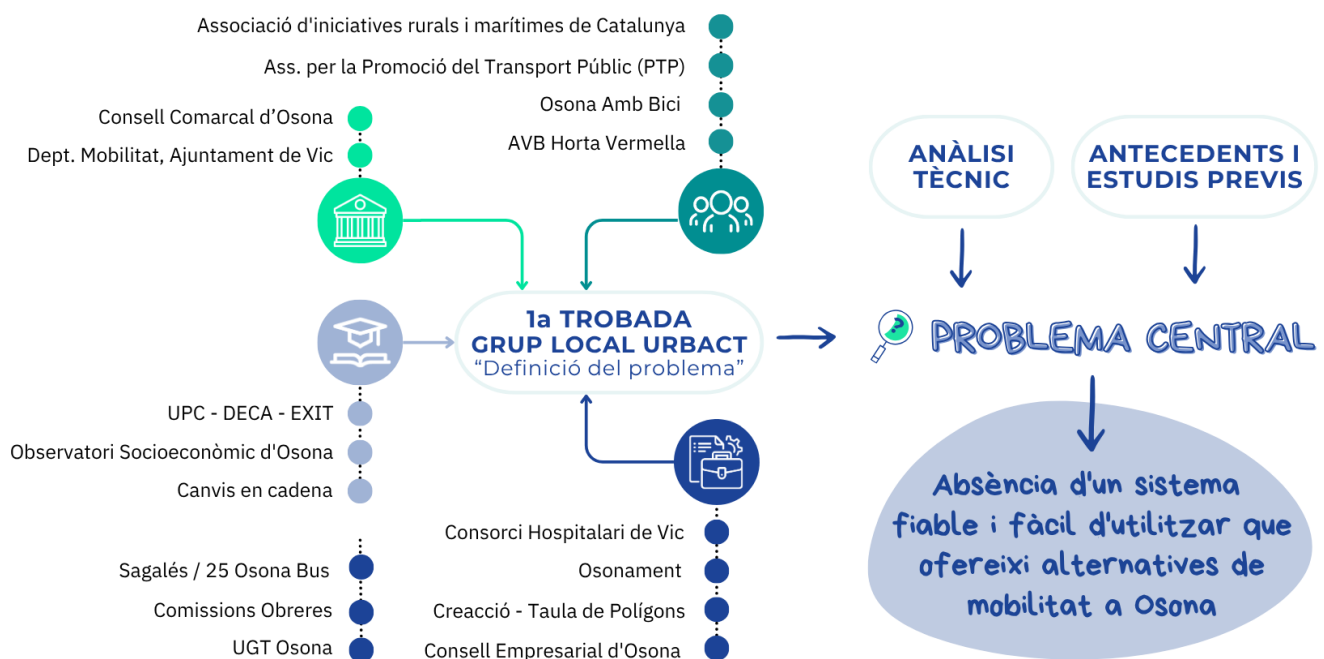
4.3.3. Agents i Problema Central

Aquesta primera sessió va tenir poca presència de representants polítics. El resultat reflecteix la visió de la societat civil, que **va identificar la dependència del vehicle privat com el principal problema estructural**, estretament vinculat al **canvi cultural**, la **manca d'oferta de transport públic** i la **insuficiència d'infraestructura ciclable**.

Els efectes més destacats són l'excés de trànsit, la contaminació, la pèrdua d'oportunitats als entorns rurals i la dificultat d'accedir a opcions de mobilitat fiables i fàcils d'utilitzar.

En síntesi, els consensos del procés participatiu assenyalen:

- **Problema central:** absència d'un **sistema de mobilitat alternatiu, fiable i fàcil d'utilitzar**.
- **Principals causes:** **canvi cultural insuficient**, poca oferta de transport públic i manca d'infraestructura ciclable.
- **Principals efectes:** **congestió**, contaminació² i **desconnexió rural**.

A partir d'aquest diagnòstic compartit, el PAI defineix les actuacions necessàries per donar una resposta estructural, coordinada i sostenible als reptes de mobilitat d'Osona.

² Trobareu un diagnòstic més extens al [Pla de Millora de la Qualitat de l'Aire d'Osona 2025-2035](#).

5.

Lògica general

Visió, objectius i àmbits d'intervenció
del PAI

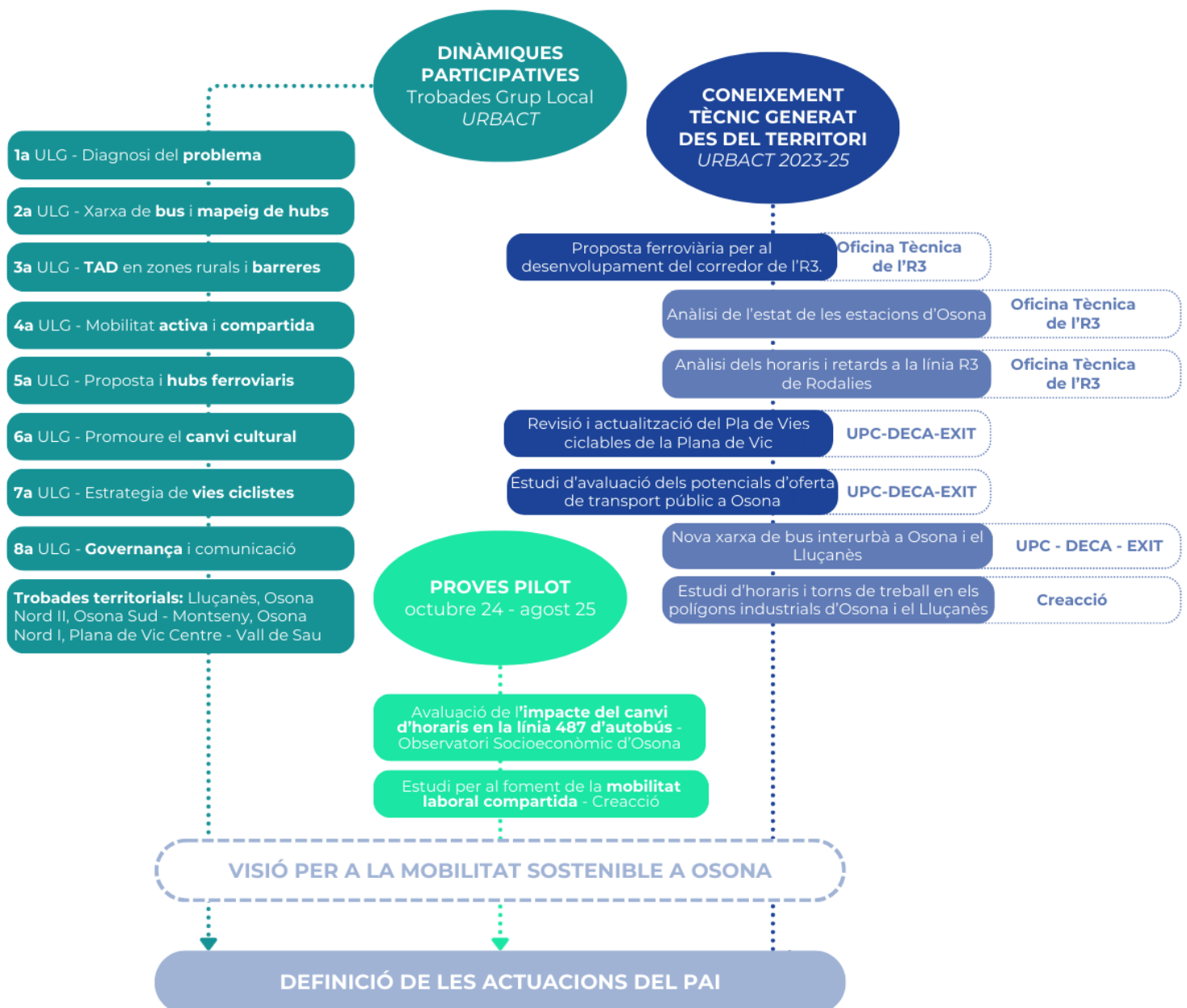
5

5.1. VISIÓ, OBJECTIUS I ÀMBITS D'INTERVENCIÓ

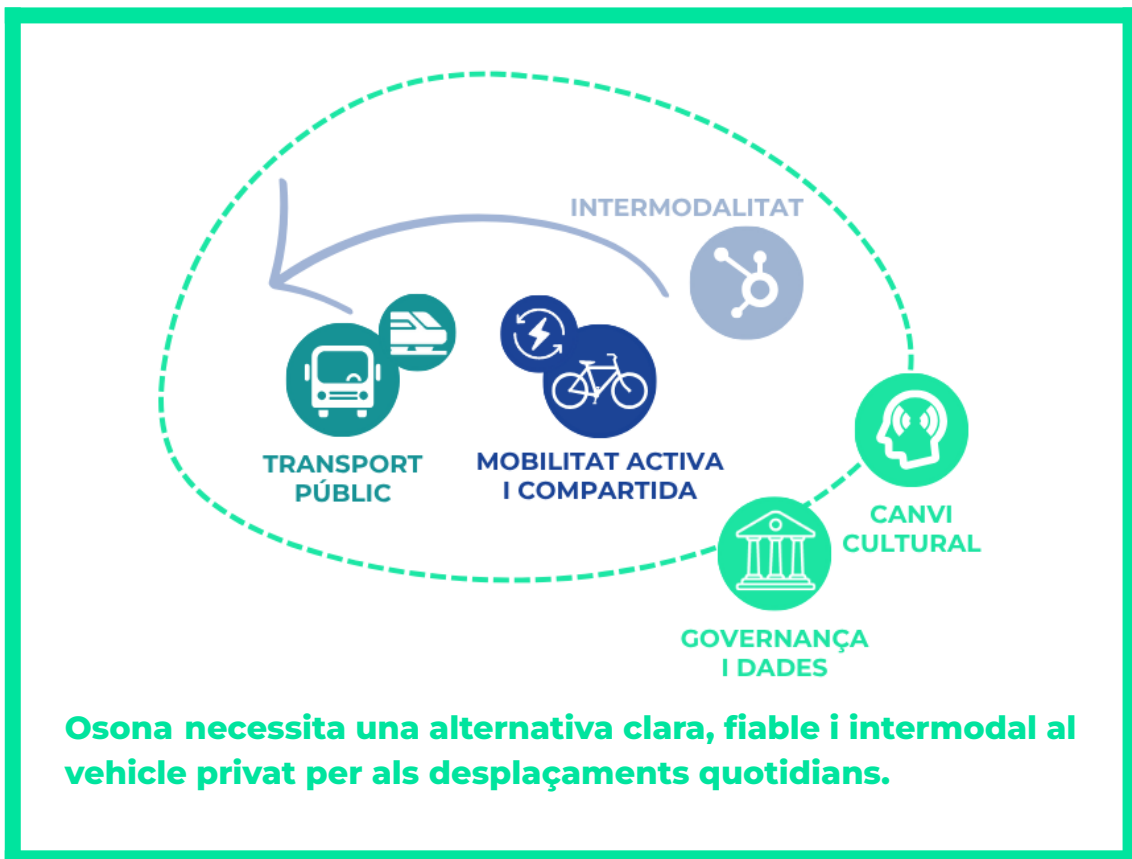
5.1.1. Com l'hem construït

Construir una visió conjunta i compartida per la mobilitat del futur a Osona ha estat un procés complex que **ha tingut en compte** les visions i interessos recollits en **les sessions participatives del Grup Local URBACT d'Osona** i del Grup Motor.

A més, també s'ha comptat amb la implicació directa de d'aquests **equips tècnics** del Consell Comarcal d'Osona, de Creació, de l'Oficina Tècnica de l'R3 i de l'Escola de Camins de la UPC:

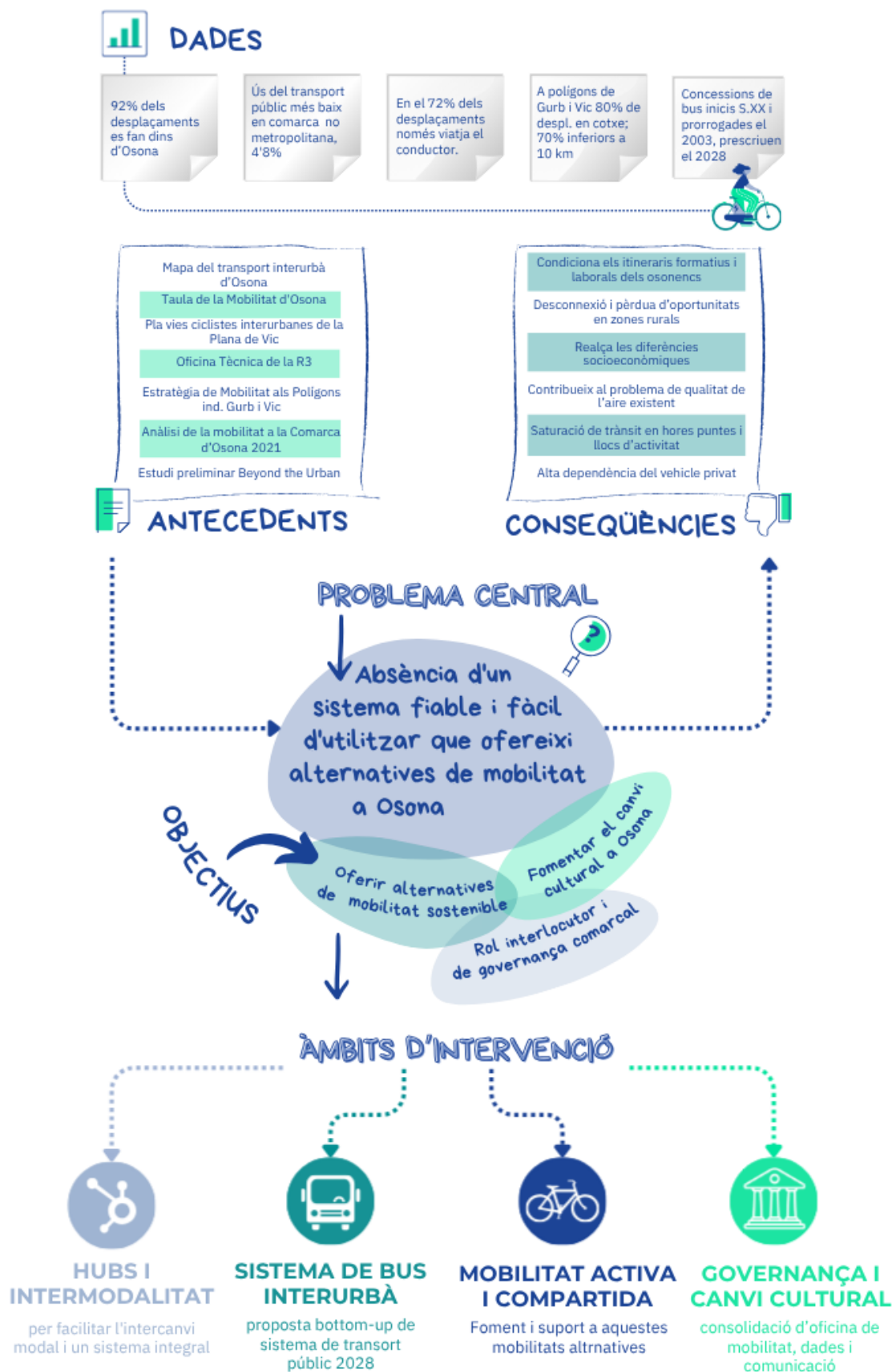
5.1.2. Una visió per Osona

Osona aspira a un model de mobilitat integrat, on el **transport públic**, la **mobilitat activa i la compartida** funcionin de manera coordinada i **intermodal**, garantint l'accessibilitat a tots els municipis, també els rurals. Aquesta visió se sosté en una **governança comarcal forta i basada en dades**, capaç de planificar, coordinar i avaluar les actuacions amb criteris comuns.

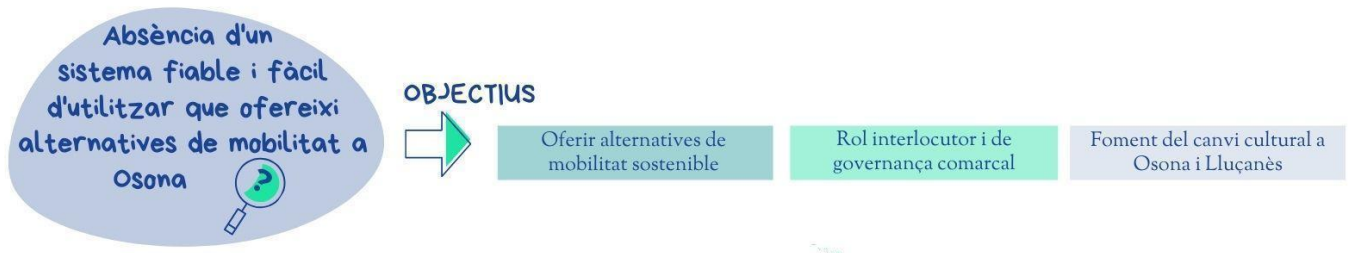
Perquè aquest sistema funcioni, el **canvi cultural** és essencial: cal que la ciutadania disposi d'informació clara, infraestructures segures i alternatives reals al vehicle privat. Amb aquesta combinació —transport públic robust, xarxa ciclable i compartida, governança sòlida i un impuls decidit al canvi d'hàbits— Osona pot avançar cap a una mobilitat més accessible, saludable i sostenible per a tothom.

Tot el treball d'anàlisi, definició del problema i de les idees clau es reflecteix en detall en el següent gràfic:

5.1.3. Objectius estratègics

Per tal d'assolir la visió que descrita, fixem **3 objectius clau**:

Oferir alternatives reals de mobilitat sostenible (MS)

Un sistema que s'articuli a partir d'un **sistema de transport públic coherent i intermodal**, capaç de donar resposta a les necessitats de mobilitat comarcals, que es complementi amb infraestructura i **foment de la mobilitat activa i compartida**.

Fomentar el canvi cultural a Osona i el Lluçanès (CC)

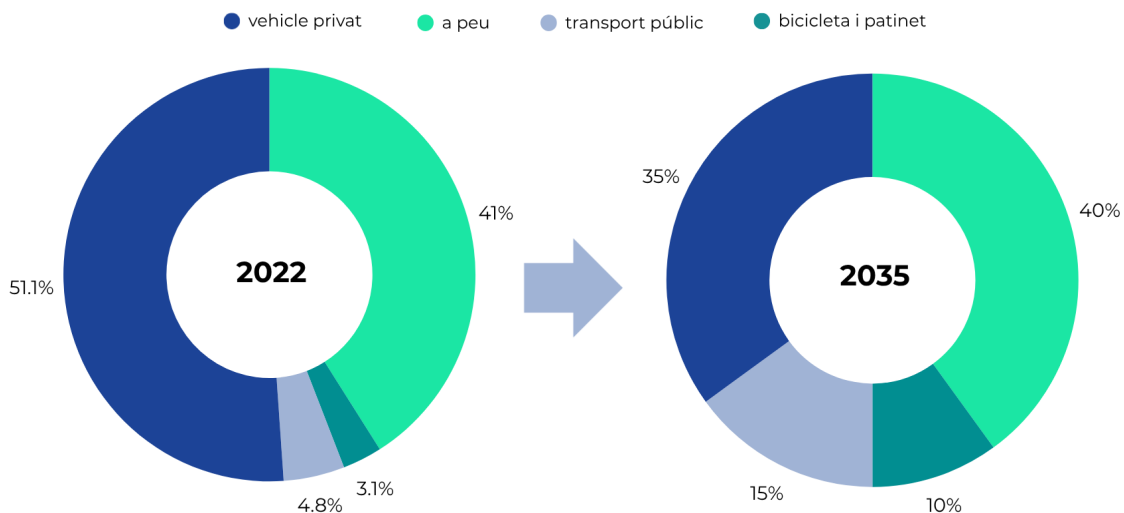
Impulsar el **canvi cultural i el canvi d'hàbits** posant en valor les opcions més saludables, eficients i respectuoses amb el medi, mitjançant comunicació, pedagogia, proves pilot i acompanyament perquè triar opcions sostenibles sigui la decisió fàcil.

Assolir la governança i un rol interlocutor comarcal (GC)

A través d'eines com la informació, coordinació tècnica, Taula de Mobilitat, Oficina Comarcal de Mobilitat o quadre de comandament de dades; cal assegurar la implementació del Pla i enfortint la **col·laboració entre administracions**, operadors i ciutadania

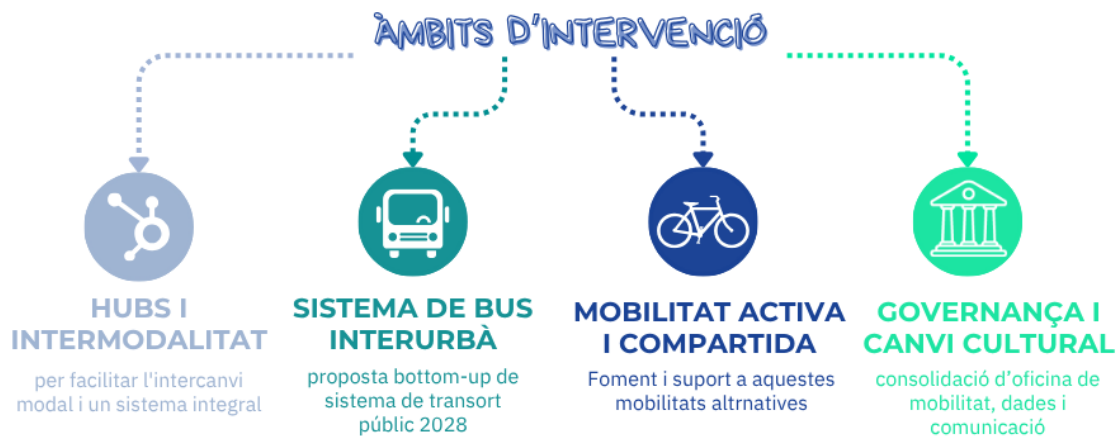
5.1.4. Dada objectiu

Per poder mesurar l'èxit del pla, ens plantejem l'objectiu quantificable de passar del 4'8% d'ús del transport públic al 10% i del 51'1% d'ús del vehicle privat al 35% al llarg de la implementació d'aquest pla 2026-2035.

5.1.5. Àmbits d'Intervenció

Recollint els temes clau de la visió per a Osona i d'acord amb les actuacions proposades, les àrees d'intervenció en que s'agrupen són les següents:

HUBS I INTERMODALITAT

Cal incloure tren i bus en un sistema coherent de transport públic que es coordini i complementi. Aquest sistema ha de facilitar l'intercanvi modal integrant la mobilitat elèctrica, compartida i activa en els seus espais. Es treballa amb el suport de l'Oficina Tècnica de l'R3 per aconseguir aquesta visió global, a més d'identificar i promoure el desenvolupament dels hubs d'intermodalitat no ferroviaris.

SISTEMA DE BUS INTERURBÀ

Paral·lelament, per a la xarxa de transport públic per carretera es té com a objectiu presentar una proposta de cara al nou mapa de transport que està preparant la Generalitat de Catalunya per al 2028, que respongui a les necessitats naturals de connexió entre municipis i dinàmiques pròpies de la comarca i potenciï la mobilitat en transport públic amb les comarques veïnes.

MOBILITAT ACTIVA I COMPARTIDA

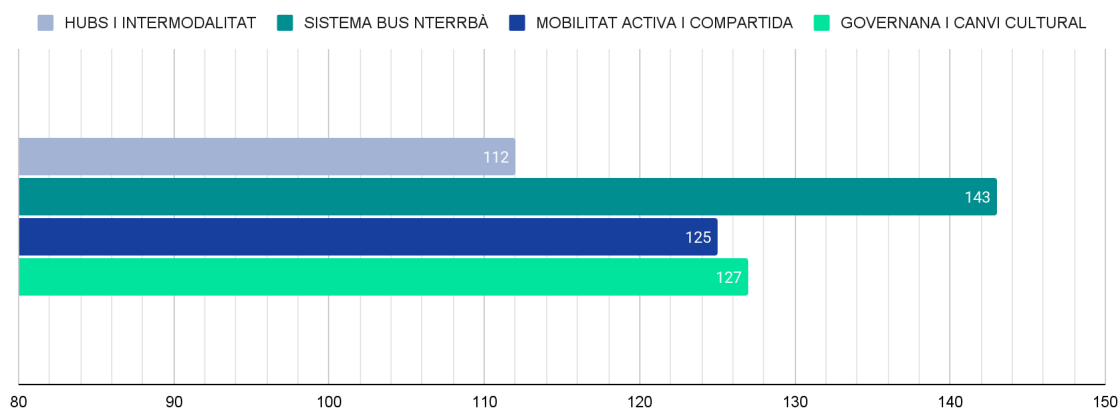
Impulsa la infraestructura ciclista interurbana i la coordinació amb les xarxes urbanes. També fomenta la mobilitat col·laborativa, una aplicació per compartir cotxe i ampliant la xarxa de recàrrega elèctrica amb focus en el carsharing. Finalment, es dona suport a activitats formatives i pedagògiques en entorns acadèmics i laborals.

GOVERNANÇA I CANVI CULTURAL

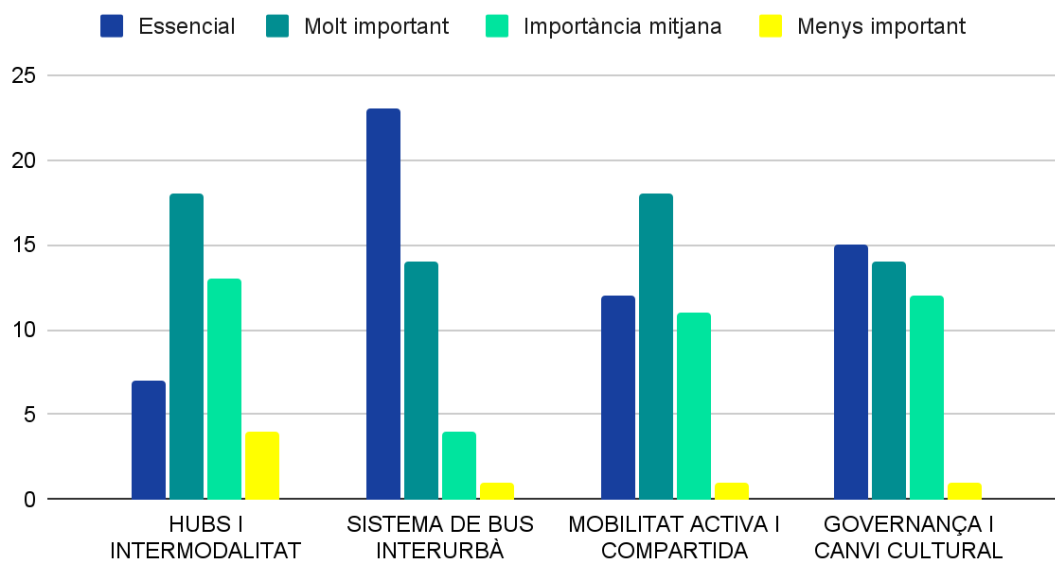
Cal un equip tècnic comarcal que coordini els municipis, gestioni dades actualitzades i garanteixi una governança compartida per a una mobilitat eficient i coherent; alhora, es promou un canvi cultural basat en la comunicació, l'educació i la participació ciutadana, amb el suport d'escoles i empreses per fomentar hàbits de mobilitat sostenible.

Priorització dels àmbits d'intervenció

En la priorització feta amb els membres del Grup Local URBACT d'Osona, en la que **han participat un total de 42 membres** d'organitzacions que inclouen les administracions, municipis, associacions i organitzacions civils i el món acadèmic i empresarial, els àmbits d'intervenció tenen el següent pes relatiu:

La valoració desagregada per pes relatiu és la següent:

6.

Planificació d'actuacions

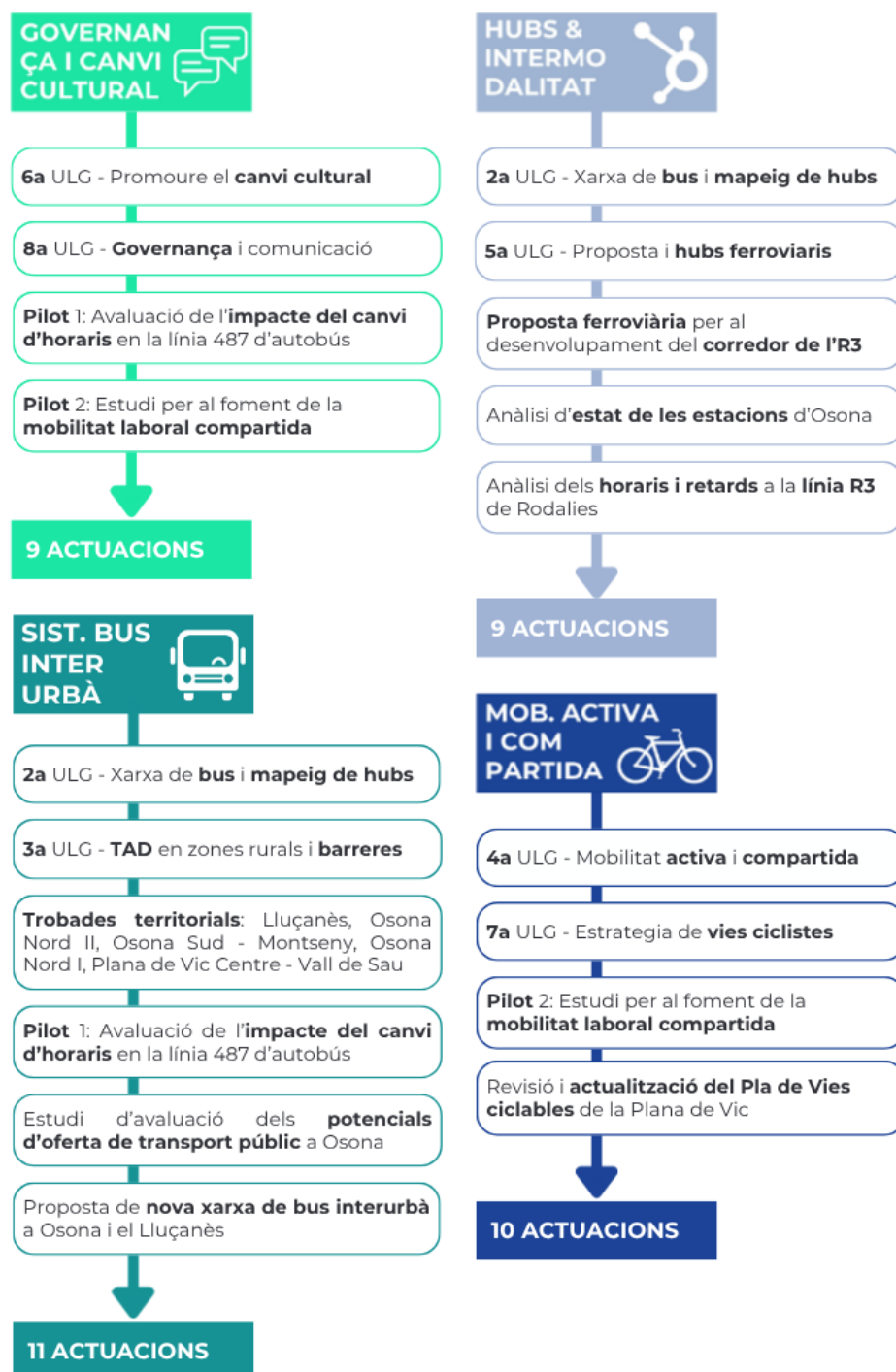
Visió general, priorització i detalls de
les actuacions del PAI

6

6.1. PRESENTACIÓ GENERAL DE LES ACTUACIONS

6.1.1. Origen de les actuacions i taula resum

Totes elles s'han definit a partir de les propostes recollides en les trobades del Grup Local URBACT d'Osona, les conclusions dels pilots i el coneixement generat des del territori per experts i tècnics al llarg del desenvolupament d'aquest projecte, d'aquesta manera:

Codi	Actuació	Responsable	Ternini
GOVERNANÇA I CANVI CULTURAL			
CC1	COMUNICACIÓ DE L'ESTRATÈGIA DE MOBILITAT D'OSONA	Consell Comarcal	CURT
CC2	CONSOLIDAR UNA OFICINA DE MOBILITAT PER A OSONA	Consell Comarcal	CURT
CC3	FORMALITZAR LA TAULA DE LA MOBILITAT D'OSONA	Consell Comarcal	CURT
CC4	GESTIÓ I AUTONOMIA DE DADES	Ob. Socioeconòmic	MIG
CC5	ANÀLISIS PERIÒDICS DE MOBILITAT	Ob. Socioeconòmic	MIG
CC6	CAMPANYES DE COMUNICACIÓ I CANVI CULTURAL COMARCAL	Consell Comarcal	CURT
CC7	SUPORT A EMPRESES EN LA MILLORA DE LA SEVA MOBILITAT	Creació	MIG
CC8	MANUAL DE MOBILITAT PER ORG. D'ESDEVENIMENTS	Consell Comarcal	MIG
CC9	ACTIVITATS PEDAGÒGIQUES I BUSBICI	Ajuntaments	CURT
HUBS I INTERMODALITAT			
HI1	UNIFICACIÓ DE ZONA TARIFÀRIA	ATM Barcelona	MIG
HI2	INTERMODALITAT A LES ESTACIONS DE L'R3	Ajuntaments	MIG
HI3	COORDINACIÓ BUS-TREN D'HORARIS I PARADES	Territori GenCat	MIG
HI4	INFORMACIÓ DE MOBILITAT I CULTURAL INTEGRADA EN HUBS	Consell Comarcal	MIG
HI5	MILLORA DEL SERVEI FERROVIARI AL CORREDOR DE L'R3	Oficina Tècnica R3	LLARG
HI6	MANTENIMENT I ACTIVACIÓ D'ESPAIS EN ESTACIONS	Oficina Tècnica R3	MIG
HI7	CONSOLIDACIÓ DE HUBS NO FERROVIARIS	Ajuntaments	MIG
HI8	RENOVACIÓ DE PARADES DE BUS RURAL	Ajunt./GenCat	MIG
HI9	INFORMACIÓ ONLINE I EN TEMPS REAL A PARADES I HUBS	Territori GenCat	LLARG
SISTEMA DE BUS INTERURBÀ			
PT1	PUNTS D'INFORMACIÓ DE TRANSPORT PÚBLIC MUNICIPAL	Ajuntaments	CURT
PT2	JERARQUITZACIÓ DEL SISTEMA DE BUS	Territori GenCat	MIG
PT3	HORARIS CADENCIATS BUS-BUS I BUS-TREN	Territori GenCat	MIG
PT4	RACIONALITZACIÓ I SIMPLIFICACIÓ DE LÍNIES	Ajunt./GenCat	CURT
PT5	NOVES LÍNIES D'AUTOBÚS INTERURBÀ	Territori GenCat	MIG
PT6	PARADES TAD EN LÍNIES REGULARS	Territori GenCat	CURT
PT7	TAD EN ZONES RURALS O DE BAIXA DENSITAT	Territori GenCat	CURT
PT8	SINERGIES AMB BUSOS ESCOLARS	Territori/Educació	MIG
PT9	NOMENCLATURA CLARA DE LÍNIES I HORARIS	Territori GenCat	CURT
PT10	MILLORA EN L'APP DE GESTIÓ DE TAD	Operadora servei	CURT
PT11	DIFUSIÓ DEL MAPA DE TRANSPORT INTERURBÀ 2028	Consell Comarcal	MIG
MOBILITAT ACTIVA I COMPARTIDA			
AS1	EIX CICLISTA NORD-SUD D'ORÍS A AIGUAFREDA	Consell C./Ajunt.	LLARG
AS2	IMPLEMENTACIÓ DEL PLA DE VIES CICLISTES PLANA DE VIC	Consell C./Ajunt.	LLARG
AS3	CONNEXIÓ DE XARXES CICLISTES URBANES I INTERURBANES	Ajuntaments	MIG
AS4	MILLORA DE NODES I CAMINS EXISTENTS	Ajuntaments	CURT
AS5	SERVEI DE BICICLETES COMPARTIDES	Ajuntament Vic i +	MIG
AS6	RUTES CICLISTES LÚDICO-CULTURALS RURALS	Consell Comarcal	CURT
AS7	APLICACIÓ PER COMPARTIR TRAJECTE	Consell Comarcal	CURT
AS8	INFRAESTRUCTURA DE RECÀRREGA ELÈCTRICA	Consell Comarcal	MIG
AS9	INTEGRACIÓ DE BICIS I VMP AL TRANSPORT PÚBLIC	Territori GenCat	LLARG
AS10	SERVEIS TAXI MANCOMUNAT ENTRE MUNICIPIS LIMÍTROFS	Territori GenCat	MIG

6.2. TAULES D'ACTUACIONS DETALLADES

CC1: COMUNICACIÓ DE L'ESTRATÈGIA DE MOBILITAT D'OSONA

DESCRIPCIÓ: L'objectiu és garantir una comunicació clara de l'Estratègia de Mobilitat Comarcal 2035 sobretot als agents implicats en el seu desenvolupament, però també a la ciutadania. La campanya inclourà formats digitals, presencials i audiovisuals per difondre la documentació del projecte URBACT, els objectius, els processos seguits i el caràcter transformador del projecte. Es podran adaptar continguts parcials en funció dels segments, amb materials visuals, exposicions itinerants o jornades informatives. o difusions en els mitjans locals.		TIPUS:
		soft
		TERMINI:
		curt
		RESPONSABLE:
		Consell Comarcal d'Osona
		comarcal
OBJECTIUS: Fomentar el canvi cultural Rol interlocutor i governança comarcal	FINANÇAMENT: DiBa COD.327727, COD.430304 Fons propis	COST: 60.000€
AGENTS IMPLICATS: Creació, Ajuntaments d'Osona i el Lluçanès, organitzacions membres de la ULG, Taula de mobilitat, Oficina Tècnica de la R3	INDICADORS: Comunicació als mitjans comarcals i supracomarcals (<i>núm. de publicacions</i>) Sessions divulgatives (<i>núm. total</i>) Assistents (<i>núm. assistents/acte i núm. total</i>) Continguts digitals (<i>núm. visualitzacions/mitjà</i>)	

CC2: CONSOLIDAR OFICINA DE MOBILITAT PER A OSONA (OTR3+URBACT)

DESCRIPCIÓ: Es proposa consolidar una Oficina de Mobilitat per a Osona que treballarà en coordinació directa amb l'OTR3 per tal de capitalitzar els avenços fets al llarg dels projectes URBACT. Aquesta oficina oferirà suport directe als ajuntaments de la comarca i centralitzarà la gestió, el seguiment i la coordinació de les actuacions relacionades amb la mobilitat sostenible, facilitant la implementació del Pla d'Acció Integrat (PAI) a la comarca. S'encarregarà de la planificació i la monitorització de les iniciatives de mobilitat, gestionant les sinergies amb altres projectes i agents implicats. A més, es garantirà una col·laboració estreta amb els ajuntaments per identificar necessitats locals i promoure accions que millorin la mobilitat a nivell comarcal, assegurant una resposta eficient i compartida.		TIPUS:
		soft
		TERMINI:
		curt
		RESPONSABLE:
		Consell Comarcal d'Osona
		comarcal
OBJECTIUS: Rol interlocutor i governança comarcal	FINANÇAMENT: Conveni CCO amb ajuntaments FEDER RSO5.2 No Urbà 169.	COST: 70.000€ anuals
AGENTS IMPLICATS: Creació, Ajuntaments d'Osona i el Lluçanès, organitzacions membres de la ULG, Taula de mobilitat, Oficina Tècnica de la R3	INDICADORS: Realització de procés de selecció (<i>si/no</i>) Contractació de personal tècnic (<i>núm. total/any</i>) Fons i subvencions aconseguides (<i>núm. total i €</i>) Execució actuacions CCO del PAI (<i>en %</i>)	

CC3: FORMALITZAR LA TAULA DE LA MOBILITAT D'OSONA

DESCRIPCIÓ: Es proposa formalitzar la Taula de la Mobilitat d'Osona com un espai de coordinació i decisió sobre els temes relacionats amb la mobilitat a la comarca. Aquesta taula estarà composta per representants de la Taula de Mobilitat d'Osona (2020-2022), membres del Grup Local URBACT (2023-2025) i altres entitats implicades en la mobilitat sostenible. El seu objectiu serà fer el seguiment de la implementació del Pla, revisar-ne la prioritització, funcionar com a organisme participatiu de l'Estratègia de Mobilitat Sostenible i garantir un enfocament integrat tenint en compte la diversitat d'actors (associacions i entitats civils, acadèmia, empreses, administració). La taula té la voluntat d'esdevenir un ens reconegut pel Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya.			TIPUS: soft
			TERMINI: curt
			RESPONSABLE: Consell Comarcal d'Osona
			comarcal
OBJECTIUS: Rol interlocutor i governança comarcal Fomentar el canvi cultural	FINANÇAMENT: DiBa COD.433002 FEDER RSO5.2 No Urbà 169. Fons propis	COST: 9.500 € activació 5.500 € anuals	
AGENTS IMPLICATS: Creació, Ajuntaments d'Osona i el Lluçanès, organitzacions membres de la ULG, Taula de mobilitat, Oficina Tècnica de la R3.	INDICADORS: Formalització de la Taula (<i>si/no</i>) Sessions periòdiques (<i>núm. anual</i>) Comissions formades i sessions (<i>núm. total, núm. per comissió</i>) Diversitat representants (<i>núm. total, %diversitat</i>) Satisfacció dels participants a sessions (<i>anual</i>)		

CC4: GESTIÓ I AUTONOMIA DE DADES

DESCRIPCIÓ: L'actuació té com a objectiu garantir l'autonomia en la gestió i anàlisi de dades al territori, permetent la presa de decisions informades i l'impuls de millores de manera independent i proactiva. Es reforçarà l'Observatori Socioeconòmic com a interlocutor legítim en la gestió de les dades de mobilitat d'Osona i el Lluçanès, evitant la dependència de la cessió de dades per part d'organismes externs. Per garantir una gestió i avaluació adequades de la mobilitat, caldrà assegurar la capacitat tècnica i tecnològica de l'equip. Això permetrà crear una infraestructura de dades robusta per avaluar l'impacte de les actuacions i adaptar les polítiques de mobilitat de manera àgil, responnent a les necessitats locals.			TIPUS: soft
			TERMINI: mig
			RESPONSABLE: Observatori Socioeconòmic d'Osona
			comarcal
OBJECTIUS: Rol interlocutor i governança comarcal	FINANÇAMENT: Horizon EU (Digital / Data Spaces), FEDER RSO1.1 I+D+I 012. (RIS3CAT) Digital Europe DIGITAL-2026-DATA-01 (European Data Spaces), DIGITAL-2026-GOV-INTEROP-01 (Public Sector Interoperability)	COST: 60.000 € anuals	
AGENTS IMPLICATS: Autoritat del Transport Metropolità, Consell Comarcal d'Osona, UVic, UPC, DiBa, CGIM, Departament de Territori Gencat.	INDICADORS: Contractació expert/a (<i>núm. total anual</i>) Col·laboració amb Universitats (<i>projectes/any</i>) Aportació d'informació a òrgans de presa de decisions (<i>núm. peticions</i>) Mesures correctores o canvis (<i>núm. anual</i>)		

CC5: ANÀLISIS PERIÒDICS DE MOBILITAT

DESCRIPCIÓ: Per tal d'avaluar els canvis que es produeixen en la mobiltiat sostenible a Osona, i l'èxit de les mesures que es van implantant, alhora que per aplicar diferents mesures correctores o reprioritzar el Pla, ens cal disposar de dades específiques que, a dia d'avui, tansols les podem aconseguir a través d'estudis sobre el terreny. Es proposa realitzar un anàlisi complet de la mobilitat a Osona el 2027 i un altre el 2030, abans i després dels canvis del sistema de bus previstos per al 2028. L'estudi seguirà la metodologia de l'Anàlisi de la Mobilitat a Osona 2021-22, complementant-lo amb noves fonts d'informació i indicadors actualitzats. Inclourà una Enquesta de Mobilitat Quotidiana adaptada a les zones rurals.		TIPUS: soft TERMINI: mig RESPONSABLE: Observatori Socioeconòmic d'Osona comarcal
OBJECTIUS: Rol interlocutor i governança comarcal	FINANÇAMENT: Horizon EU (Climate, Energy and Mobility), ESPON Targeted Analyses DiBa COD. 450041	COST: 40.000 € / anàlisi
AGENTS IMPLICATS: Autoritat del Transport Metropolità, Gencat Territori, CGIM, Institut Metròpoli (ATM), DiBa, Consell Comarcal d'Osona.	INDICADORS: Realització d'estudis a 2027 i 2030 Repetició de l'estudi cada 5 anys	

CC6: CAMPANYES DE COMUNICACIÓ I CANVI CULTURAL COMARCAL

DESCRIPCIÓ: Per tal de fomentar el canvi d'hàbits, actituds i valors en la ciutadania, de manera periòdica es dissenyaran i executaran campanyes comarcals per promoure la mobilitat sostenible a Osona i el Lluçanès. Es crearan missatges adaptats a diferents perfils (joves, famílies, treballadors, persones grans) i es combinaran canals físics i digitals (fires, xarxes socials, vídeos, accions de carrer). S'utilitzaran tècniques de nudging i màrqueting conductual, centrant-se en aspectes com salut, cost i llibertat. També es preveuen accions participatives, com reptes col·lectius i presència en dates clau, per involucrar activament la comunitat. Es coordinaran amb ajuntaments i entitats locals per garantir la implantació descentralitzada i el seguiment de l'impacte comunicatiu.		TIPUS:
		soft
		TERMINI:
		curt
		RESPONSABLE: Consell Comarcal d'Osona
		comarcal
OBJECTIUS: Fomentar el canvi cultural Rol interlocutor i governança comarcal	FINANÇAMENT: DiBa COD.430301, COD.430304 Fundació La Caixa – Medi Ambient EU4Health (HaDEA Salut i comportaments sostenibles)	COST: 25.000 € anuals
AGENTS IMPLICATS: Creació, PTP, Osona amb Bici, Canvis en Cadena, CCOO, UGT i entitats específiques en cada cas.	INDICADORS: Increment d'usuaris de transport públic (<i>en %</i>) Increment de la mobilitat activa (<i>en %</i>) Impacte de les actuacions (<i>núm. assistents</i>) Impacte campanyes mitjans (<i>núm. visualitzacions</i>) Activitats realitzades (<i>núm. activitats anuals</i>)	

CC7: SUPORT A EMPRESES EN LA MILLORA DE LA SEVA MOBILITAT			
DESCRIPCIÓ: Aquesta actuació busca oferir informació, assessorament i suport tècnic a les empreses d'Osona per impulsar la redacció, implantació o millora dels seus Plans de Desplaçament d'Empresa (PDE). L'objectiu és millorar la mobilitat laboral, reduir emissions i afavorir el benestar dels treballadors. Es proporcionarà acompanyament per analitzar la mobilitat laboral, dissenyar mesures adaptades a cada realitat i promoure la implantació de pilots o la col·laboració entre empreses per intercanviar experiències. A més, es facilitarà informació sobre subvencions i ajudes econòmiques relacionades amb la mobilitat sostenible a l'entorn laboral.		TIPUS:	
		soft	
		TERMINI:	
		mig	
		RESPONSABLE:	
		Creació & OPE's municipals	
		municipal	
OBJECTIUS:	FINANÇAMENT:	COST:	
Alternatives de mobilitat sostenible	DiBa COD.458499	80.000 € (4 anys)	
Fomentar el canvi cultural	EIT Urban Mobility (pilots en empreses),		
Rol interlocutor i governança comarcal	EU4Health EU4H-2024-PJ-04 (mob. activa en desplaçaments laborals).		
AGENTS IMPLICATS:		INDICADORS:	
ATM, Consell Comarcal d'Osona, UGT, CCOO, Associació AINEV, Taula de polígons, Consell Empresarial d'Osona i Cambra de Comerç d'Osona, empreses amb PDE.		Empreses obligades legalment amb PDE (<i>en %</i>)	
		Empreses amb PDE voluntari (<i>núm. total</i>)	
		Actuacions, formacions, sessions a empreses (<i>núm. total, núm. assistents i núm. empreses</i>)	
		Pilots desenvolupats (<i>núm. total, núm. particip.</i>)	

CC8: MANUAL DE MOBILITAT PER ORGANITZADORS D'ESDEVENIMENTS			
DESCRIPCIÓ: Aquesta actuació busca oferir informació, assessorament i suport tècnic a les empreses d'Osona per impulsar la redacció, implantació o millora dels seus Plans de Desplaçament d'Empresa (PDE). L'objectiu és millorar la mobilitat laboral, reduir emissions i afavorir el benestar dels treballadors. Es proporcionarà acompanyament per analitzar la mobilitat laboral, dissenyar mesures adaptades a cada realitat i promoure la implantació de pilots o la col·laboració entre empreses per intercanviar experiències. A més, es facilitarà informació sobre subvencions i ajudes econòmiques relacionades amb la mobilitat sostenible a l'entorn laboral.		TIPUS:	
		soft	
		TERMINI:	
		mig	
		RESPONSABLE:	
		Consell Comarcal d'Osona	
		comarcal	
OBJECTIUS:	FINANÇAMENT:	COST:	
Rol interlocutor i governança comarcal	LIFE Governance, Information & Communication.	15.000 €	
Fomentar el canvi cultural	DiBa COD.430301, COD.430304		
	Pressupostos municipals		
AGENTS IMPLICATS:		INDICADORS:	
Oficina de Fires i Mercats Vic, Osona Turisme, DiBa, Consorci de la Vall del Ges Orís i Bisaura, Mancomunitat la Plana, Consorci del Lluçanès, Guàrdia Urbana Vic, Mossos d'Esquadra.		Esdeveniments que l'utilitzen (<i>en %</i>)	
		Esdeveniments que promouen activament la mobilitat alternativa (<i>núm. total</i>)	
		Problemes de mobilitat detectats (<i>núm. per esdev.</i>)	
		Visitants utilitzant alternatives de mobilitat (<i>en %</i>)	
		Grau de satisfacció dels visitants	
		Grau de satisfacció dels organitzadors	

CC9: ACTIVITATS PEDAGÒGIQUES I BUSBICI

DESCRIPCIÓ:

S'oferirà suport econòmic i tècnic a projectes que impulsen el canvi d'hàbits i la mobilitat activa, amb especial atenció a les iniciatives educatives. La convocatòria serà anual, amb una prova pilot durant el curs escolar, i si té èxit, es regularitzarà dins l'Estratègia de Mobilitat Sostenible. Entre d'altres, es cofinançaran bici-busos i activitats pedagògiques per promoure la mobilitat activa a les escoles i en altres col·lectius socials. L'objectiu és sensibilitzar sobre els beneficis ambientals, socials i de salut de la bicicleta, i fomentar la mobilitat sostenible entre infants i joves.

TIPUS:

soft

TERMINI:

curt

RESPONSABLE:

Consell Comarcal
d'Osona

municipal

OBJECTIUS:

Fomentar el canvi cultural

FINANÇAMENT:

ERASMUS +,
DiBa COD.430301, COD. 430302, COD.
430304, COD.430350.
Fons municipals, Patrocinis locals

COST:

10.000 €

AGENTS IMPLICATS:

Consell Comarcal d'Osona, Ajuntament de Vic, altres ajuntaments interessats, Canvis en cadena, Osona amb Bici, Centres educatius, AFAs, Creació, Taula de polígons, Osona Benestar Laboral 360.

INDICADORS:

Desplaçaments actius a centres educatius (*en %*)
Activitats cofinançades (*núm. anual*)
Participants a activitats (*núm. anual*)
Valoració qualitativa dels participants

HI1: UNIFICACIÓ DE ZONA TARIFÀRIA

DESCRIPCIÓ: Es proposa unificar la zonificació tarifària de l'ATM de Barcelona per incloure Osona i el Lluçanès com una sola zona, millorant la mobilitat intracomarcal, que és la principal (92% dels desplaçaments diaris). Això evitaria penalitzacions econòmiques en trajectes nord-sud, beneficiant especialment els estudiants de la T-16 i els residents de zones rurals. A més, promouria la intermodalitat entre tren i bus, amb l'R3 com a "metro comarcal". Es planteja una consulta a agents locals i una proposta tècnica per consensuar el canvi, que es recolzarà amb un acompanyament comunicatiu i pedagògic, així com una monitorització posterior.		TIPUS: soft
		TERMINI: mig
		RESPONSABLE: ATM Barcelona externa
OBJECTIUS: Rol interlocutor i governança comarcal Alternatives de mobilitat sostenible Fomentar el canvi cultural	FINANÇAMENT: Connecting Europe	COST: no pressupostari
AGENTS IMPLICATS: Departament de Territori, Consell Comarcal, PTP, Perquè no ens fotin el tren, Usuaris e-12.	INDICADORS: Increment d'usuaris de transport públic (en %) Increment en l'ús relatiu de títols integrats de transport (en %)	

HI2: INTERMODALITAT A LES ESTACIONS DE L'R3

DESCRIPCIÓ: Es proposa millorar la intermodalitat a les estacions de la R3 a Osona, amb un paquet d'intervencions que inclouen la instal·lació de parades d'autobús a les estacions sense aquest servei, aparcaments dissuasius, espais per a bicicletes, punts de recàrrega, i facilitar així la intermodalitat amb la xarxa de tren. També es promouran nous accessos al teixit urbà i reurbanització amb criteris d'accessibilitat universal i mobilitat activa. Els entorns de les estacions, sovint sòl municipal, permeten que el territori impulsi aquests canvis amb lideratge local. L'objectiu és transformar les estacions en nodes intermodals eficients, amb transbordaments més intuïtius i entorns més segurs.		TIPUS: hard
		TERMINI: mig
		RESPONSABLE: Oficina Tècnica de l'R3 i Ajuntaments amb estació R3 municipal
OBJECTIUS: Alternatives de mobilitat sostenible Fomentar el canvi cultural	FINANÇAMENT: EUI Innovative Actions Call 4 FEDER RSO2.8 Mobilitat urbana 081. PITPC Gencat DiBa COD. 431021, COD.431012.	COST: 9.790.000€
AGENTS IMPLICATS: Generalitat de Catalunya, Renfe, Adif.	INDICADORS: Estacions amb entorns urbans adaptats a la intermodalitat (núm. de 10) Ús modal (en %) Satisfacció usuaris	

HI3: COORDINACIÓ BUS-TREN D'HORARIS I PARADES

DESCRIPCIÓ: Els horaris irregulars dels busos i la manca de coordinació amb la R3 dificulten els transbordaments i fan el sistema poc intuïtiu. Es proposa reorganitzar els serveis d'autobús amb cadència regular (mateix minut cada franja) i ajustar-los als trens de la R3, a partir d'una diagnosi d'horaris i fluxos, amb control de transbordaments i ajustos operatius. El desplegament es farà per fases, iniciant-se a les estacions i parades amb més afluència i estenent-se progressivament a la resta del territori. El resultat esperat són esperes menors, viatges més previsibles i una xarxa comarcal més integrada i eficient, amb increment de validacions i usuaris del vehicle privat que opten pel transport públic. En sortiran especialment beneficiats els residents que es desplacen per feina, estudis i serveis, sobretot als municipis sense ferrocarril.		TIPUS:
		soft
		TERMINI:
		mig
		RESPONSABLE:
		Dept. de Territori Generalitat de Catalunya
		externa
OBJECTIUS: Alternatives de mobilitat sostenible	FINANÇAMENT: Connecting Europe	COST: no pressupostari
AGENTS IMPLICATS: Consell Comarcal d'Osona, Ajuntaments implicats, OTR3, PTP, operadors bus.		INDICADORS: Estacions tren amb parada bus (<i>núm. sobre 10</i>) Serveis de bus amb parada a estació amb horari coordinat (<i>en %</i>) Increment en l'ús relatiu de títols integrats de transport (<i>en %</i>)

HI4: INFO. DE MOBILITAT I D'INTERÈS CULTURAL INTEGRADA EN HUBS

DESCRIPCIÓ: Es proposa integrar la informació de mobilitat als punts d'intercanvi mitjançant panells físics o digitals amb una imatge gràfica comuna, coordinats amb gestors d'estacions, ajuntaments i operadors. Els panells mostraran horaris, línies, tarifes, punts d'interès locals i serveis complementaris (rutes a peu, bicicleta o taxi), amb materials en català i altres idiomes, i informació també disponible en línia als webs municipals. S'inclouran funcionalitats per contactar amb responsables de mobilitat i seguretat. A més de millorar els transbordaments i usabilitat del transport públic, aquesta actuació fomenta el turisme intern, la cultura i el lleure, reforçant la identitat comarcal i facilitant l'accés a activitats locals.		TIPUS:
		hard
		TERMINI:
		mig
		RESPONSABLE:
		Consell Comarcal d'Osona
		comarcal
OBJECTIUS: Fomentar el canvi cultural Alternatives de mobilitat sostenible	FINANÇAMENT: EUI Innovative Actions Call 4 Creative Europe CREA-INNOVALAB Digital Europe – DIGITAL-2026-SMART -COMM-01 (totems i pantalles) DiBa COD.431012, COD.431021	COST: 150.000€ ferroviaris 210.000€ no ferrov.
AGENTS IMPLICATS: Ajuntaments amb algun hub de mobilitat, ADIF, Renfe, Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya, Osona Turisme, Osona amb bici i grups excursionistes, Operadors de bus, associació de taxistes i OTR3.		INDICADORS: Estacions de tren amb informació integral (<i>núm. total sobre 10</i>) Hubs no ferroviaris amb informació integrada (<i>núm. total sobre 14</i>)

HI5: MILLORA DEL SERVEI FERROVIARI AL CORREDOR DE L'R3

DESCRIPCIÓ:

El servei ferroviari a l'eix de la R3 pateix limitacions de capacitat, freqüència i connectivitat, que frenen la mobilitat intracomarcal i cap al corredor. L'Oficina Tècnica de l'R3 treballa per generar coneixement des del territori i vetllar perquè el servei respongui a les necessitats locals. Aquesta actuació busca garantir la continuïtat d'aquesta tasca, impulsant el desdoblament de la línia i ampliant la capçalera de serveis de Vic fins a Torelló. També es definiran serveis regionals cadenciats i més ràpids, que connectin les principals estacions i amplii la cobertura horària i territorial. El projecte es desplegarà per fases, amb estudis funcionals, compatibilitat amb mercaderies i coordinació intermodal amb busos.

TIPUS:

hard

TERMINI:

llarg

RESPONSABLE:

Oficina Tècnica de l'R3

externa

OBJECTIUS:

Rol interlocutor i governança comarcal
Fomentar el canvi cultural
Alternatives de mobilitat sostenible

FINANÇAMENT:

Next Generation EU, Generalitat

COST:

350.000 € (*personal*)

AGENTS IMPLICATS:

Renfe, Adif, IFERCAT GenCat, Consell Comarcal, ajuntaments amb estació R3.

INDICADORS:

Nivell de servei a cada estació (*núm. expedicions*)
Diversitat de serveis oferts (*núm. total*)
Índex de puntualitat del servei (*min.*)
Validació intra. i intercomarcal de la línia R3 (*en %*)

HI6: MANTENIMENT I ACTIVACIÓ D'ESPais EN ESTACIONS

DESCRIPCIÓ:

Moltes estacions de la R3 a Osona presenten espais mal mantinguts i poc funcionals, amb manca de serveis bàsics i zones infrautilitzades. Aquesta actuació proposa demanar una diagnosi tècnica per a la rehabilitació integral dels edificis. A més, l'adequació d'espais per a usos socials, culturals o comercials; la implantació de serveis per a viatgers (punts de recàrrega, taquilles, aparcaments segurs) i harmonització de la imatge per generar una identitat comuna. Es volen promoure nous usos en col·laboració amb entitats locals per transformar les estacions en espais vius i integrats al municipi. Es realitzarà un seguiment dels plans de manteniment per prevenir la degradació futura. L'objectiu és aconseguir estacions més funcionals, segures i atractives, millorant la cohesió comarcal i la intermodalitat.

TIPUS:

hard

TERMINI:

mig

RESPONSABLE:

Oficina Tècnica de l'R3

externa

OBJECTIUS:

Fomentar el canvi cultural

FINANÇAMENT:

Creative Europe CREA-CULT-COOP
Connecting Europe (CEF Transport)

COST:

935.000 €

AGENTS IMPLICATS:

Adif, Renfe, Consell Comarcal, UPC, ajuntaments, entitats i organitzacions locals.

INDICADORS:

Superfície rehabilitada i dinamitzada (m^2)
Estacions en bon estat de manteniment (*núm. total sobre 10*)
Grau de satisfacció d'usuaris

HI7: CONSOLIDACIÓ DE HUBS NO FERROVIARIS

DESCRIPCIÓ:		TIPUS:
Fora de les estacions, la intermodalitat és feble i els serveis i la informació són dispersos, especialment als municipis petits. Cada hub tindrà com a elements bàsics: parada d'autobús, aparcament per bicicletes i cotxes, punts de recàrrega, espais protegits i informació digital. Segons el nivell, també podrà oferir serveis com logística, venda de bitllets, font d'aigua, lavabos o recollida de paquets. Es definirà qui serà responsable, el règim de manteniment i una imatge corporativa comuna, resolent la governança quan el sol no sigui municipal. L'objectiu és facilitar transbordaments, promoure la mobilitat compartida, ampliar l'accés a la mobilitat sostenible i millorar l'equitat territorial. Actualment s'han identificat 14 punts d'intercanvi informal al territori.		hard
		TERMINI:
		mig
		RESPONSABLE:
		Municipis
		municipal
OBJECTIUS:	FINANÇAMENT:	COST:
Alternatives de mobilitat sostenible	EUI Innovative Actions Call 4 FEDER RSO2.8 Mobilitat urbana 082. DiBa COD.431012, COD.431021	1.050.000 €
AGENTS IMPLICATS:	INDICADORS:	
Consell Comarcal d'Osona, PTP, Taxis, Associacions rurals, operadors de transport per carretera, Consorci de la Vall del Ges Orís Bisaura, Mancomunitat La Plana, Consorci del Lluçanès, Leader Ripollès Ges Bisaura.	Hubs no ferroviaris equipats i formalitzats (núm. total sobre 14) Validacions a les parades de bus del hub (núm.)	

HI8: RENOVACIÓ DE PARADES DE BUS RURAL

DESCRIPCIÓ: Les parades de bus a moltes zones rurals són precàries: accessos difícils, poca il·luminació, escassa informació i espais d'espera insuficients, fet que desincentiva l'ús del transport públic. Aquesta actuació defineix uns mínims comarcals i els desplega, incloent-hi accessibilitat universal, il·luminació, senyalització coherent i tòtem amb informació clara i enllaços a temps real. Segons el context, s'hi afegiran marquesines, punts de recàrrega, aparcabicis i altres serveis. Cada municipi tindrà almenys una “parada model” i es prioritzaran les més deficitàries. Es crearà un sistema de manteniment i actualització, amb implicació municipal per garantir qualitat continuada. Això permetrà millorar el confort, la seguretat i la fiabilitat, afavorint els transbordaments i l'ús del bus. Es realitzarà un inventari comarcal amb estudi de necessitats, priorització i proposta de governança.		TIPUS: hard TERMINI: mig RESPONSABLE: Dept. de Territori Generalitat de Catalunya i Municipis municipal
OBJECTIUS: Alternatives de mobilitat sostenible	FINANÇAMENT: FEDER RSO2.8 Mobilitat urbana 090. i 091. PITPC Gencat DiBa COD.431012, COD.431021	COST: 650.000 €
AGENTS IMPLICATS: Consell Comarcal d'Osona, PTP, Ajuntaments de zones rurals, ADFO, ARCA, Consorci de la Vall del Ges Orís Bisaura, Mancomunitat La Plana, Consorci del Lluçanès, Leader Ripollès Ges Bisaura.	INDICADORS: Parades renovades en entorns rurals (núm. total sobre 60) Validacions a les parades de bus rurals (núm.)	

HI9: INFORMACIÓ ONLINE I EN TEMPS REAL A PARADES I HUBS

DESCRIPCIÓ:

La informació de pas i incidències sovint és irregular o inexistent, generant incertesa i dificultant els transbordaments. Es proposa instal·lar sistemes digitals en temps real a marquesines i estacions (panells/pantalles) per mostrar arribades imminents, horaris previstos i canvis de servei. Aquesta informació també es proporcionarà en línia, integrada amb portals municipals/comarcals i APPs de mobilitat (Mou-te, T-mobilitat, Google Maps o les d'operadores), per tal de millorar la transparència, reduir el temps d'espera percebut i facilitar decisions de viatge més informades, augmentant així la satisfacció i l'ús del transport públic. Serà necessària una bona coordinació entre els responsables de la informació per garantir la seva actualització constant i compatible.

TIPUS:

hard

TERMINI:

llarg

RESPONSABLE:

Dept. de Territori
Generalitat de
Catalunya

externa

OBJECTIUS:

Fomentar el canvi cultural
Rol interlocutor i governança
comarcal

FINANÇAMENT:

Connecting Europe (CEF Telecom)
Digital EU DIGITAL-2026-GOV-INTEROP-01, i DIGITAL-2026-SMART-COMM-01
FEDER RSO1.2 Digitalització 016.
FEDER RSO2.8 Mobilitat urbana 084.

COST:

580.000 €

AGENTS IMPLICATS:

CGIM, Renfe, Adif, operadors de transport per carretera, ajuntaments R3, ajuntaments amb Hubs no ferroviaris, Consell Comarcal d'Osona, OTR3.

INDICADORS:

Dispositius instal. en estacions, hubs i parades (*núm.*)
Municipis amb dispositius connectats (*núm.*)
APPs i plataformes amb info. en temps real (*en %*)

PT1: PUNTS D'INFORMACIÓ DE TRANSPORT PÚBLIC MUNICIPAL

DESCRIPCIÓ: Cada ajuntament designarà una o més persones com a Punts d'Informació de Mobilitat Sostenible. Podran ser figures ja existents dins de l'organigrama municipal (atenció ciutadana, promotors cívics, dinamitzadors, etc.), sempre que treballin de cara al públic i puguin oferir un tracte proper i accessible. Rebran formació específica sobre els serveis de mobilitat disponibles –transport públic, vies ciclables, taxi i mobilitat compartida– per tal de convertir-se en referents locals. Aquestes persones proporcionaran informació actualitzada, recolliran suggeriments i incidències, i mantindran una comunicació contínua amb el Consell Comarcal per garantir respostes coordinades. Els punts comptaran amb materials adaptats i una pestanya web municipal multilingüe amb informació actualitzada. Es recomana una campanya per donar a conèixer aquest servei. L'objectiu és millorar la visibilitat, la claredat i la rapidesa en la comunicació sobre mobilitat, afavorint una major adopció dels modes sostenibles.		TIPUS: soft
		TERMINI: curt
		RESPONSABLE: Municipis
		municipal
OBJECTIUS: Rol interlocutor i governança comarcal Fomentar el canvi cultural	FINANÇAMENT: DiBa COD.433040, COD.430304, COD.430301	COST: 580.000 €
AGENTS IMPLICATS: Consell Comarcal d'Osona, PTP, operadores de transport per carretera.	INDICADORS: Municipis amb punts d'informació (en %) Consultes ateses (núm./habitants municipi) Accions desenvolupades (núm./municipi)	

PT2: JERARQUITZACIÓ DEL SISTEMA DE BUS

DESCRIPCIÓ: La proposta per a una nova xarxa de bus interurbà a Osona i el Lluçanès organitza els serveis de manera jeràrquica, amb intervals de pas que van des de 15 minuts fins a 4 hores, per millorar la mobilitat interurbana i comarcal. Es prioritzarà un augment substancial del nivell de servei, especialment per als desplaçaments entre municipis i a equipaments supramunicipals, com hospitals o centres educatius. Els caps de setmana, les línies tindran una oferta adaptada a la demanda de turisme i lleure, com l'accés als parcs naturals. Les línies intercomarcals clau s'integrarien al sistema "Exprés.cat" amb una expedició per hora, afavorint la intermodalitat amb l'R3 i facilitant els transbordaments amb altres mitjans de transport públic.		TIPUS: soft
		TERMINI: mig
		RESPONSABLE: Dept. de Territori Generalitat de Catalunya
		externa
OBJECTIUS: Alternatives de mobilitat sostenible	FINANÇAMENT: Gencat.	COST: no pressupostari
AGENTS IMPLICATS: Consell Comarcal d'Osona, OTR3, Perquè no ens fotin el tren, PTP, operadores de transport per carretera, ajuntaments d'Osona i el Lluçanès, UGT, CCOO.	INDICADORS: Línies incloses en nivells de servei definits per la jerarquia el 2028 (en %) Augment del nivell de servei mitjà de les línies (en % feiner i cap de setmana) Núm. línies "Exprés.cat" o similars (núm. total)	

PT3: HORARIS CADENCIATS BUS-BUS I BUS-TREN

DESCRIPCIÓ: Es proposa implementar un horari cadenciat per a la majoria dels serveis de bus interurbà d'Osona i el Lluçanès. Això implica programar els autobusos per passar per cada parada en els mateixos minuts de cada hora (per exemple, a :00, :15, :30 i :45). Aquesta estructura facilita la combinació de serveis de bus mitjançant transbordaments i amb el servei de l'R3, que ja utilitza un horari cadenciat des de 2022. A més, la cadència fa el sistema més pràctic i fàcil de memoritzar per als usuaris, obrint el transport públic a nous col·lectius i millorant la mobilitat. S'exclouran els serveis vinculats al transport escolar, els que reforcen l'oferta ferroviària i els nocturns.		TIPUS:
		soft
		TERMINI:
		mig
		RESPONSABLE:
		Dept. de Territori Generalitat de Catalunya
		externa
OBJECTIUS:	FINANÇAMENT:	COST:
Alternatives de mobilitat sostenible	Gencat.	no pressupostari
AGENTS IMPLICATS:	INDICADORS:	
Consell Comarcal d'Osona, OTR3, Perquè no ens fotin el tren, PTP, operadores de transport per carretera, ajuntaments d'Osona i el Lluçanès, UGT, CCOO.	Línies cadenciades bus-a-bus o bus-a-tren (en %)	
	Increment en l'ús de títols integrats (en %)	
	Increment d'usuaris de la línia (en %)	

PT4: RACIONALITZACIÓ I SIMPLIFICACIÓ DE LÍNIES

DESCRIPCIÓ: La racionalització d'itineraris inclou la unificació de recorreguts en àrees urbanes amb itineraris dispersos (com és el cas de la línia Vic-Voltreganès i la connexió Vic-Caldetenes). També es concentrarà l'oferta en itineraris dispersos (com és el Vic-l'Esquirol). Finalment, s'ajustaran les parades dins dels nuclis urbans per millorar l'eficiència i permetre transbordaments entre línies. L'actuació té com a objectiu crear un sistema de bus interurbà més pràctic i senzill d'utilitzar. La simplificació de l'oferta millora la percepció del servei, facilita la memorització i augmenta la confiança dels usuaris. S'ha de presentar la proposta al Departament de Territori i coordinar les modificacions amb els ajuntaments.		TIPUS:
		soft
		TERMINI:
		curt
		RESPONSABLE:
		Dept. de Territori Generalitat de Catalunya i Municipis
		municipal
OBJECTIUS:	FINANÇAMENT:	COST:
Fomentar el canvi cultural Alternatives de mobilitat sostenible Rol interlocutor i governança comarcal	Gencat.	no pressupostari
AGENTS IMPLICATS:	INDICADORS:	
Consell Comarcal d'Osona, OTR3, Perquè no ens fotin el tren, PTP, operadores de transport per carretera, ajuntaments d'Osona i el Lluçanès, UGT, CCOO.	Actuacions de simplificació dels serveis (núm. total)	
	Municipis amb modificació del servei i/o parades dins de nucli urbà (núm. total)	

PT5: NOVES LÍNIES D'AUTOBÚS INTERURBÀ

DESCRIPCIÓ: Es proposa garantir que cada municipi d'Osona i els seus nuclis urbans tinguin un accés òptim al transport públic mitjançant un model mallat en xarxa, substituint l'actual model radiocèntric centrat a Vic. Aquest model inclou la creació de noves línies de bus interurbà entre municipis amb alt potencial de relació funcional, actualment poc cobertes pel transport públic existent. Aquestes línies també connectaran estacions ferroviàries amb municipis propers, millorant l'accés al ferrocarril. Es proposen dues noves línies destacades: Roda de Ter - Manlleu - Torelló i Tona - Sant Miquel de Balenyà - Taradell. S'acordaran els itineraris i parades amb els ajuntaments per adaptar-les als nuclis urbans.		TIPUS: hard
		TERMINI: mig
		RESPONSABLE: Dept. de Territori Generalitat de Catalunya
		externa
OBJECTIUS: Alternatives de mobilitat sostenible Rol interlocutor i governança comarcal Fomentar el canvi cultural	FINANÇAMENT: FEDER RSO2.8 Mobilitat urbana 090. Gencat	COST: no pressupostari
AGENTS IMPLICATS: Consell Comarcal d'Osona, PTP, Ajuntaments amb poca o molt poca cobertura, operadores de transport per carretera.	INDICADORS: Noves connexions directes entre nuclis urbans o municipis (núm. total) Noves correspondències entre línies (núm. total)	

PT6: PARADES TAD EN LÍNIES REGULARS

DESCRIPCIÓ: Es proposa la implantació de parades a demanda en línies regulars de bus interurbà, amb petites desviacions o prolongacions del recorregut, que s'activen només quan els usuaris sol·liciten pujar o baixar. Aquestes parades, situades en àrees rurals properes a itineraris existents, amplien la cobertura del sistema de transport públic i augmenten la connectivitat sense requerir grans inversions. Algunes parades representen un petit canvi per a la línia però un gran benefici per a la població, i es demanarà que s'incorporin al llarg de 2026. Les que impliquin canvis majors es demanarà que s'integrin al nou mapa de 2028, un cop reestructurades les línies regulars. Caldrà realitzar jornades formatives explicant tant el funcionament del servei com de l'APP.		TIPUS: soft
		TERMINI: curt
		RESPONSABLE: Dept. de Territori Generalitat de Catalunya
		externa
OBJECTIUS: Alternatives de mobilitat sostenible.	FINANÇAMENT: Erasmus+ KA1/2 (capacitació adults) Digital Europe DIGITAL-2026-SKILLS-01 DiBa COD.430304, COD.430301	COST: no pressupostari 5.000 € (<i>formacions</i>)
AGENTS IMPLICATS: Consell Comarcal d'Osona, Oficina tècnica R3, PTP, operadores de transport per carretera, ARCA, ajuntaments d'Osona i el Lluçanès, UGT, CCOO.	INDICADORS: Zones rurals o de baixa densitat pròximes a línies regulars amb parades a demanda (<i>en %</i>) Noves connexions entre municipis amb parades TAD en línies regulars (<i>núm. total</i>) Expedicions amb sol·licitud de parada TAD (<i>en %</i>) Usuaris de parades TAD (<i>núm. anual/línia</i>)	

PT7: TAD EN ZONES RURALS O DE BAIXA DENSITAT

DESCRIPCIÓ: El transport a demanda (TAD) permet que un vehicle realitzi un servei només quan l'usuari l'ha sol·licitat prèviament, de manera puntual o recurrent. La Proposta de nova xarxa de bus interurbà a Osona i el Lluçanès contempla que en zones rurals i de baixa densitat els serveis siguin totalment o semi-flexibles, circulant només si hi ha sol·licituds prèvies per optimitzar els costos operatius. Es proposa que algunes línies existents ofereixin almenys 3 expedicions diàries, mentre que d'altres es transformin en serveis "núvol de punts". També es proposen nous serveis TAD flexibles o semi-flexibles a diverses zones, amb coordinació amb les línies regulars. Finalment, es faran jornades formatives per explicar el funcionament del servei i l'ús de l'APP.		TIPUS:
		hard
		TERMINI:
		mig
		RESPONSABLE:
		Dept. de Territori Generalitat de Catalunya
		externa
OBJECTIUS:	FINANÇAMENT:	COST:
Alternatives de mobilitat sostenible Rol interlocutor i governança comarcal	Erasmus+ KA1/2 (capacitació adults) Digital Europe DIGITAL-2026-SKILLS-01 DiBa COD.430304, COD.430301	no pressupostari 8.000 € (<i>formacions</i>)
AGENTS IMPLICATS:	INDICADORS:	
Consell Comarcal d'Osona, PTP, Ajuntaments rurals i de baixa densitat d'Osona i el Lluçanès, operadores de transport per carretera, ARCA, Consorci de la Vall del Ges Orís Bisaura, Mancomunitat La Plana, Consorci del Lluçanès, Leader Ripollès Ges Bisaura.	Zones de baixa demanda amb TAD optimitzat/implementat (<i>en %</i>) Augment del nivell de servei a la zona (<i>en %</i>) Expedicions amb sol·licitud TAD (<i>en %</i>) Usuaris de serveis TAD (<i>núm. anual/línia</i>) Increment d'usuaris de la línia (<i>en %</i>)	

PT8: SINERGIES AMB BUSOS ESCOLARS

DESCRIPCIÓ: Es proposa integrar transport escolar i serveis de busos interurbans en municipis petits amb TAD ja implantat, evitant així la duplictat de recursos alhora que ampliant l'oferta de transport públic. Per una banda, oferint el transport escolar mitjançant la modalitat de reserva de places quan sigui possible, per altra banda, amb l'opció de busos escolars amb "portes obertes". Aquesta mesura és especialment rellevant per a municipis amb menys de 2.000 habitants. A més, cal donar especial importància a la revisió de la legislació i les condicions dels actuals convenis (allà on hi ha "portes obertes") per incloure aquesta possibilitat per a les zones rurals i de baixa densitat en els contractes de serveis a partir de 2028.		TIPUS:
		soft
		TERMINI:
		mig
		RESPONSABLE:
		Dept. de Territori i Dept. Educació Generalitat de Catalunya
		externa
OBJECTIUS:	FINANÇAMENT:	COST:
Rol interlocutor i governança comarcal Alternatives de mobilitat sostenible	DiBa COD.465580	no pressupostari 12.000 € (<i>ass. legal</i>)
AGENTS IMPLICATS:	INDICADORS:	
Consell Comarcal d'Osona, ajuntaments rurals, ARCA, Consorci de la Vall del Ges Orís Bisaura, Mancomunitat La Plana, Consorci del Lluçanès, Leader Ripollès Ges Bisaura, operadores del servei.	Transport escolar amb reserva de plaça (<i>en %</i>) Transport escolar CCO amb política de "portes obertes" (<i>en %</i>)	

PT9: NOMENCLATURA CLARA DE LÍNIES I HORARIS

DESCRIPCIÓ: Es proposa establir una nomenclatura clara i homogènia per a totes les línies de bus interurbà a Osona i el Lluçanès, juntament amb horaris gràficament pensats per millorar la comprensió i la facilitat d'ús per part de la ciutadania. La nomenclatura haurà d'incloure identificadors simples i fàcils de recordar per a cada línia responent a una estructura horària coherent i accessible, amb l'objectiu de fer més intuïtiva la selecció de rutes i horaris. Això contribuirà a reduir la confusió i augmentar la fiabilitat percebuda del sistema de transport públic.		TIPUS:
		soft
		TERMINI:
		curt
		RESPONSABLE:
		Dept. de Territori Generalitat de Catalunya
		externa
OBJECTIUS: Fomentar el canvi cultural	FINANÇAMENT: FSE+ (millora accessibilitat i comprensió de serveis públics) Gencat	COST: no pressupostari 35.000 € (<i>material</i>)
AGENTS IMPLICATS: Consell Comarcal d'Osona, PTP, operadores de transport per carretera, Departament de Territori Gencat.	INDICADORS: Canvi de nomenclatura, comuna als serveis de bus interurbà d'Osona (<i>en %</i>) Imatge renovada i clara dels fulls d'horaris (<i>en %</i>) Millora de claredat informació digital (<i>en % de línies</i>)	

PT10: MILLORA EN L'APP DE GESTIÓ DE TAD

DESCRIPCIÓ: Es proposen millores en l'APP existent o crear-ne una de nova que permeti unificar totes les sol·licituds el transport a demanda (TAD) a Osona i el Lluçanès independentment de la línia o operador. L'app ha de ser accessible per a tots els usuaris, permetent la sol·licitud individual o per grup, incloent opcions per reservar transport de bicicletes. També ha de mostrar la posició en temps real dels vehicles i permetre rebre notificacions d'incidències. Aquesta app ajudarà a millorar la qualitat del servei, recollint dades per avaluar l'ús i identificar horaris o rutes amb alta demanda susceptibles de convertir-se en línies regulars.		TIPUS:
		soft
		TERMINI:
		curt
		RESPONSABLE:
		Operadora del servei
		externa
OBJECTIUS: Alternatives de mobilitat sostenible Fomentar el canvi cultural	FINANÇAMENT: Interreg Europe SUDOE (Mobilitat rural digital) Digital EU DIGITAL-2026-SMART-COMM-1 Connecting Europe (CEF Digital)	COST: 25.000 €
AGENTS IMPLICATS: Consell Comarcal d'Osona, PTP, ARCA, Ajuntament amb algun tipus de TAD, Departament de Territori Gencat.	INDICADORS: Sol·licituds de transport TAD via APP i telefònica (<i>núm. total i share</i>) Sol·licituds de transport TAD per línia via APP i telefònica (<i>núm. total i share</i>) APPs del conjunt de línies TAD d'Osona (<i>núm. total</i>)	

PT11: DIFUSIÓ DEL MAPA DE TRANSPORT INTERURBÀ 2028

DESCRIPCIÓ:

Es proposa la difusió del nou Mapa de Transport Interurbà per a Osona i el Lluçanès, que entrarà en vigor el 2028. Aquesta actuació té com a objectiu informar la ciutadania sobre les novetats del sistema de transport públic, incloent-hi les noves rutes, línies, horaris i serveis. Es desenvoluparà una estratègia de comunicació efectiva que inclogui materials informatius en diferents formats (digitals i físics), així com campanyes informatives a través de mitjans locals, webs municipals i punts d'informació per garantir que tots els usuaris estiguin al corrent de les millores i canvis.

TIPUS:

soft

TERMINI:

mig

RESPONSABLE:

Consell Comarcal
d'Osona

comarcal

OBJECTIUS:

Rol interlocutor i governança comarcal Gencat
Fomentar el canvi cultural

FINANÇAMENT:

COST:

35.000 €

AGENTS IMPLICATS:

Punts d'Informació del Transport Públic, PTP,
Departament de Territori GenCat, operadores de
serveis, estancs i altres punts de distribució de la
T-Mobilitat.

INDICADORS:

Punts d'informació amb nou mapa de transport
interurbà 2028 (*en %*)
Marquesines amb nou mapa de transport interurbà
comarcal actualitzat (*en %*)
Campanya informativa comarcal (*núm. total*)

AS1: PRIORITZACIÓ D'EIX CICLISTA NORD-SUD D'ORÍS A AIGUAFREDA

DESCRIPCIÓ: Es proposa prioritzar l'eix ciclista d'Orís a Aiguafreda com a via vertebradora de la mobilitat ciclista a Osona. Aquest eix combinarà diversos trams del Pla de Vies Ciclistes de la Plana de Vic, començant pel tram Vic-Manlleu i estenent-se progressivament. Es revisaran les amplades i infraestructures auxiliars de la via per complir els estàndards de les avingudes ciclistes europees. Es coordinarà la governança de cada tram, definint competències, actuacions i costos. És fonamental que els plans urbans garanteixin la continuïtat de la via en els nuclis. A futur es promourà l'ús de l'antiga via R3 com a connexió amb el Vallès Oriental.		TIPUS: hard
		TERMINI: llarg
		RESPONSABLE: Consell Comarcal d'Osona i Municipis
		comarcal
OBJECTIUS: Alternatives de mobilitat sostenible Rol interlocutor i governança comarcal	FINANÇAMENT: EUI Innovative Actions Call 4 FEDER RSO2.8 Infraestr. ciclista 083 Connecting Europe (CEF AFIF) Fundación de los Ferrocarriles Españoles FEDER RSO1.1 I+D+I 012. (RIS3CAT)	COST: 15.250.000 €
AGENTS IMPLICATS: Osona amb bici, UPC DECA EXIT, Ajuntaments del Pla de Vies Ciclistes, DiBa, Gencat.	INDICADORS: Grau d'implantació del traçat (<i>en km</i>) Grau d'inversió feta (<i>en %</i>) Usuaris per tram inaugurat (<i>núm. setmanal</i>)	

AS2: IMPLEMENTACIÓ DEL PLA DE VIES CICLISTES DE LA PLANA DE VIC

DESCRIPCIÓ: Es proposa implementar la resta de vies del Pla de Vies Ciclistes de la Plana de Vic seguint la prioritització actualitzada per al 2025, connectant-les amb el corredor ciclista nord-sud. Es farà una anàlisi dels municipis i administracions implicades per activar el desplegament allà on els agents estiguin alineats. Es treballarà perquè les vies d'alta prioritat siguin les primeres a executar-se. Es crearà una comissió de seguiment per cada tram i es buscarà finançament per a la redacció i construcció dels projectes.		TIPUS: hard
		TERMINI: llarg
		RESPONSABLE: Consell Comarcal d'Osona i Municipis
		comarcal
OBJECTIUS: Rol interlocutor i governança comarcal Alternatives de mobilitat sostenible Fomentar el canvi cultural	FINANÇAMENT: FEDER RSO2.8 Infraestr. ciclista 083. Connecting Europe (CEF AFIF) Fundación de los Ferrocarriles Españoles FEDER RSO1.1 I+D+I 012. (RIS3CAT)	COST: 27.000.000 €
AGENTS IMPLICATS: Osona amb bici, UPC DECA EXIT, Ajuntaments del Pla de Vies Ciclistes, DiBa, Gencat.	INDICADORS: Grau d'implantació del traçat (<i>en km</i>) Grau d'inversió feta (<i>en %</i>) Usuaris per tram inaugurat (<i>núm. setmanal</i>)	

AS3: CONNEXIÓ DE LES XARXES CICLISTES URBANES I INTERURBANES

DESCRIPCIÓ: Es proposa connectar les xarxes ciclistes urbanes i interurbanes mitjançant una implementació coordinada. El Consell Comarcal d'Osona serà el referent i interlocutor per ajudar els ajuntaments a estendre o millorar les seves xarxes ciclables urbanes i coordinar-les amb el projecte interurbà de la comarca. Es fomentaran connexions entre municipis i s'ajudarà en la modificació de plans existents quan sigui necessari. Es realitzarà un estudi de continuïtat dels traçats del Pla de Vies Ciclistes de la Plana de Vic i s'actualitzarà periòdicament mapa dinàmic de la infraestructura ciclable d'Osona. Es facilitarà la informació sobre finançament i ajudes disponibles per al desenvolupament de vies i infraestructura ciclista.		TIPUS:
		hard
		TERMINI:
		mig
		RESPONSABLE:
		Municipis
		municipal
OBJECTIUS:	FINANÇAMENT:	COST:
Rol interlocutor i governança comarcal Alternatives de mobilitat sostenible	Fundación de los Ferrocarriles Españoles, FEDER RSO2.8 Mobilitat urbana 083. DiBa COD.431104	2.250.000 €
AGENTS IMPLICATS:	INDICADORS:	
Consell Comarcal d'Osona (Pla de Camins), Osona amb bici, UPC DECA EXIT, ARCA, Ajuntaments amb xarxes ciclistes o amb Plans de promoció de la bicicleta, DiBa, Gencat.	Actuacions de connexió xarxa ciclista (<i>núm. total</i>) Disminució de vies sense continuïtat (<i>en %</i>) Consultes i comunicacions anuals (<i>núm. total</i>) Traçats ciclables urbans executats (<i>en kms</i>)	

AS4: MILLORA DE NODES I CAMINS EXISTENTS

DESCRIPCIÓ: Aquesta actuació té com a objectiu millorar la connectivitat i la seguretat de la xarxa de camins i recorreguts ciclables existents mitjançant intervencions puntuals de baix cost però d'alt impacte. Les accions inclouen el condicionament i la senyalització de camins rurals, la resolució de punts conflictius i la creació d'enllaços clau entre municipis i nodes de mobilitat. Es realitzaran pedalades exploradores amb participació ciutadana per identificar punts crítics. Aquestes actuacions ajudaran a accelerar l'ús quotidià de la bicicleta mentre es desenvolupen les vies ciclables principals. A més, contribuiran a generar noves rutes lúdiques i turístiques.		TIPUS:
		hard
		TERMINI:
		curt
		RESPONSABLE:
		Municipis
		municipal
OBJECTIUS:	FINANÇAMENT:	COST:
Rol interlocutor i governança comarcal Alternatives de mobilitat sostenible	FEDER RSO2.8 Mobilitat urbana 083. DiBa COD.431104, COD. 431012, COD.433040. LIFE Natur / Climate	2.250.000 €
AGENTS IMPLICATS:	INDICADORS:	
Consell Comarcal d'Osona (Pla de Camins), Osona amb bici, UPC DECA EXIT, ARCA, Ajuntaments amb xarxes ciclistes o amb Plans de promoció de la bicicleta, DiBa, Gencat.	Actuacions de connexió xarxa ciclista (<i>núm. total</i>) Disminució de vies sense continuïtat (<i>en %</i>) Consultes i comunicacions anuals (<i>núm. total</i>) Traçats ciclables urbans executats (<i>en kms</i>)	

AS5: SERVEI DE BICICLETES COMPARTIDES

DESCRIPCIÓ: Es proposa implementar un servei de bicicletes compartides urbanes a Vic com a projecte pilot, amb la intenció d'ampliar-lo a la Plana de Vic i Osona. El servei serà electrificat per superar les barreres físiques del relleu, facilitant la connectivitat entre municipis. L'objectiu és assolir una massa crítica d'usuaris, aprofitant la població universitària i la demanda intermunicipal, tot integrant-lo a una xarxa ciclable ben connectada. S'iniciarà amb un estudi de viabilitat tècnica i econòmica, seguit de processos participatius per definir ubicacions d'estacions. L'actuació també tindrà en compte les diferents opcions de finançament europeu que donen suport a aquest tipus d'infraestructura.		TIPUS: hard TERMINI: mig RESPONSABLE: Ajuntament de Vic i limítrofs municipal
OBJECTIUS: Fomentar el canvi cultural	FINANÇAMENT: CIVITAS Initiative, FEDER RS02.8 Mobilitat urbana 081. Interreg-MED (Urban Transports) Empleaverde+ (Fundación Biodiversidad)	COST: 170.000 €
AGENTS IMPLICATS: Consell Comarcal d'Osona, Ajuntament de Gurb, Ajuntament de Calldetenes, altres ajuntaments interessats, Osona amb bici, Cooperatives elèctriques, UVic.	INDICADORS: Implementació pe prova pilot (si/no) Punts ancoratge físics o geolocalitzats (núm. total) E-bicicletes disponibles (núm. total) Municipis on s'estén el servei (en %) Disponibilitat servei (núm. habitants per bici)	

AS6: RUTES CICLISTES LÚDICO-CULTURALS RURALS

DESCRIPCIÓ: Es proposa senyalitzar i promoure rutes ciclistes lúdico-culturals que enllacin nuclis rurals amb llocs d'interès natural, gastronòmic, històric i cultural, amb connexió als allotjaments de turisme rural i empreses locals. Aquestes rutes integraran opcions de transport públic per facilitar l'accés als punts d'inici i el retorn. La senyalització serà unificada a tot el territori i prioritzarà rutes utilitzables també en la mobilitat quotidiana de les comunitats rurals. La coordinació amb ajuntaments, entitats turístiques i de mobilitat garantirà la intermodalitat i l'accessibilitat.		TIPUS: hard TERMINI: curt RESPONSABLE: Consell Comarcal d'Osona (Turisme) comarcal
OBJECTIUS: Rol interlocutor i governança comarcal	FINANÇAMENT: FEDER RSO5.2 No urbà 165./166. Creative Europe CREA-CULT-COOP DiBa COD.433040	COST: 310.000 €
AGENTS IMPLICATS: Osona Turisme, Turisme al Lluçanès, municipis de les rutes, DiBa, Consorci de la Vall del Ges Orís i Bisaura, Mancomunitat la Plana, Consorci del Lluçanès, Associació d'allotjaments de Turisme Rural, Clubs excursionistes, Osona amb bici.	INDICADORS: Paquets contractats (<i>núm. anual</i>) Increment de visites en llocs clau (<i>en %</i>) Municipis en ruta comarcal (<i>núm. total</i>) Satisfacció dels usuaris Satisfacció dels ajuntaments	

AS7: APLICACIÓ PER COMPARTIR TRAJECTE

DESCRIPCIÓ: Es proposa implantar un sistema de mobilitat compartida (carpooling) mitjançant una app o plataforma comuna per a desplaçaments quotidians. Aquesta plataforma permetrà connectar persones amb horaris i trajectes compatibles, gestionar les despeses automàticament i introduir elements de gamificació com punts i concursos. L'app també verificarà la pràctica del carpooling i permetrà a les empreses vincular incentius als Plans de Desplaçament d'Empresa (PDE). Es considerarà col·laborar amb una app existent a escala catalana per garantir una massa crítica suficient. Es realitzaran proves pilot per assegurar la funcionalitat i es desplegarà una campanya de comunicació per promoure l'ús del carpooling a nivell comarcal.		TIPUS: soft TERMINI: curt RESPONSABLE: Consell Comarcal d'Osona comarcal
OBJECTIUS: Fomentar el canvi cultural Alternatives de mobilitat sostenible	FINANÇAMENT: Digital EU DIGITAL-2026-SMART-COMM-1 Horizon EU (Climate, Energy and Mobility), FEDER RSO1.2 Digitalització 016.	COST: 50.000 €
AGENTS IMPLICATS: Som Mobilitat, Creació-Empresa, Empreses amb PDE, CCOO i UGT, Consell empresarial d'Osona, Osona Benestar Laboral 360.	INDICADORS: Evolució d'ocupants vehicle privat (1'35 a 2022) Increment d'empreses que l'impulsen (en %) Persones inscrites en proves pilot (núm. total)	

AS8: INFRAESTRUCTURA DE RECÀRREGA ELÈCTRICA

DESCRIPCIÓ: Es proposa garantir que tots els municipis d'Osona tinguin punts de recàrrega per vehicles elèctrics. Aquesta infraestructura ha d'estar pensada per facilitar el carsharing elèctric i també s'adaptarà a la mobilitat amb e-bicicletes i vehicles de mobilitat personal. Es definirà la ubicació òptima dels punts de recàrrega tenint en compte les parades de transport públic i hubs de mobilitat. Es coordinaran criteris entre ajuntaments i agents energètics per garantir una implementació homogènia, també pel que fa les APP per als usuaris, i es farà seguiment de l'ús i l'impacte ambiental.		TIPUS:
		hard
		TERMINI:
		mig
		RESPONSABLE: Consell Comarcal d'Osona (ALEO)
		municipal
OBJECTIUS: Alternatives de mobilitat sostenible	FINANÇAMENT: Connecting EU (CEF AFIF) FEDER RSO2.2 Energies renovables 052. NextGen Pla MOVES	COST: 1.000.000 €
AGENTS IMPLICATS: Som Mobilitat, Empreses amb PDE, Consell empresarial d'Osona, Cooperatives energètiques d'Osona.	INDICADORS: Ajuntaments amb infraestructura (en %) Punts de recàrrega públics (núm. total i per habitant) Municipis >1000 hab. amb carsharing (en %) Vehicles carsharing (núm. total i per habitant)	

AS9: INTEGRACIÓ DE BICIS I VMP AL TRANSPORT PÚBLIC

DESCRIPCIÓ:

Es proposa facilitar el transport de bicicletes i vehicles de mobilitat personal (VMP) en el transport públic comarcal, incloent-hi el transport ferroviari i els busos regulars. Aquesta actuació permetrà que els viatgers puguin portar bicicletes i patinets, i utilitzar portabicicletes remolcats en línies de bus interurbà. També es preveu la possibilitat de reservar aquests serveis a través d'una app, especialment per trajectes a zones rurals amb interès turístic. A més, es coordinaran actuacions d'intermodalitat com l'instal·lació d'aparcaments per bicicletes i patinets a estacions i parades de bus. Es farà un seguiment normatiu per garantir la integració adequada a entorns rurals i naturals.

TIPUS:

soft

TERMINI:

llarg

RESPONSABLE:

Dept. de Territori
Generalitat de
Catalunya

externa

OBJECTIUS:

Fomentar el canvi cultural
Rol interlocutor i governança comarcal

FINANÇAMENT:

FEDER RSO5.2 No urbà 165.
FEDER RSO2.8 Movilidad urbana 082.
Connecting Europe (CEF Transport)

COST:

no pressupostari
100.000€ (sup. local)

AGENTS IMPLICATS:

Consell Comarcal d'Osona, Operadors dels serveis de transport públic, OTR3, ARCA, Osona Turisme, Turisme Lluçanès, Osona amb bici.

INDICADORS:

Vehicles amb possibilitat de transport (*en %*)
Expedicions amb possibilitat de trans. (*en %*)
Exp. zones rurals amb transport de bicis i VMP (*en %*)
Estacions/parades amb aparcament segur (*en %*)

AS10: SERVEIS TAXI MANCOMUNAT ENTRE MUNICIPIS LIMÍTROFS

DESCRIPCIÓ:

L'actuació proposa millorar la mobilitat en zones rurals i municipis amb poca cobertura de transport públic mitjançant un servei de taxi mancomunitat subvencionat. El servei permetrà als veïns accedir al transport de manera legal i eficient, especialment a les localitats amb baixa densitat de població. Els veïns amb necessitats d'accessibilitat seran usuaris prioritaris. El servei es gestionarà de manera coordinada entre municipis limítrofs, amb taxistes que podran operar en diversos municipis, optimitzant recursos. S'establiran rutes, horaris i tarifes subvencionades, promovent la sensibilització i fomentant l'ús del servei. Es plantejarà inicialment com a prova pilot, se'n farà un seguiment continu per millorar les ineficiències i decidir-ne la implantació permanent.

TIPUS:

soft

TERMINI:

mig

RESPONSABLE:

Dept. de Territori
Generalitat de
Catalunya

externa

OBJECTIUS:

Rol interlocutor i governança comarcal

FINANÇAMENT:

DiBa COD.465580, COD.433002

COST:

no pressupostari
18.000€ (sup. legal)

AGENTS IMPLICATS:

Consell Comarcal d'Osona, Associació de Taxistes i taxistes no associats, ARCA, Consorci Osona de Serveis Socials

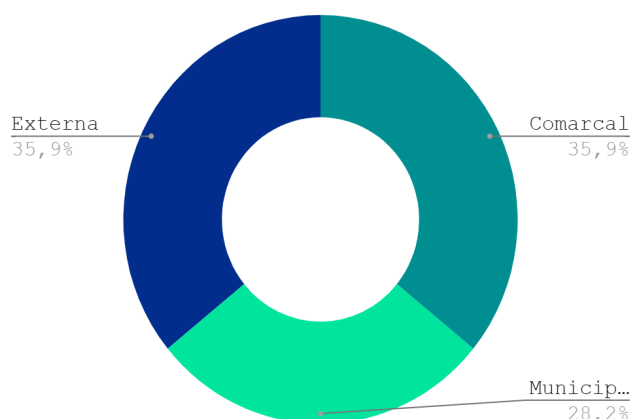
INDICADORS:

Municipis rurals amb implantació del servei (*en %*)
Trajectes realitzats anualment (*núm. total*)
Usuaris (*desagregar per municipi, edat i gènere*)
Usuaris amb necessitats específiques (*en %*)
Optimització de servei (*núm. serveis compartits*)

6.2.1. Equilibri i implementabilitat del Pla

El PAI s'ha dissenyat buscant un equilibri entre actuacions “soft” i “hard”, entre competències territorials i competències externes, i entre el curt, mig i llarg termini, per garantir que el Pla sigui viable i progressiu.

Aquest enfocament permet començar amb accions assumibles des de la comarca i els municipis, mentre es genera pressió i capacitat tècnica per impulsar les actuacions més complexes.

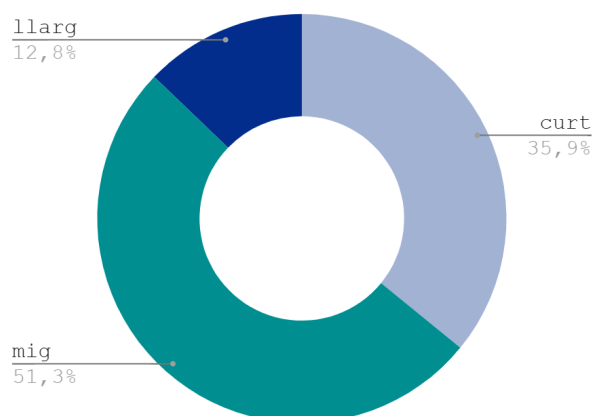
Equilibri competencial

Els gràfics mostren que **més del 60% de les actuacions depenen directament dels municipis i del Consell Comarcal**, cosa que desmenteix la idea inicial que “la mobilitat no depèn de nosaltres”. El **36% restant** requereix coordinació amb administracions superiors, però amb una posició comarcal unificada i sòlida.

Cada àmbit presenta un patró diferent, cosa que obliga a adaptar el lideratge segons si toca **executar, coordinar o fer d'interlocutor**.

Equilibri temporal

La distribució temporal és equilibrada: **el 50% de les actuacions són de curt i llarg termini**, i l'altra meitat són de mig termini. L'àmbit amb més pes a **llarg termini** és “Hubs i intermodalitat” (25%), mentre que “Governança i canvi cultural” concentra les actuacions **més immediates** (56%), clau per generar confiança i iniciar el canvi cultural necessari.

6.2.2. Priorització de les actuacions

La priorització ha comptat amb **42 membres del Grup Local URBACT d'Osona** de perfils diversos. Si ho analitzem per àmbits d'intervenció, les actuacions que s'han considerat essencials són:

GOVERNANÇA I CANVI CULTURAL

CC2 Oficina de mobilitat d'Osona (136p)
CC1 Comunicar l'estratègia de mob. (127p)
CC3 Taula de mobilitat d'Osona (127p)

HUBS I INTERMODALITAT

HI3 Coordinació d'horaris i parades (162p)
HI5 Millora del servei ferroviari (156p)
HI2 Intermodalitat a les estacions (149p)
HI1 Unificació tarifària (147p)
HI9 Informació en temps real (133p)
HI4 Informació integrada en Hubs (128p)
HI6 Mantaniment de les estacions (128p)

NOU SISTEMA DE BUS INTERURBÀ

PT3 Horaris cadenciats (140p)
PT4 Rac. i simplificació de línies (140p)
PT7 TAD en zones rurals (136p)
PT8 Sinergies amb busos escolars (136p)
PT2 Jerarquització del sistema (132p)
PT5 Noves línies (130p)
PT11 Difusió del Mapa de bus 2028 (129p)
PT9 Nom. clara de línies i horaris (128p)
PT6 Punts d'informació municipals (126p)

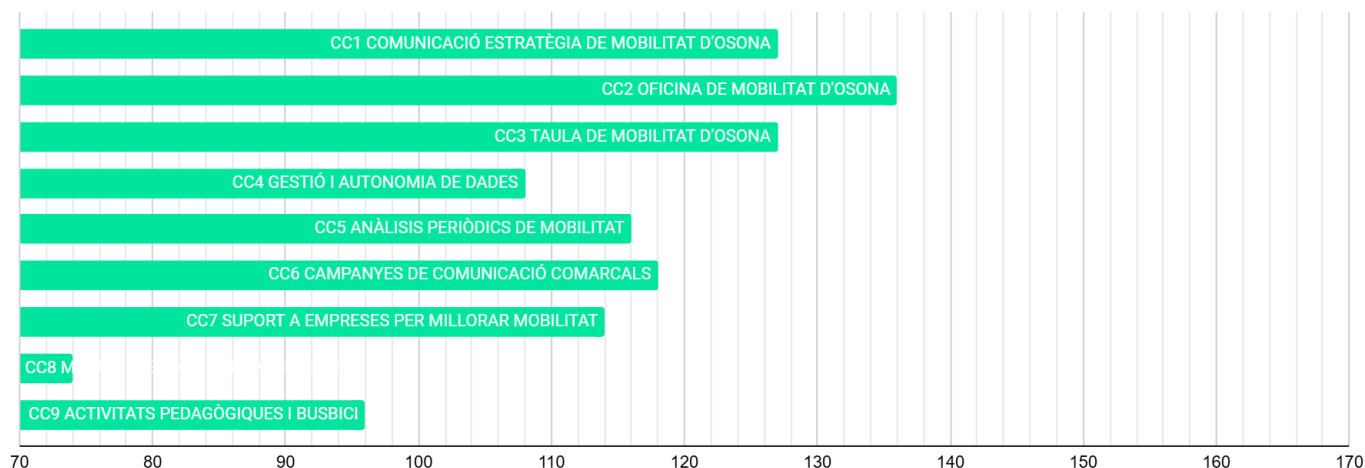
MOBILITAT ACTIVA I COMPARTIDA

AS3 Connex. xarxes urbanes i inter. (134p)
AS2 Implantació Pla de vies cicl. (132p)
AS4 Millora nodes i camins exist. (129p)
AS9 Bicis i VMP al transport públic (129p)
AS10 Servei de taxi rural mancom. (125p)

Els gràfics sectorials mostren clarament quines actuacions han estat considerades essencials en cada àmbit:

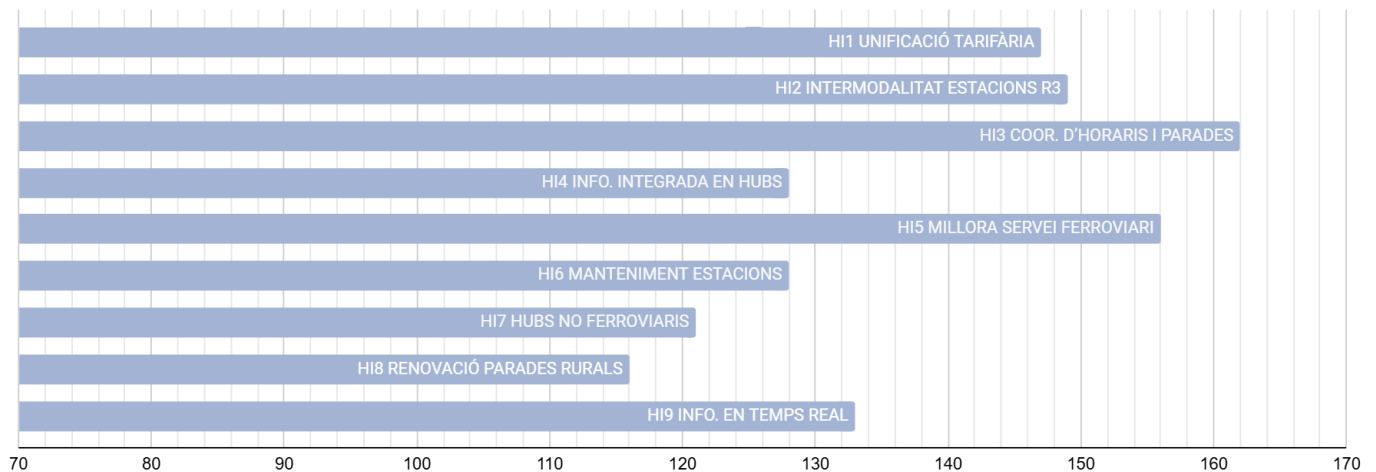
GOVERNANÇA I CANVI CULTURAL

En **Governança**, destaca **CC2 (Oficina de Mobilitat d'Osona)** com a peça estructural del Pla.

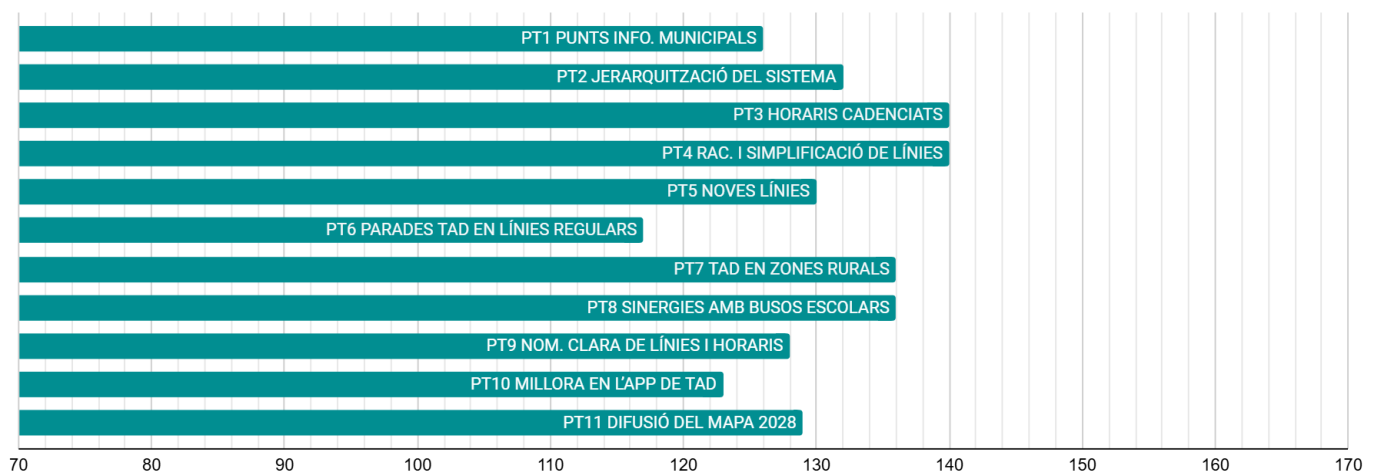
HUBS I INTERMODALITAT

Hubs i Intermodalitat concentra les actuacions més puntuades globalment, amb **HI3 (coordinació d'horaris)** al capdavant.

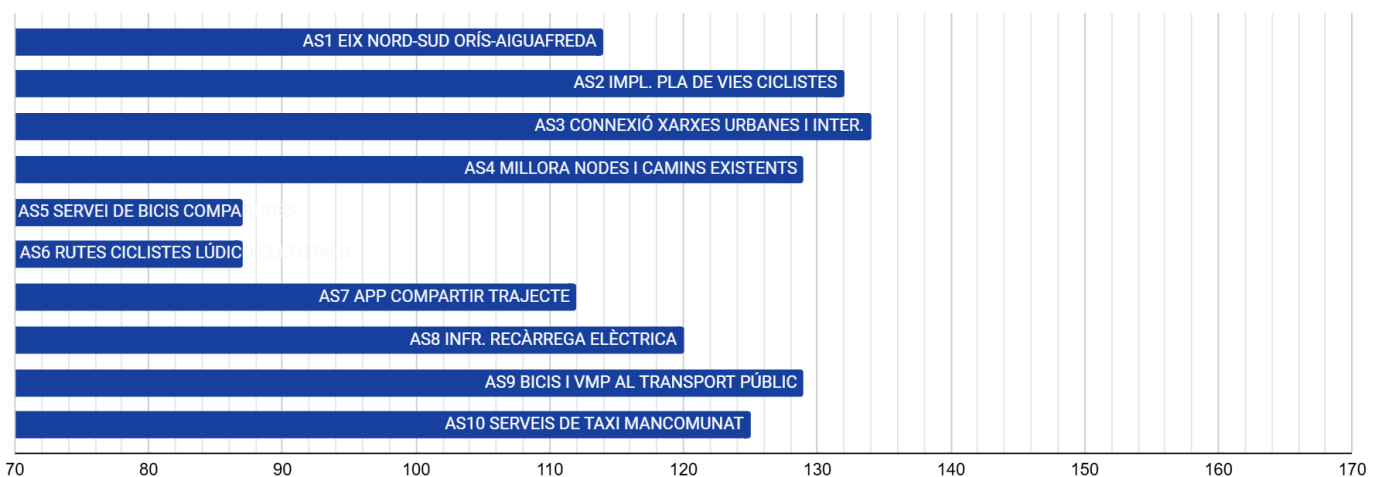
NOU SISTEMA DE BUS INTERURBÀ

El **Nou sistema de bus interurbà** és l'àmbit percebut com a més important, amb moltes actuacions per sobre dels 120 punts.

MOBILITAT ACTIVA I COMPARTIDA

En **Mobilitat activa i compartida**, la millor valorada és **AS3 (connexió xarxes ciclables urbanes i interurbanes)**.

Actuacions que cal activar primer globalment

La darrera pregunta de la prioritització demanava **escollir 8 actuacions prioritàries** entre les 39. Aquest exercici recull importància, urgència i viabilitat percebuda.

Les actuacions que més suport han tingut (>15%) són les següents:

Codi	Descripció resumida	Percent.
HI5	Millora del servei ferroviari de viatgers al corredor de l'R3	64,29%
HI1	Unificació de zona tarifària	57,14%
CC2	Consolidar una oficina de mobilitat per a Osona (OTR3+URBACT)	52,38%
HI3	Coordinació bus-tren d'horaris i parades	50,00%
CC3	Formalitzar la Taula de la Mobilitat d'Osona	40,48%
CC6	Campanyes de comunicació i canvi cultural comarcal	38,10%
PT5	Noves línies d'autobús interurbà	35,71%
HI9	Informació online i en temps real a parades i hubs	30,95%
AS2	Implementació de vies ciclistes del Pla de vies ciclistes de la Plana de Vic	30,95%
PT3	Horaris cadenciats bus-bus i bus-tren	26,19%
PT7	TAD en zones rurals o de baixa densitat	26,19%
CC1	Comunicació de l'estratègia de mobilitat d'Osona	23,81%
AS1	Priorització d'eix ciclista nord-sud d'Orís a Aiguafreda	21,43%
PT4	Racionalització i simplificació de línies	21,43%
AS3	Connexió de les xarxes ciclistes urbanes i interurbanes	21,43%

Aquestes 15 actuacions seran les que estructuraran l'inici del desplegament del PAI i la confiança en el nou model de mobilitat.

7.

Marc d'implementació

Governança, planificació temporal,
financera i monitorització del PAI

7

7.1. MARC D'IMPLEMENTACIÓ

7.1.1. Responsabilitats

La implementació del PAI és compartida i cada actuació té un responsable i agents col·laboradors, que es revisaran en iniciar-se per garantir competències i recursos adequats.

El **Consell Comarcal d'Osona**, a través de la futura **Oficina de Mobilitat Comarcal**, coordina el conjunt del Pla, fa d'interlocutor amb la Generalitat (bus 2028 i R3) i dona suport tècnic als municipis.

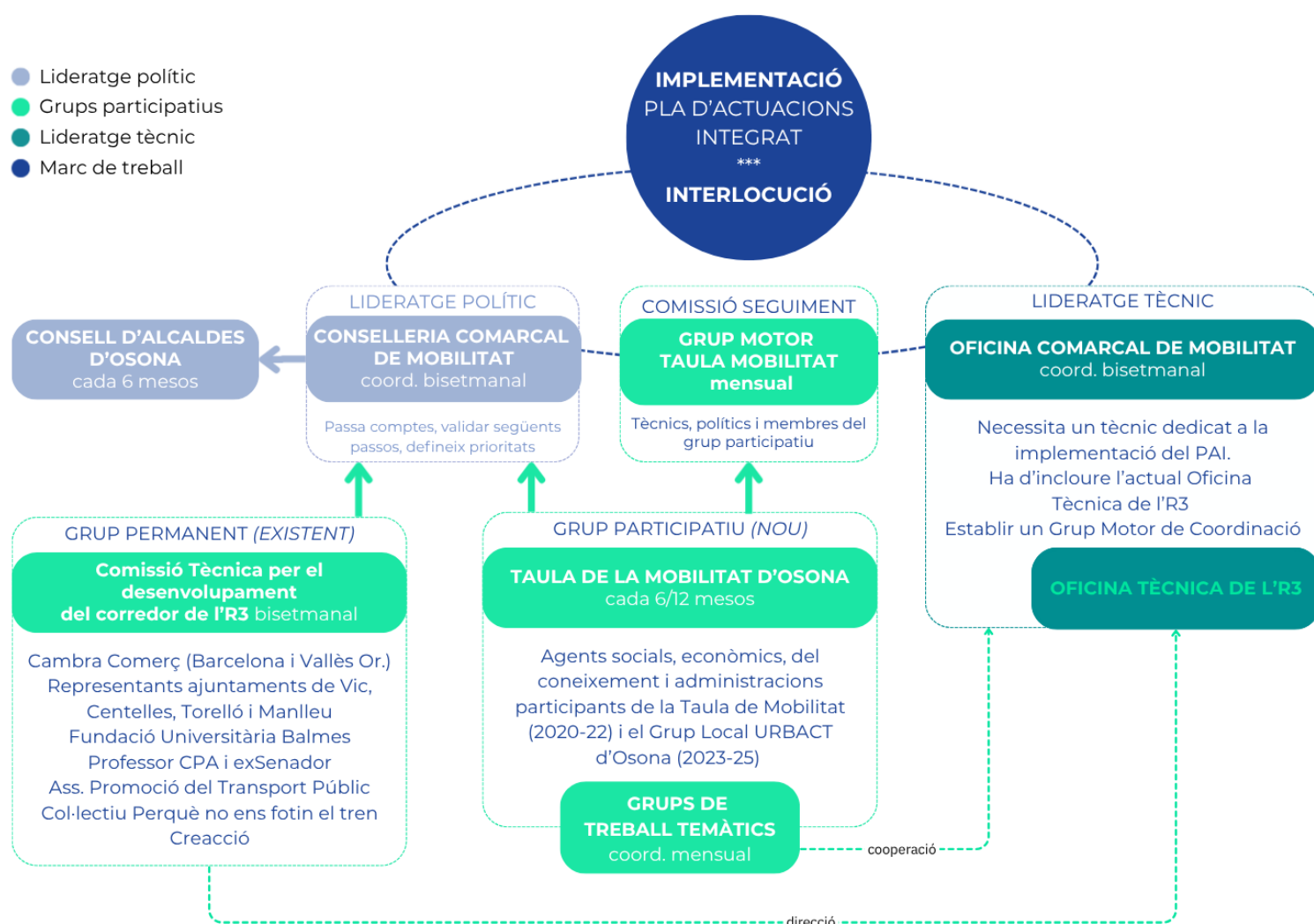
Els **ajuntaments** lideren les actuacions vinculades a l'espai públic, la xarxa ciclable, els camins, la informació local i els serveis de proximitat.

El **Departament de Territori i l'ATM** són responsables del nou sistema de bus, la coordinació bus-tren i la informació integrada; i l'**Oficina Tècnica de l'R3** impulsa i fa seguiment de les millores ferroviàries.

Operadores, cooperatives i entitats socials donen suport en àmbits específics com el transport a demanda, el carsharing o la sensibilització.

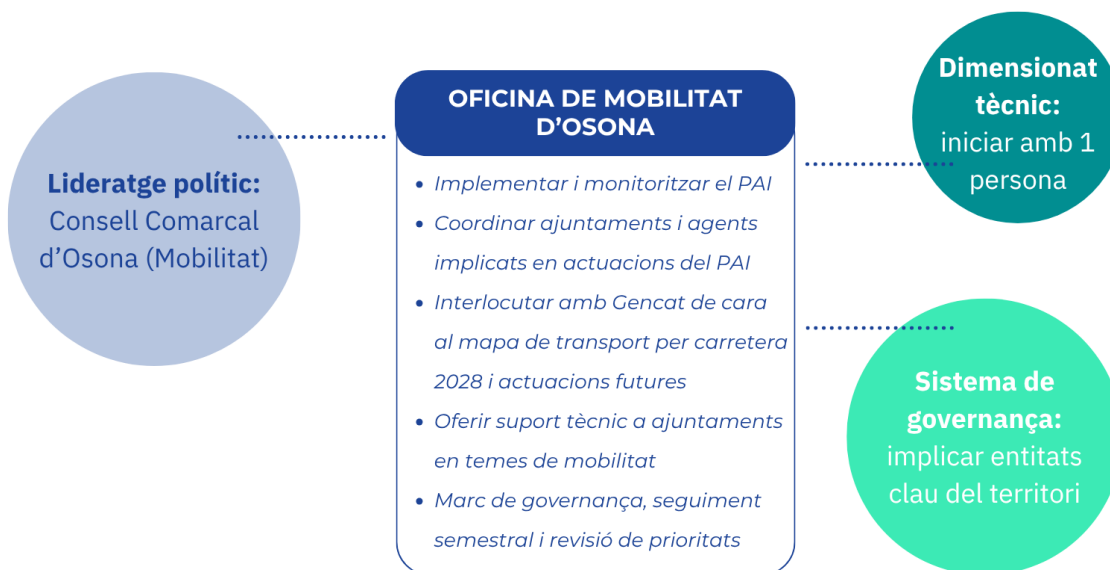
7.1.2. Governança

Per a la implementació i seguiment del PAI es planteja el següent esquema de governança:

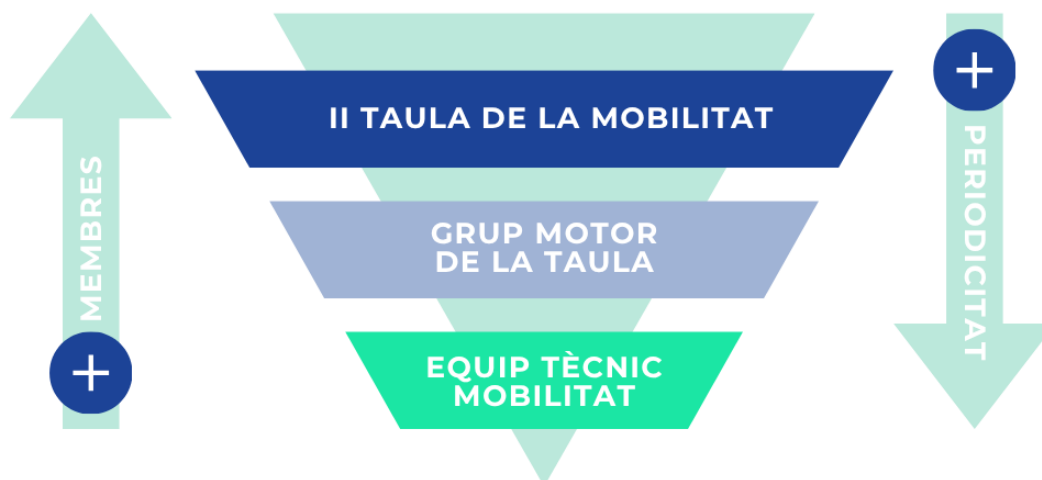

7.1.3. Continuitat del treball i participació

Per garantir continuïtat, el PAI preveu la creació d'una **Oficina Comarcal de Mobilitat**, amb un primer tècnic a jornada completa i finançament basal municipal, que es vol ampliar progressivament amb aportacions de Diputació, Generalitat i fons europeus. L'Oficina es coordinarà amb l'Oficina Tècnica de l'R3 i actuarà com a punt de referència tècnic per al territori.

El **Grup Local URBACT** es transformarà en una **II Taula de la Mobilitat d'Osona**, estable i dotada de recursos, amb un **Grup Motor** i **grups de treball temàtics**. Aquest espai haurà de debatre l'estat de la mobilitat, fer seguiment de la implementació, re-prioritzar actuacions i assegurar la participació d'ajuntaments, entitats, món empresarial i àmbit del coneixement.

La **Taula de la Mobilitat es planteja a dos nivells**, un de més obert amb sessions plenàries i de cicle més llarg i un **Grup Motor de la Taula** que es reuneixi amb freqüència suficient per assegurar el ritme i impuls que representant el territori inclou perfils municipals, supramunicipals i supracomaricals, del teixit associatiu, de l'àmbit del coneixement i del món empresarial.

7.2. QÜESTIONS ECONÒMIQUES I DE FINANÇAMENT

7.2.1. Cost

A títol orientatiu, **El cost total estimat de la implementació del PAI és de 65,6 M€** de càrrega directa per al territori.

La major part del pressupost (més del **96 %**) correspon a actuacions estructurals (**hard**) —infraestructura, millores físiques i equipaments— mentre que les actuacions d'organització, comunicació i planificació (**soft**) representen al voltant del **3,3 %**. Els costos de les fitxes són orientatius, a revisar abans de la implementació.

ESTRUCTURA DE COSTOS DEL PLA

S'han exclòs del càlcul els costos d'actuacions de competència externa (R3, nou sistema de bus interurbà, reunificació tarifària), tot i que el Pla preveu un **petit cofinament local** i un seguiment actiu d'aquestes inversions. El repartiment orientatiu de costos entre escala municipal, comarcal i cofinament extern es mostra en el gràfic adjunt.

Tot i que les actuacions de llarg termini representen menys del 13 % del total d'accions, concentren el 65 % del cost associat.

7.2.2. Finançament

L'estratègia de finançament se centra en consolidar l'Oficina com a **agent actiu de captació de fons**, combinant recursos propis, sobretot per actuacions petites, amb fons i subvencions, per a les actuacions estructurals de més abast.

Les fitxes reflecteixen diversos programes europeus —com els fons **FEDER**, **Horizon Europe**, **Digital Europe** o **ESPO**— que permeten finançar tant projectes concrets com personal tècnic vinculat al seu desenvolupament. Igualment, s'identifiquen línies de finançament complementàries a través del **Catàleg de Serveis de la Diputació de Barcelona**, la **Generalitat de Catalunya** o entitats com la **Fundación de Ferrocarriles Españoles**.

7.3. PLANIFICACIÓ TEMPORAL

El calendari del PAI s'organitza en tres fases principals, més un conjunt d'actuacions recurrents que mantenen viu el projecte.

- **Curt termini (2025–2026):** En aquesta primera fase es posen les bases del Pla. Es crea i consolida l'**Oficina de Mobilitat d'Osona**, es comunica l'Estratègia de Mobilitat i s'activen les primeres actuacions visibles que generen confiança —com els punts d'informació locals, programes de sensibilització i educatius. També s'inicia el suport tècnic als ajuntaments.
- **Mig termini (2026–2029):** És la fase de consolidació, centrada en projectes que requereixen coordinació entre administracions. Inclou la implantació de les vies ciclistes de la Plana de Vic, la formalització i equipament dels hubs no ferroviaris, la renovació de parades de bus rural i el desplegament de la infraestructura de recàrrega elèctrica. També s'avança en el **nou sistema de bus interurbà**, previst per al 2028.
- **Llarg termini (2029–2035):** Comprèn les actuacions estructurals que requereixen un procés sostingut de disseny, finançament i execució. Hi destaquen la intermodalitat completa a les estacions de l'R3, el **corredor ciclista nord-sud** i les **millores ferroviàries** vinculades al conjunt del corredor de l'R3. Són projectes de més abast tècnic i econòmic, que es desplegaran al llarg de la dècada.
- **Actuacions recurrents (cícliques):** Paral·lelament, el Pla incorpora accions de curta implementació que es repeteixen de manera periòdica. Inclou **campanyes de comunicació**, activitats pedagògiques o avaluacions de mobilitat, que assegurin la coherència i permeten adaptar el Pla a l'evolució del territori i de la ciutadania.

CODI	GOVERNANÇA I CANVI CULTURAL	1-6 2025	7-12 2025	1-6 2026	7-12 2026	1-6 2027	7-12 2027	1-6 2028	7-12 2028	1-6 2029	7-12 2029	1-6 2030	7-12 2030	2031	2032	2033	2034	2035
CC1	COMUNICACIÓ ESTRATÈGIA DE MOBILITAT D'OSONA																	
CC2	CONSOLIDAR OFICINA DE MOBILITAT D'OSONA																	
CC3	FORMALITZAR LA TAULA DE LA MOBILITAT D'OSONA																	
CC4	GESTIÓ I AUTONOMIA DE DADES																	
CC5	ANÀLISIS PERIÒDICS DE MOBILITAT																	
CC6	CAMPANYES DE COMUNICACIÓ COMARCAL																	
CC7	SUPORT A EMPRESES EN LA MILLORA DE LA MOBILITAT																	
CC8	MANUAL DE MOBILITAT PER A ORGANITZAR ESDEV.																	
CC9	ACTIVITATS PEDAGÒGIQUES I BUSBICI																	
CODI	HUBS I INTERMODALITAT	1-6 2025	7-12 2025	1-6 2026	7-12 2026	1-6 2027	7-12 2027	1-6 2028	7-12 2028	1-6 2029	7-12 2029	1-6 2030	7-12 2030	2031	2032	2033	2034	2035
HI1	UNIFICACIÓ DE ZONA TARIFÀRIA																	
HI2	INTERMODALITAT A LES ESTACIONS DE L'R3																	
HI3	COORDINACIÓ BUS-TREN D'HORARIS I PARADES																	
HI4	INFO. SOBRE LES OPCIONS INTEGRADA EN HUBS																	
HI5	MILLORA SERVEI FERROVIARI AL CORREDOR R3																	
HI6	MANTENIMENT I ACTIV. D'ESPAIS EN ESTACIONS																	
HI7	CONSOLIDACIÓ DE HUBS NO FERROVIARIS																	
HI8	RENOVACIÓ DE PARADES DE BUS RURAL																	
HI9	INFO. ONLINE I EN TEMPS REAL A PARADES I HUBS																	
CODI	SISTEMA DE BUS INTERURBÀ	1-6 2025	7-12 2025	1-6 2026	7-12 2026	1-6 2027	7-12 2027	1-6 2028	7-12 2028	1-6 2029	7-12 2029	1-6 2030	7-12 2030	2031	2032	2033	2034	2035
PT1	PUNTS INFO. TRANSPORT PÚBLIC MUNICIPALS																	
PT2	JERARQUITZACIÓ DEL SISTEMA DE BUS																	
PT3	HORARIS CADENCIATS BUS-BUS I BUS-TREN																	
PT4	RACIONALITZACIÓ I SIMPLIFICACIÓ DE LÍNIES																	
PT5	NOVES LÍNIES D'AUTOBÚS INTERURBÀ																	
PT6	PARADES TAD EN LÍNIES REGULARS																	
PT7	TAD EN ZONES RURALS O DE BAIXA DENSITAT																	
PT8	SINERGIES AMB BUSOS ESCOLARS																	
PT9	NOMENCLATURA CLARA DE LÍNIES I HORARIS																	
PT10	MILLORA EN L'APP DE GESTIÓ DE TAD																	
PT11	DIFUSIÓ DEL MAPA TRANSPORT INTERURBÀ 2028																	
CODI	MOBILITAT ACTIVA I COMPARTIDA	1-6 2025	7-12 2025	1-6 2026	7-12 2026	1-6 2027	7-12 2027	1-6 2028	7-12 2028	1-6 2029	7-12 2029	1-6 2030	7-12 2030	2031	2032	2033	2034	2035
AS1	PRIORITZACIÓ D'EIX NORD-SUD ORÍS-AIGUAFREDA																	
AS2	IMPL. PLA DE VIES CICLISTES DE LA PLANA DE VIC																	
AS3	CONNEXIÓ XARXES URBANES I INTERURBANES																	
AS4	MILLORA DE NODES I CAMINS EXISTENTS																	
AS5	SERVEI DE BICICLETES COMPARTIDES																	
AS6	SENYALITZAR I PROMOURE RUTES LÚDICO-CULTURALS																	
AS7	APLICACIÓ PER COMPARTIR TRAJECTE																	
AS8	INFRAESTRUCTURA DE RECÀRREGA ELÈCTRICA																	
AS9	INTEGRACIÓ DE BICIS I VMP AMB TRANSPORT PÚBLIC																	
AS10	SERVEIS DE TAXI MANCOMUNAT MUNICIPIS LIMÍTROFS																	

7.4. MONITORITZACIÓ, AVALUACIÓ I GESTIÓ DE RISCOS

La monitorització del PAI recaurà en l'Observatori Socioeconòmic d'Osona, que integrarà els indicadors clau en els seus informes i els presentarà a la Taula de Mobilitat.

Per un costat, a nivell general, s'avaluarà anualment l'evolució dels principals indicadors de la mobilitat sostenible. Per altra, cada actuació tindrà uns indicadors específics que s'activaran en el moment de la seva implantació.

7.4.1. Indicadors generals del PAI

La dada principal serà la **distribució modal dels desplaçaments**, amb l'objectiu de reduir l'ús del vehicle privat i incrementar el pes del transport públic, la mobilitat activa i la compartida fins al 2035, tal com es mostra al gràfic de canvi modal.

El total dels 10 indicadors bàsics de seguiment d'aquest PAI són:

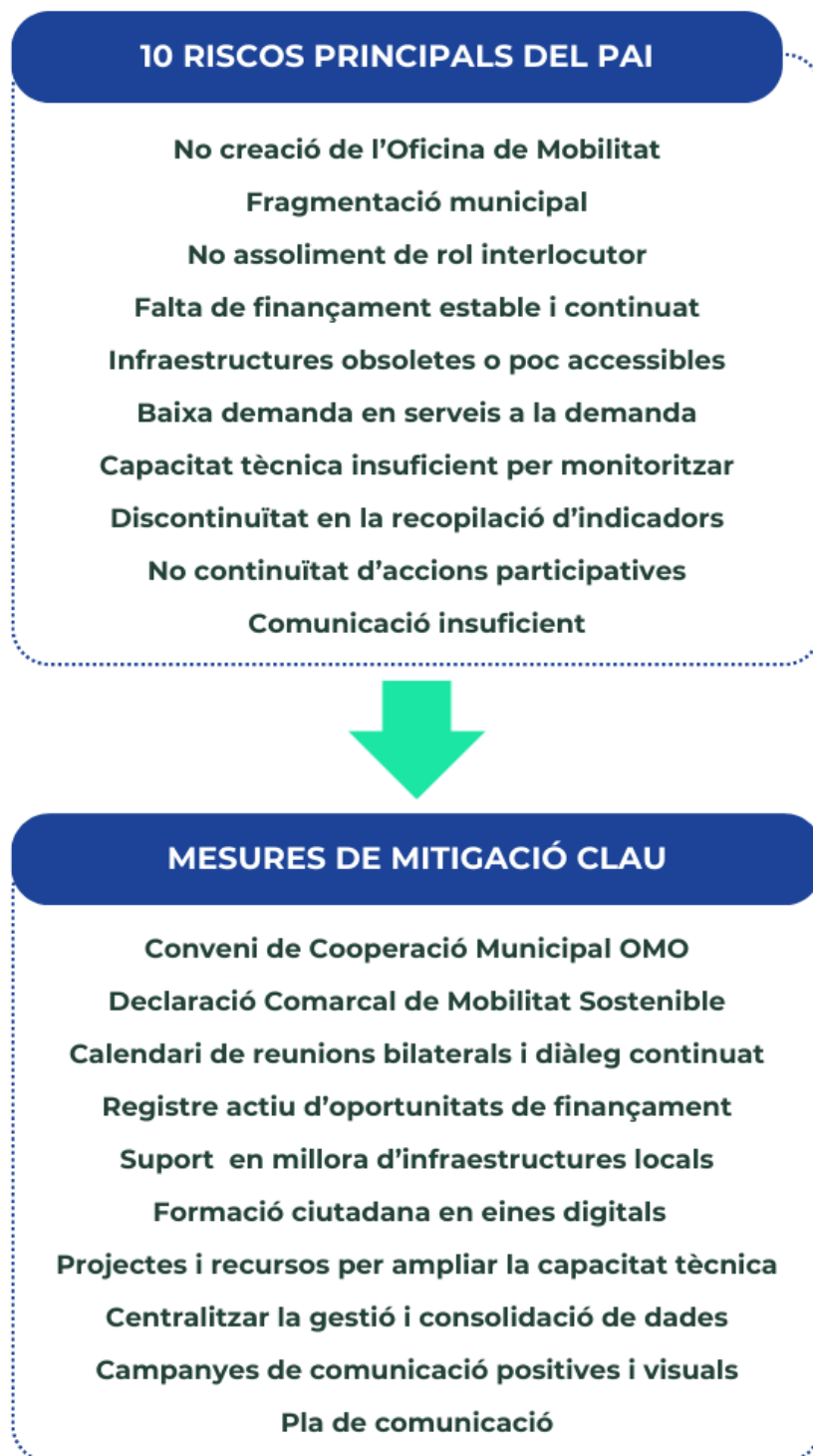
Indicador	Font	Period.
Share de mobilitat a Osona i el Lluçanès (en % per mode) - Objectiu 10% TP -	Estudis específics i EMQ	2-5 anys
Validacions al tren per habitant (número absolut, ràtio per habitant)	Adif / Rodalies Catalunya	Anual
Validacions al bus interurbà per habitant (número absolut, ràtio per habitant)	CGIM	Anual
Solicituds TAD anuals (núm. absolut i per línia)	CGIM	Anual
Ratio de persones per vehicle en moviment (Coeficient)	Estudis específics i EMQ	2-5 anys
Índex de motorització (Coeficient)	Administració local	Anual
Número de vehicles elèctrics (núm. absolut privats i sharing)	Administració local i cooperatives carsharing	Anual
Matriculacions de vehicles privats (núm. absolut, renovació i electrificació parc)	Ministerio Transporte	Anual
Vies ciclables comarcals (en kms i increment de kms)	Administració local	Anual
Evolució de la qualitat de l'aire (tipus de partícula i seguiment)	Generalitat de Catalunya	Anual

Els indicadors detallats per actuació es recullen a les fitxes tècniques i es revisaran periòdicament a la Comissió de seguiment i a la Taula de Mobilitat.

7.4.2. Gestió de riscos:

El Pla ha identificat també riscos principals en àmbits com la governança, el finançament, el transport públic, les dades i la participació ciutadana, així com les principals mesures de mitigació, resumides al gràfic de riscos.

Es riscos poden augmentar si la implementació resulta ser més lenta i complicada de l'esperat. De la mateixa manera, poden reduir-se en cas que aquesta s'acceleri (sobretot degut a una major dotació de recursos) i els resultats es percebin abans o amb més intensitat de l'esperat.

8.

Conclusió

El PAI com a resultat d'un procés i
com a tret de sortida del canvi

8.1. CONCLUSIONS DEL PLA D'ACTUACIONS INTEGRAT

Aquest PAI marca l'inici d'un canvi profund cap a una mobilitat més sostenible a Osona. És el resultat d'un treball coral que ha permès al territori guanyar maduresa, capacitat d'interlocució i una visió consensuada sobre com volem moure'ns quotidianament en el nostre territori, assegurant la igualtat d'oportunitats, la preservació de la qualitat de l'aire i la salut, en pro de la sostenibilitat.

El PAI situa la coordinació comarcal al centre i estableix un camí clar per passar de la planificació a l'acció. Tot plegat, cal fer-ho amb un seguiment rigorós de dades i indicadors per mesurar els avenços i corregir el rumb quan calgui. Aquest procés, nascut dins el programa URBACT, ha estat també un aprenentatge col·lectiu: hem après a escoltar-nos, a coordinar-nos millor, a basar les decisions en evidències i a superar tòpics, guanyant un equip més madur, amb una mirada més àmplia i amb eines noves per afrontar els reptes estratègics del futur.

8.2. PROPER PASSOS IMMEDIATS

La posada en marxa del PAI s'alinea amb la prioritització consensuada pel Grup Local URBACT, que situa en primer lloc la creació de l'Oficina de Mobilitat d'Osona i la constitució de la II Taula de la Mobilitat, juntament amb el desplegament d'una campanya informativa per donar a conèixer l'estratègia de mobilitat sostenible a Osona.

La comunicació de l'estratègia es vehicularà amb una presentació pública adreçada als mitjans i a la ciutadania, i amb l'accés digital, obert i accessible de tots els documents generats. En paral·lel, es desplegarà una difusió específica per als ajuntaments i els equips de govern d'Osona i del Lluçanès, amb xerrades de proximitat i materials impresos que en facilitin l'adopció interna; el missatge arribarà també a les administracions clau —Diputació de Barcelona i Departament de Territori—, així com a parts interessades locals, grups comunitaris i departaments municipals, amb l'objectiu d'assegurar una comprensió compartida i una acceptació àmplia de la visió i les estratègies del PAI, consolidant confiança i alineament.

Un cop establerta la governança, amb equip tècnic actiu i l'estratègia comunicada, les primeres actuacions se centraran en objectius de curt termini i de competència local per generar confiança en el PAI: obrir punts d'informació de transport públic municipals, actualitzar mapes i canals d'informació locals, activar pilots com el taxi mancomunat, una app per compartir trajectes o l'arranjament puntual de camins ciclables existents.

En paral·lel, s'iniciaran les gestions per a les actuacions de llarg termini que depenen de tercers: traslladar i defensar davant la Generalitat i l'ATM la proposta del nou sistema de bus 2028 —coordinació bus-tren i horaris cadenciats, racionalització de línies, noves línies i informació en temps real— o impulsar la unificació de la zona tarifària.

8.3. APRENTATGES DE LA PARTICIPACIÓ A LA XARXA

Entrar al Programa URBACT com a “newcomers” i, alhora, assumir el rol de Lead Partner ens ha fet accelerar la nostra corba d’aprenentatge i ens ha fet créixer com a equip. Hem consolidat metodologies de participació (El Grup Local té més de 40 membres), hem reforçat la capacitat d’interlocució i governança (Oficina i Taula de Mobilitat), i hem passat de discursos genèrics a decisions basades en dades i indicadors, amb un esquema de seguiment i avaluació robust.

Hem après dels socis que treballen en realitats molt diferents, hem contrastat idees i, amb això, avui som un equip més madur, millor format i amb una visió més ampla, dotat d’eines noves per afrontar reptes estratègics que van més enllà de la mobilitat en entorns urbano-rurals.

Hem fet un pas endavant en la gestió i metodologia de les dinàmiques de participació i hem reforçat la capacitat d’interlocució i amb tots els agents amb els que hem estat capaços de generar consensos clau, com en el cas de la Proposta per al nou sistema de bus interubà 2028, i amb els que hem definit el marc de governança que ha de ser capaç d’implementar el PAI.

El treball en contacte permanent, ens ha permès consolidar una confiança bidireccional amb bona part dels membres d’un Grup Local, que serà clau per a l’èxit en la fase d’implementació. El propi Grup Local URBACT d’Osona ha superat totes les expectatives, amb més de 130 assistents en alguna de les sessions programades, amb el desafiament que això suposa.

El procés també ens ha permès posar a prova la nostra capacitat tècnica i identificar, amb honestedat, el gap que cal tancar per implementar el Pla. Per damunt de tot, la mirada holística ha estat clau: hem superat clixés i inèrcies inicials gràcies a la generació de coneixement robust, basat en dades i criteris tècnics objectius, que dona base i sentit a les 39 actuacions que a partir de gener de 2026 ens disposem a implementar.

Informació de contacte:

RESPONSABLE POLÍTIC: Consell Comarcal d'Osona

Arnau Basco Cirera, Conseller Comarcal de Mobilitat, abascoc@ccosona.cat

Gisela Francàs, Secretaria de la Presidència del Consell Comarcal d'Osona, secretariapresidencia@ccosona.cat

RESPONSABLE TÈCNIC*:

Creacció, agència d'emprenedoria, innovació i coneixement

** A l'espera de la creació de l'Oficina de Mobilitat d'Osona*

Equip Beyond the Urban a Osona, urbact@creaccio.cat

Mònica Carrera Ahis, Coordinadora Beyond the Urban, monica.carrera@creaccio.cat

Arnau Comajoan Cara, Enginyer projecte, arnau.comajoan@creaccio.cat

Sandra Àlamo, Observatori Socioeconòmic d'Osona, alamons@creaccio.cat

Pere Pratdesaba, Responsable de comunicació, pere.pratdesaba@creaccio.cat

Recursos de referència:

Al llarg del projecte s'han elaborat una sèrie de documents de referència que han generat coneixement del territori i que estan disponibles a la web de [Creacció/URBACT](#)

Proposta ferroviària per al desenvolupament del corredor de l'R3 (darrera versió).

Anàlisi de l'estat de les estacions d'Osona.

Estudi d'avaluació dels potencials d'oferta de transport públic a Osona.

Proposta per a nova xarxa de bus interurbà a Osona i el Lluçanès.

Estudi d'horaris i torns de treball en els polígons industrials d'Osona i el Lluçanès.

Avaluació de l'impacte del canvi d'horaris en la línia 487 d'autobús.

Revisió i actualització del Pla de Vies ciclables de la Plana de Vic.

Estudi per al foment de la mobilitat laboral compartida.

Autoria: Grup Motor URBACT d'Osona

Sandra Àlamo Nogueron, Arnau Basco Cirera, Mònica Carrera Ahis, Arnau Comajoan Cara, Núria Macià Casanovas, Joana Rodríguez Bergadà.